Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 30. travnja 2024.
(OR. en)

9218/24

Međuinstitucijski predmet:
2023/0081(COD)

CODEC 1166
COMPET 468
IND 225
MI 439
BETREG 13
DIGIT 121
ECOFIN 500
EDUC 149
ENER 202
ENV 456
POLCOM 169
RECH 191
PE 122

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija) – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 22. do 25. travnja 2024.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja[1] uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije u cilju postizanja dogovora o ovom predmetu u prvom čitanju.

[1] SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

U tom je kontekstu predsjednik Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) Cristian-Silviu BUȘOI (EPP, RO) u ime odbora ITRE predstavio kompromisni amandman (amandman broj 41) na navedeni prijedlog uredbe, za koji je izvjestitelj Christian EHLER (EPP, DE) pripremio nacrt izvješća. O tom je amandmanu postignut dogovor tijekom navedenih neformalnih kontakata. Nisu podneseni drugi amandmani.

II. GLASOVANJE

Na plenarnoj sjednici 25. travnja 2024. glasovanjem je usvojen kompromisni amandman (amandman broj 41) na navedeni prijedlog uredbe. Tako izmijenjeni prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju, koje je sadržano u njegovoj zakonodavnoj rezoluciji iz Priloga ovom dokumentu2.

Stajalište Parlamenta odražava prethodni dogovor institucija. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

---

[2] Verzija stajališta Parlamenta iz zakonodavne rezolucije označena je kako bi se obilježile izmjene nastale na temelju amandmana na prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su ***podebljanim slovima i kurzivom***. Simbolom „▌” označen je izbrisani tekst.

P9_TA(2024)0378

Okvir mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 25. travnja 2024. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija) (COM(2023)0161 – C9-0062/2023 – 2023/0081(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2023)0161),

– uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C9-0062/2023),

– uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 13. srpnja 2023.[1],

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 5. srpnja 2023.[2],

– uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 74. stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 16. veljače 2024. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

[1] SL C 349, 29.9.2023., str. 179.
[2] SL C, C/2023/254, 26.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj.

– uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenja Odbora za međunarodnu trgovinu, Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku, Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja, Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za promet i turizam te Odbora za regionalni razvoj,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A9-0343/2023),

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;

2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;

3. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P9_TC1-COD(2023)0081

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 25. travnja 2024. radi donošenja Uredbe (EU) 2024/… Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[1],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[2],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom[3],

[1] SL C 349, 29.9.2023., str. 179.

[2] SL C, C/2023/254, 26.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj.

[3] Stajalište Europskog parlamenta od 25. travnja 2024.

budući da:

(1) ***Transformacija prema nultoj neto stopi emisija već dovodi do golemih industrijskih, gospodarskih i geopolitičkih promjena u cijelom svijetu, koje će postati sve izraženije kako svijet bude napredovao prema dekarbonizaciji.*** Unija ***treba odgovoriti na te promjene pri provedbi energetske, klimatske i okolišne tranzicije. Snažna proizvodna baza ključan je element za osiguravanje pristupa tehnologijama s nultom neto stopom emisija i očuvanje kvalitetnih radnih mjesta u Uniji. To zahtijeva da*** Unija ***očuva svoju konkurentnost, među ostalim s pomoću inovacija, posebno u pogledu čistih tehnologija***.

(2) S obzirom na složenost i transnacionalnu prirodu tehnologija s nultom neto stopom emisija, nekoordinirane nacionalne mjere za osiguravanje pristupa tim tehnologijama mogle bi narušiti tržišno natjecanje i dovesti do fragmentacije unutarnjeg tržišta. Takve mjere država članica mogu dovesti do uvođenja neusklađenih propisa za tržišne operatere, do predviđanja različitih razina pristupa opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija u državama članicama, među ostalim pružanjem različitih razina potpore projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, te do uspostave različitih pravila i nekoordiniranih oblika nabave, različitih postupaka i trajanja postupaka u pogledu izdavanja dozvola, što bi stvorilo prepreke za prekograničnu trgovinu među državama članicama i otežalo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Stoga, kako bi se zaštitilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta, potrebno je uspostaviti zajednički pravni okvir Unije kojim će se zajednički odgovoriti na taj glavni izazov povećanjem otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija.

(3) Unija se obvezala na ubrzanu dekarbonizaciju svojega gospodarstva i ambiciozno uvođenje obnovljivih izvora energije kako bi se do 2050. postigla klimatska neutralnost, odnosno nulta neto stopa emisija ili emisija nakon što se odbiju uklanjanja. Taj je cilj u središtu europskog zelenog plana, utvrđenog u komunikaciji Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenoj „Europski zeleni plan" i komunikaciji Komisije od 5. svibnja 2021. naslovljenoj „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: prema jedinstvenom tržištu za oporavak Europe" te je u skladu s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu globalnog djelovanja u području klime u okviru Pariškog sporazuma[4]. Kako bi se postigao cilj Unije u pogledu klimatske neutralnosti, Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća[5] utvrđen je obvezujući klimatski cilj Unije za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. Predloženim paketom „Spremni za 55 %", utvrđenim u komunikaciji Komisije od 14. srpnja 2021. naslovljenoj „Spremni za 55 %: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti", nastoji se ostvariti klimatski cilj Unije za 2030. te revidirati i ažurirati pravo Unije u tom pogledu.

---

4 Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 1.).

5 Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi") (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

(4) Nadalje, u Industrijskom planu u okviru zelenog plana, utvrđenom u komunikaciji Komisije od 1. veljače 2023., utvrđen je sveobuhvatan pristup za potporu širenju tehnologije čiste energije na temelju četiriju stupova. Prvim stupom nastoji se stvoriti regulatorno okruženje kojim se pojednostavnjuju i optimiziraju postupci izdavanja dozvola za nove pogone za proizvodnju i sastavljanje tehnologija s nultom neto stopom emisija, te olakšati širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija. Drugim stupom nastoje se potaknuti ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i njezino financiranje s pomoću revidiranog privremenog okvira za mjere državne potpore u kriznim situacijama i za tranziciju radi potpore gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu, uspostavljenog u komunikaciji Komisije od 17. ožujka 2023. i uspostavom Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) uspostavljene Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća[6], kako bi se očuvala prednost Unije u području ključnih tehnologija i tehnologija u nastajanju relevantnih za zelenu i digitalnu tranziciju. Treći stup odnosi se na razvoj vještina potrebnih za ostvarenje tranzicije i povećanje broja kvalificiranih radnika u sektoru tehnologija čiste energije. Četvrti stup usmjeren je na trgovinu i diversifikaciju lanca opskrbe kritičnim sirovinama. To uključuje osnivanje kluba za kritične sirovine, suradnju s partnerima istomišljenicima na zajedničkom jačanju lanaca opskrbe i diversifikaciju dobavljača za ključne resurse. Ova je Uredba dio tih mjera i doprinosi jačanju argumenata industrije za dekarbonizaciju u Uniji.

---

6 Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024.o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ te uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241(SL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(5) Unutarnje tržište pruža odgovarajuće okruženje za omogućavanje dovoljno opsežnog i brzog pristupa tehnologijama potrebnima za postizanje klimatskih ***i energetskih*** ambicija Unije***, kao i cilja europskog zelenog plana o pretvaranju dekarbonizacije u održivu konkurentnost. Put prema klimatski neutralnom, resursno učinkovitom gospodarstvu s nultom neto stopom emisija stvara velike mogućnosti za širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija, pri čemu se iskorištava snaga*** unutarnjeg tržišta***, tako što se promiču ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihove lance opskrbe. Te su tehnologije potrebne za postizanje ciljeva*** integriranih ***nacionalnih energetskih i klimatskih planova*** država članica ***na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[7], doprinose otpornosti i konkurentnosti industrije*** Unije ***i omogućuju dekarbonizaciju gospodarskih sektora, od opskrbe energijom do prometa, zgrada i industrije u Uniji. Snažna industrija s nultom neto stopom emisija u Uniji može znatno doprinijeti djelotvornom postizanju klimatskih i energetskih ciljeva*** Unije***, kao i drugih ciljeva europskog zelenog plana, uz poticanje industrijske baze te stvaranje kvalitetnih radnih mjesta i održivog rasta***.

[7] Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

(6) Kako bi ispunila te obveze, Unija mora ubrzati prelazak na ***gospodarstvo s nultim neto emisijama, među ostalim povećanjem udjela*** čiste energije ***u kombinaciji izvora energije, kao i*** povećanjem energetske učinkovitosti i udjela obnovljivih izvora energije. Time će se doprinijeti postizanju ciljeva ***Unije*** utvrđenih u Akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava do 2030., što je doprinos Komisije provedbi europskog stupa socijalnih prava proglašenog u Göteborgu 2017.**.**

(7) Povećanje cijena energije nakon neopravdane i nezakonite vojne agresije Rusije na Ukrajinu bilo je snažan poticaj da se ubrza provedba europskog zelenog plana i ojača otpornost energetske unije uređene Uredbom (EU) 2018/1999 ubrzavanjem prelaska na čistu energiju i okončanjem svake ovisnosti o fosilnim gorivima koja se izvoze iz Rusije. Plan REPowerEU, utvrđen u komunikaciji Komisije od 18. svibnja 2022. naslovljenoj „Plan REPowerEU”, ima ključnu ulogu u odgovoru na poteškoće i poremećaje na globalnom energetskom tržištu uzrokovane invazijom Rusije na Ukrajinu. Cilj je tog plana ubrzati energetsku tranziciju u Uniji kako bi se smanjila potrošnja plina i električne energije u Uniji te potaknula ulaganja u uvođenje energetski učinkovitih i niskougljičnih rješenja. ▌

(8) Energetska učinkovitost mora se staviti na prvo mjesto kako bi se ostvarili klimatski i energetski ciljevi ***Unije***. Ušteda energije najjeftiniji je, najsigurniji i najčišći način za postizanje tih ciljeva. „Energetska učinkovitost na prvom mjestu” opće je načelo energetske politike ***Unije*** i važno je za njezinu praktičnu primjenu u odlukama o politikama i ulaganjima. Stoga je ključno povećati proizvodni kapacitet Unije za energetski učinkovite tehnologije, kao što su dizalice topline***, centralizirano grijanje i hlađenje*** te tehnologije pametnih mreža, ▌ koje pomažu Uniji da smanji i kontrolira svoju potrošnju energije.

(9) Unijini ciljevi u pogledu dekarbonizacije, sigurnost opskrbe energijom, digitalizacija energetskog sustava i elektrifikacija potražnje, na primjer u pogledu mobilnosti i potrebe za ***dodatnim i bržim*** stanicama za brzo punjenje, zahtijevaju golemo širenje elektroenergetskih mreža u ▌ Uniji na razini prijenosa i na razini distribucije. Na razini prijenosa potrebni su sustavi za visokonaponsku istosmjernu struju***, među ostalim,*** radi priključenja energije iz obnovljivih izvora na moru, dok se na razini distribucije povezivanje pružatelja električne energije i upravljanje fleksibilnošću potrošnje temelje na ulaganjima u inovativne mrežne tehnologije, kao što su pametno punjenje električnih vozila, energetska učinkovitost zgrada i industrijska automatizacija te pametno upravljanje, napredna mjerna infrastruktura i kućni sustavi za upravljanje energijom. Elektroenergetska mreža treba biti u interakciji s brojnim akterima ili uređajima na temelju detaljne razine vidljivosti, a time i dostupnosti podataka, kako bi se omogućili fleksibilnost, pametno punjenje, pametne zgrade s pametnim elektroenergetskim mrežama ***i usluge fleksibilnosti manjeg opsega koje*** potrošačima ***omogućuju*** da upravljaju potrošnjom i upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora. Za povezivanje tehnologija s nultom neto stopom emisija na mrežu ▌ Unije potrebno je znatno proširiti proizvodne kapacitete elektroenergetskih mreža u aspektima kao što su kabeli, trafostanice i transformatori na moru i na kopnu.

(10) ***Stoga su potrebni*** dodatni napori politike ***kako bi Unija imala*** snažan potencijal za brzi rast ***proizvodnog kapaciteta*** kako bi se ***poboljšanjem tržišnih uvjeta za one tehnologije koje su komercijalno dostupne te*** sigurnošću opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe, ***smanjenjem fragmentacije tržišta te zaštitom ili jačanjem*** opće otpornosti i konkurentnosti energetskog sustava Unije doprinijelo ostvarenju klimatskog cilja Unije za 2030. To uključuje pristup sigurnom i održivom izvoru najkvalitetnijih goriva, kako je navedeno u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2022/1214[8].

(11) Ovom bi se Uredbom trebala dopuniti Uredba (EU) 2024/… Europskog parlamenta i Vijeća[9+] usmjeravanjem na proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u smislu gotovih proizvoda, posebnih komponenata i posebnih strojeva koji se primarno upotrebljavaju za njihovu proizvodnju. Umjesto toga, Uredba (EU) 2024/…[+] usmjerena je na dio lanca opskrbe koji se nalazi više u lancu, posebno na kritične sirovine, te njihovo vađenje, obradu i recikliranje. Te tehnologije neophodne su za širok raspon strateških sektora, uključujući industriju tehnologija s nultom neto stopom emisija, digitalnu industriju, zrakoplovno-svemirski sektor i sektor obrane. Slijedeći istu logiku poticanja poslovnog modela, nadogradnje i osiguravanja odgovarajućih vještina te podupiranja ulaganja, ova Uredba i Uredba (EU) 2024/…[+] nadopunjuju se i zajednički stvaraju regulatornu potpornu sinergiju u cijelom lancu opskrbe proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Ova Uredba obuhvaća i prerađene materijale koji su ključna komponenta tehnologija s nultom neto stopom emisija, uz iznimku kritičnih sirovina obuhvaćenih Uredbom (EU) 2024/...[+].

---

8 Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1214 od 9. ožujka 2022. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2021/2139 u pogledu ekonomskih djelatnosti u određenim energetskim sektorima i Delegirane uredbe (EU) 2021/2178 u pogledu specifičnih javnih objava informacija o tim ekonomskim djelatnostima (SL L 188, 15.7.2022., str. 1.).

9 Uredba (EU) 2024/… Europskog parlamenta i Vijeća od … o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (OJ L, …, ELI: …).

[+] SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 78/23 (2023/0079 (COD)) te dopuniti pripadajuću bilješku.

(12) ***Gotovi proizvodi i posebne komponente koji su ključni za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija trebali bi biti navedeni u prilogu na netaksativan način. To uključuje gotove proizvode i njihove komponente koje neko poduzeće proizvodi i trguje njima, uključujući prerađene materijale, ali isključujući sirovine obuhvaćene Uredbom (EU) 2024/...[+]. Cilj je tog priloga utvrditi, u mjeri u kojoj je to moguće, gotove proizvode i posebne komponente koji su ključni za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i za koje se stoga razumno može smatrati da se uvijek primarno upotrebljavaju za sve tehnologije s nultom neto stopom emisija navedene u ovoj Uredbi. Posebne komponente i posebni strojevi koji nisu uključeni u taj prilog i dalje mogu biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe ako, na temelju dokaza dostavljenih nacionalnom nadležnom tijelu, nositelj projekta može dokazati, primjerice putem tržišnih studija ili ugovora o otkupu, da se posebne komponente ili posebni strojevi primarno upotrebljavaju za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, uz iznimku kritičnih sirovina obuhvaćenih područjem primjene Uredbe (EU) 2024/…[+].***

(13) Određene ***posebne komponente u lancu opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija proizvode se energetski intenzivnim proizvodnim procesima, odnosno u sektorima čelika, aluminija, obojenih metala, osnovnih kemikalija, cementa, vapna, stakla, keramike, gnojiva te u sektorima celuloze i papira. Mnogi od tih procesa obilježeni su visokim intenzitetom energije i ugljika, zbog čega je njihove emisije CO_2 obično teško smanjiti. Istodobno, Uredbom (EU) 2021/1119 zahtijeva se brza dekarbonizacija gospodarstva Unije. S obzirom na činjenicu da su energetski intenzivne industrije 2019. bile odgovorne za 17 % ukupnih emisija stakleničkih plinova u Uniji, njihova je dekarbonizacija neophodna za postizanje klimatske neutralnosti u Uniji. To znači da sigurnost opskrbe u Uniji posebnim komponentama koje se upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija ovisi i o jačanju napora u pogledu dekarbonizacije u energetski intenzivnim industrijama. Energetski intenzivna industrijska postrojenja obuhvaćena su područjem primjene ove Uredbe ako relevantna postrojenja proizvode posebne komponente koje se primarno upotrebljavaju u tehnologijama s nultom neto stopom emisija.***

[+] SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 78/23 (2023/0079 (COD)).

Zbog potrebe za dekarbonizacijom tih sektora u cjelini i kako bi se osigurala dostupnost posebnih komponenti koje ti sektori proizvode i koje se upotrebljavaju u lancima opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija, za razliku od drugih projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija na koje se primjenjuje ova Uredba, ova bi se Uredba trebala primjenjivati i na projekte energetski intenzivnih industrija koje proizvode posebne komponente koje se upotrebljavaju, ali ne isključivo, u lancima opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija. Uključivanje takvih postrojenja u kojima je teško smanjiti emisije u područje primjene ove Uredbe trebalo bi biti uvjetovano projektom koji obuhvaća izgradnju ili prenamjenu takvog postrojenja koji dovodi do znatnog smanjenja emisija CO_2 koje proizlaze iz proizvodnih aktivnosti. Ciljanom potporom tim sektorima na temelju ove Uredbe doprinosi se osiguravanju pristupa održivoj opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija na unutarnjem tržištu, povećava se sigurnost ulaganja i stvara poticaj na strani potražnje za transformativnim tehnologijama i tehnologijama dekarbonizacije s nultom neto stopom emisija.

(14) Na popisu tehnologija s nultom neto stopom emisija utvrđuju se tehnologije koje su ključne za ciljeve Unije u pogledu dekarbonizacije i poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Popis uključuje tehnologije koje ne prihvaćaju sve države članice kao izvor čiste i sigurne energije. To je u skladu s njihovim pravom da biraju među različitim izvorima energije i utvrde opću strukturu svoje opskrbe energijom, kao i svoju industrijsku politiku. Kako bi se zaštitila ta prava, popisom tehnologija s nultom neto stopom emisija ne dovodi se u pitanje dodjela sredstava u okviru trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., posebno u pogledu kriterija raspodjele i kriterija dodjele povezanih s energetskim tehnologijama u okviru fondova Unije, uključujući one koji se financiraju putem emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama (ETS) ili potpore Europske investicijske banke (EIB). Država članica također ne bi trebala biti obvezna priznati kao strateške projekte one projekte kojima se podupire lanac opskrbe za tehnologiju koju ta država članica ne prihvaća kao dio svoje kombinacije izvora energije.

(15) Kako bi se osigurala otpornost budućeg energetskog sustava Unije, to bi se povećanje trebalo provesti u cijelom lancu opskrbe dotičnih tehnologija, potpuno dosljedno i komplementarno s uredbama (EU) 2024/….[+] ***i (EU) 2023/1781***[10] ***Europskog parlamenta i Vijeća***.

[+] SL: molimo umetnuti referentni broj i datum donošenja dokumenta PE-CONS 78/23 (2023/0079 (COD).

[10] Uredba (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima) (SL L 229, 18.9.2023., str. 1.).

(16) Kako bi se ***odgovorilo na probleme u sigurnosti opskrbe i doprinijelo pružanju potpore otpornosti energetskog sustava Unije i nastojanjima usmjerenima na dekarbonizaciju i modernizaciju, potrebno je povećati proizvodni kapacitet za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji. Unija treba osigurati da regulatorno okruženje omogućuje proizvođačima fotonaponskih tehnologija da povećaju svoju konkurentnost i poboljšaju izglede za sigurnost opskrbe tako što će nastojati do 2030. dosegnuti najmanje 30 gigavata operativnog proizvodnog kapaciteta za fotonaponsku energiju u cijelom lancu vrijednosti fotonaponske energije, u skladu s ciljevima utvrđenima u okviru Europskog saveza za solarnu fotonaponsku industriju, koji se podupire u okviru strategije Unije za solarnu energiju uspostavljene komunikacijom Komisije od 18. svibnja 2022. Unija treba osigurati da regulatorno okruženje omogućuje proizvođačima tehnologija vjetra i dizalica topline da ojačaju svoju konkurentnost i zadrže ili povećaju svoje postojeće tržišne udjele tijekom 2020-ih, u skladu s Unijinim predviđanjima o uvođenju tehnologija koja su u skladu s njezinim energetskim i klimatskim ciljevima do 2030. To znači da bi do 2030. proizvodni kapacitet Unije za energiju vjetra iznosio najmanje 36 GW, a proizvodni kapacitet za dizalice topline najmanje 31 GW. Proizvođači baterija i elektrolizatora iz Unije trebaju pronaći regulatorno okruženje koje im omogućuje učvrstiti svoj vodeći položaj u području tehnologije i aktivno doprinositi oblikovanju tih tržišta. Za baterijske tehnologije to bi značilo doprinos ciljevima Europskog saveza za baterije i nastojanje da gotovo 90 % godišnje potražnje za baterijama u Uniji pokriju proizvođači baterija iz Unije, što odgovara proizvodnom kapacitetu Unije od najmanje 550 GWh do 2030.***

Za proizvođače elektrolizatora u Uniji u planu REPowerEU predviđa se cilj od 10 milijuna tona domaće proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora i do 10 milijuna tona uvoza vodika iz obnovljivih izvora do 2030. Kako bi se osiguralo da vodeći položaj Unije u području tehnologije podrazumijeva i vodeći položaj na tržištu, kako se navodi u Zajedničkoj izjavi Komisije i Europskog saveza za čisti vodik, proizvođačima elektrolizatora iz Unije trebalo bi omogućiti da dodatno povećaju svoj kapacitet kako bi do 2030. ukupni postavljeni kapacitet elektrolizatora dosegnuo najmanje 100 GW za vodik. Planom RePowerEU utvrđuje se i cilj poticanja održive proizvodnje biometana na 35 milijardi kubičnih metara do 2030. S obzirom na to da se njegov lanac opskrbe danas većinom nalazi u Europi, biometan već doprinosi otpornosti Unije i trebalo bi ga dodatno promicati. Proizvođači zrakoplovnih i pomorskih goriva iz Unije trebaju dalje razvijati, proizvoditi i povećavati održiva alternativna goriva kako bi znatno doprinijeli smanjenju emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru za 90 % do 2050. te ispunili obveze utvrđene u Uredbi (EU) 2023/2405 Europskog parlamenta i Vijeća[11] i Uredbi (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća[12]. To smanjenje također snažno podupire i industrijski savez za lanac vrijednosti obnovljivih i niskougljičnih goriva. Unija treba osigurati da regulatorno okruženje i okvir potpore za proizvođače tehnologija održivih zrakoplovnih i pomorskih alternativnih goriva tim proizvođačima omogućuju da povećaju svoje proizvodne kapacitete u cijelom lancu vrijednosti goriva, od prikupljanja sirovina i opskrbe njima do miješanja, uključujući kapacitete za pretvorbu i rafiniranje.

---

11 Uredba (EU) 2023/2405 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o osiguravanju jednakih uvjeta tržišnog natjecanja za održiv zračni prijevoz (ReFuelEU Aviation) (SL L, 2023/2405, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj.

12 Uredba (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 234, 22.9.2023., str. 48.).

(17) Razmatrajući te ciljeve zajedno, istodobno treba uzeti u obzir da za određene elemente lanca opskrbe, kao što su invertori te solarne ćelije, pločice i ingoti za fotonaponsku energiju ili katode i anode za baterije, Unija ima nizak proizvodni kapacitet. Kako bi se pomoglo u rješavanju problema ovisnosti o uvozu i ranjivosti te osiguralo postizanje klimatskih i energetskih ciljeva Unije, trebalo bi utvrditi opću referentnu vrijednost za proizvodni kapaciteti za proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji, uz istodobno nastojanje da se uspostavi slična referentna vrijednost za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Godišnji kapacitet Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebao bi se nastojati približiti ili postići ukupnu godišnju referentnu vrijednost za proizvodnju od najmanje 40 % godišnjih potreba za uvođenjem tehnologija s nultom neto stopom emisija do 2030., promatrajući u cjelini.

(18) Osim toga, proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija doprinijet će otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije čistom energijom. Sigurna opskrba čistom energijom preduvjet je za gospodarski razvoj te za javni red i sigurnost. Proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija pogodovat će i drugim strateški važnim gospodarskim sektorima, kao što su poljoprivreda i proizvodnja hrane, što će se postići osiguravanjem pristupa čistoj energiji i strojevima po konkurentnim cijenama, čime će se na održiv način doprinijeti sigurnosti opskrbe hranom u Uniji i sve većem tržišnom plasmanu alternativnih ekoloških proizvoda u okviru kružnoga gospodarstva. Nadalje, ostvarenje klimatskih ambicija Unije dovest će i do gospodarskog rasta i socijalne dobrobiti.

(19) Globalno tržište glavnih tehnologija za masovnu proizvodnju čiste energije do 2030. iznosit će otprilike 650 milijardi USD godišnje, što je više od tri puta više od trenutačne razine. Industrija s nultom neto stopom emisija raste na globalnoj razini. Industrija Unije može osigurati blagostanje za građane Unije samo ako je konkurentna na globalnom tržištu i otvorena prema njemu. Unijin sektor tehnologija s nultom neto stopom emisija koji je konkurentan na globalnoj razini pružit će potporu razvoju snažnog proizvodnog kapaciteta Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Nadalje, industrije Unije koje su globalno konkurentne u segmentima lanaca opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija doprinijet će općoj otpornosti Unijinih lanaca opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija i poboljšati pristup Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija.

(20) Proizvodnja tehnologija s nultom neto stopom emisija ovisi o složenim i globalno povezanim lancima vrijednosti. Kako bi se održala konkurentnost i smanjile postojeće strateške ovisnosti o uvozu proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe, a pritom izbjeglo stvaranje novih ovisnosti, Unija treba i dalje jačati svoju industrijsku bazu s nultom neto stopom emisija te postati konkurentnija i otvorenija za inovacije. Zajedno s drugim mjerama za povećanje konkurentnosti Unije, mjere za povećanje proizvodnog kapaciteta u Uniji trebale bi osigurati i da Unija ima dominantnu ulogu u strateškim dijelovima globalnog lanca vrijednosti, uključujući gotove proizvode, kako bi se osigurala razina sigurnosti opskrbe koja je Uniji potrebna za postizanje njezinih klimatskih ciljeva. Stoga bi trebalo utvrditi drugu opću referentnu vrijednost. Proizvodni kapacitet Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebali bi nastojati povećati udio u svjetskoj proizvodnji kako bi do 2040. dosegnuo 15 % svjetske proizvodnje po vrijednosti, na temelju praćenja predviđenog ovom Uredbom. Ta druga referentna vrijednost ne bi se trebala primjenjivati ako bi povećani proizvodni kapacitet Unije bio znatno veći od potreba Unije za uvođenjem odgovarajućih tehnologija potrebnih za postizanje klimatskih i energetskih ciljeva Unije.

(21) Kako bi se projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, što brže uveli ili proširili u svrhu sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija, važno je osigurati učinkovitost sigurnosti planiranja i ulaganja tako da se administrativno opterećenje nositeljâ projekata svede na najmanju moguću mjeru. Zbog toga bi države članice trebale pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, i pritom osigurati da ti projekti budu sigurni, pouzdani i okolišno održivi te da udovoljavaju okolišnim, društvenim i sigurnosnim zahtjevima. U pravu Unije u području okoliša utvrđeni su zajednički uvjeti za oblikovanje i sadržaj nacionalnih postupaka izdavanja dozvola, čime se osigurava visoka razina zaštite okoliša. Dodjela statusa strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija ne bi trebala dovesti u pitanje primjenjive uvjete izdavanja dozvola za relevantne projekte, uključujući one utvrđene u direktivama 2000/60/EZ[13], 2004/35/EZ[14], 2010/75/EU[15], 2011/92/EU[16] i 2012/18/EU[17] Europskog parlamenta i Vijeća te Direktivi Vijeća 92/43/EEZ[18].

---

13 Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

14 Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

15 Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (preinaka) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

16 Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

17 Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.)

18 Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

(22) S obzirom na svoju unutarnju organizaciju, države članice trebale bi moći odabrati hoće li uspostaviti ili odrediti svoje jedinstvene kontaktne točke na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini ili na bilo kojoj drugoj relevantnoj administrativnoj razini. Osim toga, relevantna nadležna tijela trebala bi određivati i stavljati na raspolaganje jedinstvenoj kontaktnoj točki zahtjeve i opseg informacija koje zatraži nositelj projekta prije početka postupka izdavanja dozvola. Jedinstvena kontaktna točka trebala bi biti odgovorna za priopćivanje tih informacija nositelju projekta. U svojoj ulozi koordinatora jedinstvena kontaktna točka trebala bi olakšati pružanje informacija nadležnim tijelima, posebno kako bi se izbjeglo udvostručavanje zahtjeva za postupak izdavanja dozvola. Takvi zahtjevi mogu uključivati studije, dozvole ili odobrenja.

(23) Kako bi se smanjila složenost i povećale učinkovitost i transparentnost postupka izdavanja dozvola, projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući nositelje strateških projekata, trebali bi moći komunicirati s jedinstvenom kontaktnom točkom koja je nadležna za olakšavanje i koordinaciju cijelog postupka izdavanja dozvola. U tu bi svrhu države članice trebale uspostaviti ili odrediti jednu jedinstvenu kontaktnu točku ili više njih, osiguravajući pritom da nositelji projekata moraju komunicirati samo s jednom kontaktnom točkom. Države članice trebale bi same odlučivati o tome je li jedinstvena kontaktna točka ujedno i tijelo koje donosi odluke o izdavanju dozvola. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba njihovih odgovornosti, države članice trebale bi svojim jedinstvenim kontaktnim točkama i svim tijelima uključenima u postupak izdavanja dozvola osigurati dovoljno osoblja i resursa.

(24) Kako bi se poduzećima i nositeljima projekata, među ostalim i za prekogranične projekte, omogućilo da se izravno koriste prednostima unutarnjeg tržišta bez nepotrebnih dodatnih administrativnih opterećenja, u Uredbi (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća[19], kojom se uspostavlja jedinstveni digitalni pristupnik, predviđena su opća pravila za pružanje, na internetu, informacija, postupaka i usluga podrške koji su važni za funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Informacije koje je potrebno dostaviti bilo kojim relevantnim tijelima putem predmetne jedinstvene kontaktne točke u okviru postupka izdavanja dozvola na temelju ove Uredbe navedene su u Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/1724, a povezani postupci u Prilogu II. toj uredbi kako bi se osiguralo da nositelji projekata imaju pristup postupcima koji su u cijelosti dostupni na internetu i uslugama tehničkog sustava utemeljenog na načelu „samo jednom". Jedinstvene kontaktne točke uspostavljene ili određene na temelju ove Uredbe navedene su na popisu usluga podrške i rješavanja problema u Prilogu III. Uredbi (EU) 2018/1724.

---

[19] Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

(25) Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija podvrgavaju se dugotrajnim i složenim postupcima izdavanja dozvola koji mogu trajati od dvije do sedam godina, ovisno o državi članici, tehnologiji i segmentu lanca vrijednosti. S obzirom na veličinu potrebnih ulaganja, osobito u projekte izgradnje gigatvornica koji su potrebni kako bi se postigla očekivana ekonomija razmjera, neodgovarajućim postupcima izdavanja dozvola stvara se dodatna i često štetna prepreka povećanju proizvodnog kapaciteta Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Kako bi se nositeljima projekata i drugim ulagačima pružile sigurnost i jasnoća potrebne za povećanje razvoja projekata za proizvodnju tehnologije s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi osigurati da postupak izdavanja dozvola za takve projekte ne premašuje unaprijed utvrđene rokove. Za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi smjelo biti dulje od 12 mjeseci za objekte s godišnjom proizvodnjom od 1 GW ili većom, devet mjeseci za one s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW ili 18 mjeseci za sve potrebne dozvole za upravljanje strateškim skladišnim prostorom te za uvođenje povezanih projekata hvatanja CO_2 i projekata ***transporta CO_2. Za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi trebalo biti dulje od 18 mjeseci za objekte s godišnjom proizvodnjom od 1 GW ili većom, odnosno 12 mjeseci za one s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW. Na tehnologije s nultom neto stopom emisija na koje se ne odnosi mjerilo GW, kao što su mreže i tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika ili transporta i upotrebe CO_2, trebale bi se primjenjivati gornje granice tih rokova.***

Međutim, prvi korak u procjeni utjecaja na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU, koji se sastoji od pripreme izvješća o procjeni utjecaja na okoliš, često uglavnom provodi nositelj projekta. Taj korak stoga ne bi trebao biti integriran u rokove koji države članice obvezuju kako je navedeno u postupku izdavanja dozvola. U tu bi svrhu jedinstvena kontaktna točka trebala poslati obavijest o datumu do kojeg nositelj projekta treba podnijeti izvješće o procjeni utjecaja na okoliš, a nijedno razdoblje između tog datuma o kojemu je poslana obavijest i stvarnog podnošenja izvješća ne bi trebalo uračunavati u vremenski okvir. Isto bi se načelo trebalo primjenjivati ako nakon potrebnih savjetovanja jedinstvena kontaktna točka obavijesti nositelja projekta o mogućnosti podnošenja dodatnih informacija kako bi se dovršilo izvješće o procjeni utjecaja na okoliš. U iznimnim slučajevima povezanima s prirodom, složenošću, lokacijom ili veličinom predloženog projekta države članice trebale bi moći produljiti rokove. Takvi iznimni slučajevi mogli bi uključivati nepredviđene okolnosti zbog kojih je potrebno dopuniti ili dovršiti procjene utjecaja na okoliš povezane s projektom ili, prema potrebi, kašnjenja zbog postupaka izvlaštenja.

(26) ***Neki posebni projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija*** mogu se ***priznati kao strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Donose dodatne koristi, posebno u pogledu smanjenja ovisnosti Unije ili postizanja energetske unije i klimatskih ciljeva. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija mogu doprinijeti jačanju tehnološke i industrijske otpornosti Unije povećanjem proizvodnog kapaciteta za ključni segment lanca opskrbe. Osobito, dodavanjem proizvodnog kapaciteta za sektore u kojima proizvodni kapacitet Unije predstavlja znatan udio u svjetskoj proizvodnji i koji imaju ključnu ulogu u otpornosti Unije, omogućuje se jačanje položaja Unije u globalnom lancu opskrbe s nultom neto stopom emisija i pomaže u rješavanju problema ranjivosti uvoza. Nadalje, ti projekti mogu donijeti dodatne koristi u smislu razvoja vještina i konkurentnosti te poduprijeti ciljeve Unije u pogledu dekarbonizacije provedbom kružnih i održivih proizvodnih praksi. S obzirom na takve dodatne koristi, države članice trebale bi odabrati te projekte kao strateške projekte i oni bi trebali imati koristi od okvira kojim se omogućuje njihova brža provedba, posebno putem prioritetnog statusa i kraćih rokova u postupku izdavanja dozvola. Nositelji projekata koji žele dobiti status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebaju podnijeti službeni zahtjev za takav status relevantnoj državi članici u skladu s kriterijima za primjenu i priznavanje utvrđenima u ovoj Uredbi.***

(27) Procjene utjecaja na okoliš i odobrenja koja su potrebna na temelju prava Unije, uključujući ona koja se odnose na vodu, tlo, zrak, ekosustave, staništa, bioraznolikost i ptice, sastavni su dio postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i važna zaštitna mjera kojom se negativni utjecaji na okoliš sprečavaju ili minimiziraju. Međutim, kako bi se osiguralo da postupci izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija budu predvidljivi i pravodobni, trebalo bi ostvariti svaki potencijal pojednostavnjenja potrebnih procjena i odobrenja, a da se pritom ne smanjuje razina zaštite okoliša. U tom pogledu potrebne procjene trebalo bi objediniti kako bi se spriječila nepotrebna preklapanja, a nositelji projekata i relevantna tijela trebali bi se izričito dogovoriti o opsegu objedinjene procjene prije njezine provedbe kako bi se izbjegli nepotrebni daljnji postupci.

(28) Sukobi povezani s uporabom zemljišta mogu stvoriti prepreke uvođenju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. U dobro osmišljenim planovima, uključujući prostorne planove i zoniranje, trebalo bi razmotriti treba li uvesti moguće projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uzimajući pritom u obzir rezultate javnih savjetovanja i mogući utjecaj na okoliš. Ti bi planovi mogli pomoći u postizanju ravnoteže između javnog interesa i općeg dobra smanjenjem potencijala za sukobe i ubrzavanjem održivog uvođenja projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Stoga bi relevantna nacionalna, regionalna i lokalna tijela trebalo poticati da pri izradi planova, prema potrebi, uključe odredbe za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

(29) Grupiranjem industrijskih aktivnosti usmjerenih na industrijsku simbiozu može se minimizirati utjecaj aktivnosti na okoliš te omogućiti industriji da poveća učinkovitost. Grupiranje može znatno doprinijeti postizanju ciljeva ove Uredbe. Ovom se Uredbom u tom pogledu promiče razvoj dolina za ubrzavanje tehnologija s nultom neto stopom emisija („doline"). Ciljevi su dolina stvaranje klastera industrijske aktivnosti s nultom neto stopom emisija kako bi se povećala privlačnost Unije kao mjesta za proizvodne aktivnosti i dodatno pojednostavnjenje administrativnih postupaka za uspostavu proizvodnih kapaciteta za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Doline bi trebale biti ograničene u zemljopisnom i tehnološkom opsegu kako bi se promicala industrijska simbioza. Pri utvrđivanju opsega države članice trebale bi uzeti u obzir potrebu za

davanjem prednosti višestrukoj upotrebi utvrđenih područja kako bi se osiguralo širenje, reindustrijalizacija ili stvaranje industrijskih klastera Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija te dostupnost relevantne prometne i mrežne infrastrukture, skladištenja i drugih alata koji omogućuju fleksibilnost. Uspostava dolina trebala bi odgovarati svakom planiranom ili postojećem portfelju projekata i potencijalu za pristup ili organizaciju mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja, kako bi se osigurala dostupnost kvalificirane radne snage. Države članice trebale bi odrediti doline, a svako takvo određivanje trebalo bi popratiti planom u kojem se utvrđuju konkretne nacionalne mjere za povećanje privlačnosti doline kao lokacije za proizvodne aktivnosti. Doline bi se posebno trebale upotrebljavati kao alat za jačanje industrijskih aktivnosti s nultom neto stopom emisija u regijama, uzimajući u obzir pravednu tranziciju i njezine ciljeve, posebno u rudarskim regijama u tranziciji.

(30) Države članice trebale bi moći odrediti i podržati doline. Prilikom određivanja doline države članice trebale bi izraditi plan u kojem se navodi koja će se proizvodna aktivnost s nultom neto stopom emisija u dolini provoditi („Plan”). Države članice također bi trebale prema potrebi provesti procjene utjecaja na okoliš za proizvodne aktivnosti s nultom neto stopom emisija koje će se provoditi u dolini. Tim se procjenama utjecaja znatno ograničava potreba da poduzeća provode te procjene za dozvole za proizvodne aktivnosti s nultom neto stopom emisija na području doline. Plan bi trebao sadržavati rezultate procjena utjecaja na okoliš i nacionalne mjere koje treba poduzeti kako bi se minimizirao ili ublažio bilo kakav negativan utjecaj na okoliš. Plan bi trebao sadržavati i konkretne nacionalne mjere za potporu industrijskih aktivnosti na području doline. Te bi mjere trebale uključivati mjere za ulaganje ili poticanje privatnih ulaganja u energetsku, digitalnu i prometnu infrastrukturu te mjere za smanjenje operativnih izdataka za industriju u dolini, kao što su ugovori za kompenzaciju razlike u cijeni energije. Druge mjere koje treba razmotriti uključuju mjere za jačanje zaštite intelektualnog vlasništva, uspostavu inovacijskog centra u dolini te za privlačenje start-up poduzeća u dolinu. Kako bi se osigurala sigurnost ulaganja u industriju Unije, u Planu bi trebalo utvrditi i trajanje mjera potpore.

(31) Države članice potiču se da odrede doline u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama te u potpomognutim područjima. Ulaganja usmjerena na uspostavljanje dolina, njihovo opremanje odgovarajućom infrastrukturom, prenamjenjivanje neiskorištenih lokacija i razvijanje lokalnih vještina mogu biti prihvatljiva za javnu financijsku potporu, među ostalim putem sredstava kojima se zajednički upravlja, odnosno Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda uspostavljenih Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća[20], Fonda za pravednu tranziciju uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća[21] i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća[22]. U skladu s pravilima kojima se uređuje svaki fond i prema nahođenju relevantnih upravljačkih tijela, ta ulaganja mogu dobiti najviše moguće stope sufinanciranja koje dopušta svaki fond.

(32) S obzirom na ulogu dolina u objedinjavanju resursa relevantnih za otvorenu stratešku autonomiju Unije i njihov doprinos sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija te zelenoj i digitalnoj tranziciji, relevantna tijela za izdavanje dozvola trebala bi smatrati da su doline u javnom interesu. Ta se mjera sastoji od uvođenja odredbe kojom se utvrđuje da su projekti u dolinama od javnog interesa za potrebe relevantnog prava Unije u području okoliša. Ti projekti ne bi smjeli imati znatan štetan utjecaj na okoliš koji se ne može ublažiti ili nadoknaditi. Na temelju ex ante procjene relevantno tijelo koje izdaje dozvole može zaključiti da javni interes koji se ostvaruje projektima u dolini prevladava nad javnim interesima povezanima sa zaštitom prirode i okoliša te da se stoga projekti mogu odobriti, pod uvjetom da su ispunjeni svi relevantni uvjeti utvrđeni u Direktivi 2000/60/EZ, Direktivi 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[23], Direktivi 92/43/EEZ i zakonodavnim aktima Unije o obnovi prirode.

---

20 Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

21 Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

22 Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

23 Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

(33) Nepredvidljivost, složenost i katkad predugo trajanje nacionalnih postupaka izdavanja dozvola narušavaju sigurnost ulaganja koja je potrebna za djelotvoran razvoj projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Stoga, kako bi osigurale i ubrzale djelotvornu provedbu, države članice trebale bi primjenjivati pojednostavnjene i učinkovite postupke izdavanja dozvola. Nadalje, države članice trebale bi razmotriti inovativne politike u tom području. Osim toga, strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebalo bi smatrati hitnima na nacionalnoj razini te bi im stoga trebalo dodijeliti prioritetni status ako i u mjeri u kojoj nacionalno pravo predviđa takvo hitno postupanje u svim sudskim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji su s njima povezani, uz poštovanje prava na obranu, ako i u mjeri u kojoj nacionalno pravo predviđa takvo hitno postupanje. To bi trebalo učiniti tako da se nadležna tijela ne spriječe u pojednostavnjivanju postupaka izdavanja dozvola za, među ostalim, druge projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji nisu strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

(34) Kako bi se ostvarili ciljevi za 2030., potrebno je posebno se usredotočiti na ▌ ***strateške projekte*** za tehnologije s nultom neto stopom emisija, među ostalim zato što oni mogu znatno doprinijeti ostvarenju nulte neto stope emisija CO_2 do 2050. Ti ***projekti*** imaju ključnu ulogu u otvorenoj strateškoj autonomiji Unije jer građanima omogućuju pristup čistoj, povoljnoj i sigurnoj energiji. S obzirom na njihovu ulogu, ti bi ***projekti*** trebali imati koristi od još ***jednostavnijih i učinkovitijih*** postupaka izdavanja dozvola, dobiti status od najveće nacionalne važnosti na temelju nacionalnog prava i imati koristi od dodatne potpore za privlačenje ulaganja, ***uz istodobno ispunjavanje obveza Unije i međunarodnih obveza na temelju Uredbe (EU) 2024/…[+], Direktive 2009/147/EZ i Direktive 92/43/EEZ te Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998., te primjenjivih obveza u području socijalnog i radnog prava utvrđenih pravom Unije ili nacionalnim pravom***.

[+] SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 74/23.

(35) S obzirom na njihovu ulogu u osiguravanju sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihov doprinos otvorenoj strateškoj autonomiji Unije te zelenoj i digitalnoj tranziciji, relevantno tijelo za izdavanje dozvola trebalo bi smatrati da su strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija projekti u javnom interesu. Na temelju svoje procjene svakog pojedinačnog slučaja tijelo za izdavanje dozvola može zaključiti da javni interes koji se ostvaruje projektom prevladava nad javnim interesima povezanima sa zaštitom prirode i okoliša te da se stoga projekt može odobriti pod uvjetom da su ispunjeni svi relevantni uvjeti iz Direktive 92/43/EEZ, Direktive 2000/60/EZ ili Direktive 2009/147/EZ ili iz zakonodavnih akata Unije o obnovi prirode.

(36) Potrebno je predvidjeti i mjere za postizanje cilja Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO_2 do 2030., čime se podupire dekarbonizacija industrija Unije i borba protiv klimatskih promjena.

(37) Komisija je 2020. donijela strategiju EU-a za integraciju energetskog sustava. U toj strategiji predstavljena je vizija o tome kako ubrzati prelazak na integriraniji energetski sustav kojim se podupire klimatski neutralno gospodarstvo uz najmanje troškove u svim sektorima. Obuhvaća tri komplementarna i međusobno osnažujuća koncepta: prvo, energetski sustav s izraženijom kružnom dimenzijom, u čijem je središtu energetska učinkovitost; drugo, šira izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje; treće, upotreba obnovljivih i niskougljičnih goriva, uključujući vodik ▌. Razmatranja o integraciji energetskog sustava odnose se na rješenja za potpunu integraciju sve električne energije proizvedene u postrojenjima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u širi energetski sustav. To uključuje donošenje tehničkih rješenja koja omogućuju integraciju viška električne energije proizvedene u postrojenjima za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, među ostalim skladištenjem ***i proširenjem izvora energije bez fosilnih goriva koji se mogu planirati u mreži,*** u različitim oblicima i upravljanjem potrošnjom.

(38) Hvatanje i skladištenje ugljika tehnologija je koja će doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena. Sastoji se od hvatanja CO_2 iz industrijskih postrojenja, njegovog transporta u skladišni prostor i utiskivanja u odgovarajuće podzemne geološke formacije radi trajnog skladištenja.

(39) Razvoj rješenja za hvatanje i skladištenje ugljika u industriji koči nedostatak koordinacije. S jedne strane, unatoč ▌ činjenici da cjenovni ***signal*** za CO_2 u okviru ETS-a takva ulaganja čini ekonomski održivima, industrije koje ulažu u hvatanje emisija CO_2 suočene su s velikim rizikom da neće moći pristupiti skladišnom geoprostoru kojem je izdana dozvola. S druge strane, ulagači u prve skladišne prostore za CO_2 imaju početne troškove za njihovo utvrđivanje, razvoj i procjenu, čak i prije nego što mogu podnijeti zahtjev za izdavanje regulatorne dozvole za skladištenje. Tržišnim operaterima u planiranju ulaganja može pomoći transparentnost potencijalnog kapaciteta skladištenja CO_2 u smislu geološke prikladnosti relevantnih područja i ***svih*** postojećih geoloških podataka, ***među ostalim neobrađenih i modeliranih podataka,*** posebno iz istraživanja prostorâ za proizvodnju ugljikovodika. ***Države*** članice trebale bi***, vodeći računa o povjerljivosti, nacionalnoj sigurnosti i komercijalnoj osjetljivosti, kao i odgovarajućoj naknadi za podatke dobivene od privatnih aktera i koji su u privatnom vlasništvu,*** takve ***postojeće*** podatke učiniti javno dostupnima i, imajući na umu buduće potrebe, redovito izvješćivati o ***svakom*** napretku u razvoju skladišnih prostora za CO_2 i odgovarajućim potrebama za kapacitetima utiskivanja i skladištenja ▌ kako bi se zajednički postigao cilj na razini Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO_2. ***Tim se obvezama u pogledu transparentnosti ne dovodi u pitanje pravo država članica da ne odobre ili da ograniče uvođenje kapaciteta za skladištenje CO_2 na svojem državnom području.***

(40) Kako bi se izbjeglo nastajanje neupotrebljive imovine i osiguralo da gospodarski održiv kapacitet utiskivanja dovede do smanjenja CO_2, trebalo bi izgraditi poslovni model duž cijelog vrijednosnog lanca. Stoga je do 2030. potrebno uspostaviti potpune i pojedinačne lance vrijednosti hvatanja i skladištenja ugljika, uključujući hvatanje, prijevoz i skladištenje, s pomoću djelotvornih politika Unije i nacionalnih politika s odgovarajućim propisima kojima se jamči tržišno natjecanje i otvoreni pristup.

(41) Ključno usko grlo za ulaganja u hvatanje ugljika, koja su danas sve isplativija, dostupnost je operativnih skladišnih prostora za CO_2 u ***Uniji***, na kojima se temelje poticaji iz Direktive 2003/87/EZ ***Europskog parlamenta i Vijeća***[24]. Radi širenja tehnologija i povećanja vodećih proizvodnih kapaciteta, ***Unija*** treba razviti trajne skladišne geoprostore za CO_2 kojima je izdana dozvola u skladu s Direktivom 2009/31/EZ ***Europskog parlamenta i Vijeća***[25] i kojima će se odgovoriti na buduće potrebe***, i infrastrukturu za transport CO_2***. Utvrđivanjem cilja Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO_2 do 2030., u skladu s očekivanim kapacitetima potrebnima do 2030. ***i uzimajući u obzir poduzeća koja posluju ponajprije u državama članicama s vrlo ograničenim skladišnim kapacitetom zbog pravnih, geoloških, zemljopisnih, tehničkih ili tržišnih ograničenja***, relevantni sektori mogu koordinirati svoja ulaganja u europski lanac vrijednosti za prijevoz i skladištenje CO_2 s nultom neto stopom emisija koji industrije mogu upotrijebiti za dekarbonizaciju svojih operacija.

---

[24] Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

[25] Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

Tom početnom uspostavom kapaciteta poduprijet će se i daljnje skladištenje CO_2 u perspektivi za 2050. Prema procjenama Komisije Unija će do 2050. možda trebati hvatati do 550 milijuna tona CO_2 godišnje kako bi ostvarila cilj nulte neto stope emisija, među ostalim uklanjanjem ugljika. Takvim prvim ***ciljem*** u pogledu kapaciteta skladištenja u industrijskim razmjerima smanjit će se rizik ulaganja u hvatanje emisija CO_2, što je važan alat za postizanje klimatske neutralnosti. Kad se ova Uredba uključi u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, na odgovarajući način prilagodit će se cilj Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO_2 do 2030. ***Kako bi se osiguralo postizanje cilja Unije, države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere za olakšavanje i poticanje provedbe projekata hvatanja i skladištenja ugljika. Takve bi mjere trebale uključivati i mjere kojima se onečišćivači potiču na hvatanje emisija te financijsku potporu ulagačima za infrastrukturu za transport CO_2 radi transporta CO_2 do skladišnih prostora.***

(42) Svakim međunarodnim sporazumom koji se odnosi na trajno skladištenje CO_2 Unije u trećim zemljama trebalo bi predvidjeti jednakovrijedne uvjete kako bi se osiguralo trajno i okolišno sigurno geološko skladištenje uhvaćenog CO_2 i osigurati da se skladištenje CO_2 Unije ne koristi za povećanje proizvodnje ugljikovodika i da odgovara stvarnom smanjenju emisija.

(43) Utvrđivanjem skladišnih prostora za CO_2 ***i bilo kojih povezanih projekata hvatanja CO_2 i projekata za infrastrukturu za CO_2*** koji doprinose cilju Unije za 2030. kao strateških projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija, može se ubrzati i olakšati razvoj skladišnih prostora za CO_2, a sve veća industrijska potražnja za skladišnim prostorima može se ***usmjeriti*** u troškovno najučinkovitije skladišne prostore. Sve je više iscrpljenih plinskih i naftnih polja koja su na kraju svojeg korisnog vijeka trajanja i koja bi se mogla prenamijeniti ***u*** sigurne skladišne prostore za CO_2. Osim toga, industrija nafte i plina potvrdila je da je odlučna u namjeri da započne s energetskom tranzicijom te raspolaže sredstvima, vještinama i znanjem potrebnima za istraživanje i razvoj dodatnih skladišnih prostora. Kako bi se postigao cilj Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO_2 do 2030., sektor treba objediniti svoje doprinose kako bi se osiguralo da hvatanje i skladištenje ugljika kao rješenje za klimatska pitanja bude dostupno prije nego što to bude potrebno. Kako bi se osigurao pravodoban i troškovno učinkovit razvoj skladišnih prostora za CO_2 na razini Unije u skladu s ciljem ***Unije*** za kapacitet utiskivanja, nositelji odobrenja za proizvodnju nafte i plina u ***Uniji*** trebali bi doprinijeti tom cilju razmjerno svojem proizvodnom kapacitetu za naftu i plin te pritom biti spremni na suradnju i uzimanje u obzir drugih doprinosa trećih strana. ***Pristup lancu vrijednosti trebalo bi poticati djelovanjima koja se poduzimaju na razini Unije i na nacionalnoj razini. U skladu s tim, nositelji odobrenja za proizvodnju nafte i plina u Uniji trebali bi poduzeti potrebna ulaganja i podupirati razvoj održivih poslovnih modela za cijeli lanac vrijednosti ugljikova dioksida.***

(44) Kako bi se doprinijelo cilju Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO_2, subjekti obveznici mogu sklopiti sporazume sa subjektima koji nisu subjekti obveznici kako bi u cijelosti ili djelomično ispunili svoju obvezu. Ti sporazumi mogu biti dio sporazuma o zajedničkom pothvatu kojim se uspostavlja skladišni prostor ili ih stranke mogu zasebno provoditi kako bi se ispunio doprinos subjekta obveznika. Ako su takvi zajednički pothvati uspostavljeni prije datuma stupanja na snagu ove Uredbe, puni kapacitet utiskivanja relevantnog zajedničkog projekta skladištenja CO_2 može se upotrijebiti za ispunjavanje obveza stranaka koje su partneri obveznici.

(45) Kako bi se osiguralo da se skladišni prostori razvijaju u dobrim tržišnim uvjetima, Komisija bi trebala provesti procjenu u kojoj se razmatra odnos između konkretne potražnje za kapacitetom utiskivanja iz projekata hvatanja CO_2 i glavne infrastrukture potrebne za transport CO_2 koja je u tijeku ili se planira da bude operativna do 2030., te obveza u pogledu kapaciteta skladištenja do 2030.

(46) Odstupanja od obveze ključan su alat za sprečavanje nastajanja neupotrebljive imovine u tim okolnostima. Kako bi djelotvorno primijenila ta odstupanja, države članice i Komisija trebale bi u potpunosti surađivati s relevantnim ovlaštenim subjektima u svakoj procjeni potrebe za odstupanjem, posebno ako ovlašteni subjekt istakne potrebu za odstupanjem. Za potrebe postizanja Unijina cilja u pogledu kapaciteta utiskivanja CO_2, ako na temelju procjene Komisije nije odobreno odstupanje ili ako relevantna država članica nije zatražila odstupanje, Komisija i država članica surađivat će s relevantnim ovlaštenim subjektima kako bi pomogle u uklanjanju smetnji i prepreka i tako olakšale ispunjavanje obveze.

(47) Dodatne mjere politike ključne su za osiguranje provedbe planiranja prekogranične infrastrukture. Pristupačnost i povezivost cjelokupnog raspona sredstava za transport CO_2 ima ključnu ulogu u provedbi projekata za hvatanje i skladištenje ugljika te projekata za hvatanje i upotrebu ugljika. Ta sredstva obuhvaćaju brodove, teglenice, vlakove i kamione te fiksne objekte za spajanje i pristajanje, ukapljivanje, privremeno skladištenje i pretvarače CO_2 radi njegova daljnjeg transporta cjevovodima i namjenskim načinima prijevoza.

(48) ***Države članice*** trebale bi moći ***uspostavljati subjekte ili pružati potporu uspostavljanju subjekata čiji je cilj stvaranje transportnih mreža za CO_2, uključujući izgradnju infrastrukture ili opskrbu plovilima ili drugim prijevoznim sredstvima.***

(49) ***Hvatanje, skladištenje i upotreba CO_2 neizbježno će biti dio dekarbonizirane budućnosti Unije, uključujući uklanjanja. Za uhvaćeni CO_2, usluge utiskivanja CO_2, usluge transporta CO_2 i aktivnosti upotrebe ugljika na razini Unije potrebno je tržište koje dobro funkcionira. To bi tržište trebalo ostvariti određene ciljeve javne politike na ekonomski najpovoljniji način. Opći je cilj održiva i troškovno učinkovita dekarbonizacija industrije Unije osiguravanjem da se sve emisije CO_2 koje se ne mogu smanjiti tehničkim sredstvima ili ako smanjenje tih emisija nije ekonomski održivo mogu hvatati i skladištiti ili iskoristiti, čime se izbjegavaju zakašnjele emisije. To tržište trebalo bi osigurati i sigurnost, održivost i trajnost geološkog skladištenja uhvaćenog CO_2 i da je taj uhvaćeni CO_2 dostupan za aktivnosti upotrebe ugljika u skladu s klimatskim ciljevima Unije. Tržište za CO_2 koje funkcionira također bi se trebalo temeljiti na mreži infrastrukture za transport CO_2 s minimalnim ekološkim otiskom koja je dostupna sudionicima na tržištu pod pravednim, otvorenim i nediskriminirajućim uvjetima. Tržište bi trebalo biti usklađeno s okolišnim standardima Unije.***

(50) Upotrebom uhvaćenog CO_2 u određenim proizvodnim procesima može se trajno skladištiti CO_2 ili doprinijeti smanjenju ovisnosti Unije o fosilnim gorivima. Stoga bi svi subjekti uključeni u lanac vrijednosti aktivnosti utiskivanja CO_2 utvrđenih u ovoj Uredbi trebalo poticati da razmotre može li se CO_2 koji treba uskladištiti trajno skladištiti u novim proizvodima ili bi mogao poduprijeti ciljeve Unije u pogledu smanjenja njezine ovisnosti o fosilnim gorivima.

(51) Unija je doprinijela izgradnji globalnoga gospodarskog sustava na temelju otvorene, ***transparentne*** trgovine utemeljene na pravilima, zalagala se za poštovanje i unapređenje standarda socijalne i okolišne održivosti ***i klimatske tranzicije*** te je u potpunosti predana tim vrijednostima. ***Unija nastoji osigurati jednake uvjete reformom Svjetske trgovinske organizacije (WTO), izgradnjom novih partnerstava i borbom protiv nepoštenih trgovačkih praksi i viška proizvodnih kapaciteta kako bi se osiguralo pravedno konkurentno okruženje za industriju Unije, među ostalim putem partnerstava za industriju s nultom neto stopom emisija, čime se radnicima osiguravaju kvalitetna radna mjesta.***

(52) Kako bi se Uniji osigurao pristup sigurnoj i održivoj opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija potrebnima za zaštitu otpornosti Unije i kako bi se ostvarili njezini ciljevi klimatske neutralnosti, unutarnje tržište treba biti poticajno okruženje za inovacije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija. Inovacije će biti ključan čimbenik u osiguravanju konkurentnosti Unije i postizanju ciljeva nulte neto stope emisija što je prije moguće. S obzirom na brz razvoj tehnologija s nultom neto stopom emisija i znatne regulatorne smjernice za zelenu tranziciju, iznimno je važno, kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe, da se pri pripremi, preispitivanju i reviziji prava i inicijativa politike Unije razmotre njihovi mogući učinci primjenom načela inovativnosti.

(53) Kako bi se uzeli u obzir ciljevi ove Uredbe, Komisija bi mogla razmotriti treba li ažurirati tranzicijske putove koji se razvijaju nakon komunikacije Komisije iz svibnja 2021. i na temelju kojih bi se mogli utvrditi poticajni čimbenici i uska grla za tranziciju i konkurentnost industrije Unije, ili uzeti u obzir ovu Uredbu u svim takvim budućim inicijativama.

(54) U okviru prvog stupa ***industrijskog plana u okviru zelenog plana*** Unija treba razviti i održavati industrijsku bazu za tehnološka rješenja s nultom neto stopom emisija, kako bi osigurala opskrbu energijom te pritom ostvarila svoje ambicije u pogledu klimatske neutralnosti. Kako bi se podržao taj cilj i izbjegla ovisnost o opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija koja bi usporila napredak Unije u smanjenju emisija stakleničkih plinova ili ***ugrozila*** ▌ sigurnost opskrbe energijom, ovom ***bi se*** Uredbom ***trebale*** utvrditi odredbe kojima se potiče potražnja za održivim i otpornim tehnologijama s nultom neto stopom emisija.

(55) Primjenom minimalnih obveznih zahtjeva osigurava se povećanje financijske poluge javne potrošnje za poticanje potražnje za učinkovitijom nabavom za proizvode s nultom neto stopom emisija u području okolišne održivosti na strukturiran način koji je provediv za javne naručitelje i naručitelje. Određenim iznimkama trebalo bi osigurati da javni naručitelji i naručitelji izbjegnu određene neželjene posljedice. Te se iznimke odnose na situacije monopola, posebne tržišne nedostatke ili situacije u kojima bi se javni naručitelji ili naručitelji mogli suočiti s nerazmjernim troškovima ili tehničkim nekompatibilnostima. Javni naručitelji i naručitelji trebali bi i dalje moći uključivati dodatne minimalne zahtjeve u svoju dokumentaciju o nabavi, pod uvjetom da su u skladu s Direktivom 2014/23/EU[26], Direktivom 2014/24/EU[27] ili Direktivom 2014/25/EU[28] Europskog parlamenta i Vijeća i primjenjivim sektorskim pravom. Osim toga, trebali bi i dalje moći, pod istim uvjetima, koristiti kriterije za dodjelu za utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude kao što su cijena, trošak ili drugi kriteriji.

---

26 Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

27 Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

28 Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

(56) Za ugovore o radovima i koncesije radova koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe javni naručitelji i naručitelji trebali bi odabrati jedan ili više posebnih uvjeta, zahtjeva ili ugovornih obveza kako bi pomogao u postizanju nekoliko ciljeva, kao što su socijalna pitanja ili pitanja povezana sa zapošljavanjem kako bi se postigao pozitivan društveni ishod, djelotvorno uzimajući u obzir pitanja kibernetičke sigurnosti, prema potrebi, ili dobivanje dostatnih jamstava da će relevantni proizvodi biti pravodobno isporučeni. Ti su aspekti važni i za poticanje otpornosti. Trebalo bi predvidjeti i iznimke koje se odnose na situacije monopola, posebne tržišne nedostatke ili situacije u kojima bi se javni naručitelji ili naručitelji mogli suočiti s nerazmjernim troškovima ili tehničkim nekompatibilnostima.

(57) U nekim slučajevima pozornost bi trebalo posvetiti doprinosu ponude u pogledu otpornosti u odnosu na određene treće zemlje. Ako Komisija utvrdi da udio tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njezinih glavnih posebnih komponenti podrijetlom iz treće zemlje čini više od 50 % opskrbe tom određenom tehnologijom ili tim komponentama u Uniji, javni naručitelji i naručitelji trebali bi biti obvezni uključiti nekoliko uvjeta u svoju dokumentaciju o nabavi kako bi se postigao otporan ishod. Na taj način vrijednost određene tehnologije s nultom neto stopom emisija ili glavnih posebnih komponenti određene tehnologije s nultom neto stopom emisija podrijetlom iz dotične treće zemlje pod posebnim uvjetima ne bi smjela premašiti ograničenje od 50 %. Nadalje, ako je Komisija utvrdila da se udio isporuke tih proizvoda ili komponenti podrijetlom iz treće zemlje unutar Unije u prosjeku povećao za barem 10 postotnih bodova tijekom dvije uzastopne godine i da je dosegnuo najmanje 40 % opskrbe unutar Unije, trebao bi se primjenjivati isti mehanizam. To će omogućiti Uniji da učinkovito uzme u obzir sve veće ovisnosti. Za ugovore obuhvaćene Unijinim Dodatkom I. Sporazumu Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavi (GPA) ili drugim relevantnim međunarodnim sporazumima koji su obvezujući za Uniju, javni naručitelji i naručitelji ne bi trebali primjenjivati te uvjete na tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njihove glavne posebne komponente podrijetlom iz izvora opskrbe koji su potpisnici tih sporazuma.

(58) U slučaju nepoštovanja tih zahtjeva u pogledu otpornosti, u svojoj dokumentaciji o nabavi javni naručitelji i naručitelji trebali bi također zahtijevati da glavni ugovaratelj bude obvezan dotičnom javnom naručitelju ili naručitelju platiti razmjernu naknadu u iznosu od najmanje 10 % vrijednosti posebnih tehnologija s nultom neto stopom emisija iz ugovora kako bi se osiguralo poštovanje mehanizma.

(59) Države članice ne bi smjele diskriminirati pružatelja tehnologija s nultom neto stopom emisija iz druge države članice niti neopravdano različito postupati prema njemu. Ta obveza odražava već postojeću obvezu javnih naručitelja i naručitelja, u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU, da prema gospodarskim subjektima postupaju jednako i bez diskriminacije te da slijede postupovna pravila utvrđena u tim direktivama kako bi se osiguralo da načela jednakog postupanja i nediskriminacije imaju praktičan učinak te da se postupci javne nabave otvaraju za tržišno natjecanje.

(60) Ne dovodeći u pitanje pravo Unije koje se primjenjuje na određenu tehnologiju, među ostalim na temelju ▌ Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća[29+] ▌ i Uredbe ***(EU) 2023/1542 Europskog parlamenta i Vijeća***[30] ▌, te ako u njima nije drukčije predviđeno, javni naručitelji i naručitelji pri evaluaciji okolišne održivosti rješenja s nultom neto stopom emisija nabavljenih na temelju ove Uredbe trebali bi moći uzeti u obzir različite elemente koji utječu na klimu i okoliš. ▌

(61) Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje vodećih načela za javne naručitelje i naručitelje kako bi se odredile tehničke specifikacije, zahtjevi i uvjeti izvršenja ugovora povezani s okolišnom održivošću za ugovore o javnoj nabavi. Time se ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo Unije koje se primjenjuje na određene tehnologije, među ostalim na temelju Uredbe (EU) 2024/...[+] i Uredbe (EU) 2023/1542.

---

29 Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od … o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda, izmjeni Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2023/1542 te stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ (OJ L…).

+ SL: molimo umetnuti referentni broj i datum donošenja dokumenta PE-CONS 106/23 (2022/0095 (COD) te dopuniti pripadajuću bilješku.

30 Uredba (EU) 2023/1542 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2023. o baterijama i otpadnim baterijama, izmjeni Direktive 2008/98/EZ i Uredbe (EU) 2019/1020 te stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ (SL L 191, 28.7.2023., str. 1.).

+ SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 106/23 (2022/0095 (COD)).

(62) ***Kako bi se*** u postupku javne nabave ***ili dražbe*** uzela u obzir ***potreba za potporom proizvodnji ili potrošnji energije iz obnovljivih izvora i*** potreba za diversifikacijom izvora opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija umjesto oslanjanja na pojedinačne izvore opskrbe ▌ i ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, opskrbu bi trebalo smatrati nedovoljno diversificiranom barem ako su specifična tehnologija s nultom neto stopom emisija ili njezine glavne posebne komponente podrijetlom iz jedne treće države te čine više od ***50 % te opskrbe u Uniji***.

(63) Kako bi se promicalo odgovorno poslovno ponašanje ponuditelja, kibernetička sigurnost i sigurnost podataka korištenih tehnologija, projekata i povezanih infrastruktura te kako bi se promicala potpuna i pravodobna provedba projekata, javna tijela koja oblikuju dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora trebala bi uključivati pretkvalifikacijske kriterije povezane s odgovornim poslovnim ponašanjem, kibernetičkom sigurnošću i sigurnošću podataka te sposobnošću potpune i pravodobne provedbe projekta.

(64) Kako bi se podržao cilj razvoja i održavanja industrijske osnove za pružanje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora u cilju osiguravanja opskrbe energijom u Uniji i izbjegavanja ovisnosti o opskrbi tim tehnologijama zbog kojih bi došlo do kašnjenja u nastojanjima Unije usmjerenima na smanjenje emisija stakleničkih plinova ili bi ugrozile sigurnost opskrbe energijom, javna tijela koja oblikuju dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora trebala bi povećati održivost i otpornost opskrbe tim tehnologijama u Uniji. Države članice trebale bi procijeniti doprinos dražbi održivosti ispitivanjem okolišne održivosti ponuda, njihova doprinosa inovacijama i njihova doprinosa integraciji energetskog sustava. U tu svrhu države članice trebale bi imati mogućnost uvođenja pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele u oblikovanje dražbe. Pretkvalifikacijske kriterije trebali bi ispunjavati svi projekti ponuditelja kako bi mogli sudjelovati u dražbi, dok su kriteriji dodjele usmjereni na evaluiranje i rangiranje različitih projekata koji sudjeluju u dražbi.

(65) Pri razmatranju okolišne održivosti ponuda, bilo u obliku pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele, javna tijela koja oblikuju dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora mogu uzeti u obzir različite elemente koji utječu na klimu i okoliš. Ti bi elementi mogli uključivati trajnost i pouzdanost rješenja, jednostavnost popravka i održavanja te pristupa takvim uslugama, jednostavnost nadogradnje i obnove, jednostavnost i kvalitetu recikliranja, uporabu tvari, potrošnju energije, vode i drugih resursa u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, težinu i obujam proizvoda i njegove ambalaže, ugradnju obnovljivih materijala, recikliranih ili rabljenih komponenti, količinu, značajke i dostupnost potrošnog materijala potrebnog za pravilnu uporabu i održavanje, ekološki otisak proizvoda i njegov utjecaj na okoliš tijekom njegova životnog ciklusa, ugljični otisak proizvoda, ispuštanje mikroplastike, emisije u zrak, vodu ili tlo ispuštene u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, količine nastalog otpada i uvjete upotrebe.

(66) Kako bi se pružila potpora osmišljavanju i proizvodnji inovativnijih i naprednijih tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora, pri doprinosu ponuda u pogledu održivosti može se uzeti u obzir, bilo u obliku pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele, doprinos inovacijama tako što se predviđaju pretkvalifikacijski kriteriji ili kriteriji dodjele kojima se promiče upotreba potpuno novih rješenja ili poboljšanje usporedivih najsuvremenijih rješenja.

(67) Kako bi se poduprla integracija energije iz obnovljivih izvora u energetski sustav Unije i njezine koristi za troškovno učinkovitu dekarbonizaciju, pri doprinosu ponuda u pogledu održivosti može se uzeti u obzir doprinos integraciji energetskog sustava putem, na primjer, skladištenja energije, otpadne topline i povrata hladnoće te proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora.

(68) Kako bi se povećala otpornost opskrbe tehnologijama u području energije iz obnovljivih izvora s nultom neto stopom emisija i izbjegla prekomjerna ovisnost o zemljama s visokom koncentracijom opskrbe u Uniji, javna tijela trebala bi na temelju pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele razmotriti doprinos otpornosti različitih projekata koji sudjeluju u dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, uzimajući u obzir potrebu za diversifikacijom opskrbe tehnologijama u području energije iz obnovljivih izvora, ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije. Pri primjeni kriterija otpornosti javna tijela trebala bi uzeti u obzir da bi se opskrba barem trebala smatrati nedovoljno diversificiranom ako je više od 50 % potražnje u Uniji za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija ili njezinim glavnim posebnim komponentama podrijetlom iz samo jedne treće zemlje.

(69) Kada se primjenjuje kao kriterij dodjele, ponderiranje kriterija za doprinos ponude održivosti i otpornosti u odnosu na dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora ne dovodi u pitanje mogućnost da tijela koja oblikuju te dražbe odrede viši prag za kriterije koji se odnose na okolišnu održivost, inovacije i integraciju energetskog sustava ako je to spojivo bilo kojim ograničenjem za necjenovne kriterije utvrđene na temelju pravila o državnim potporama. U svakom slučaju, primjenom tih kriterija i njihovim minimalnim i kombiniranim ponderom na dražbama trebalo bi osigurati da dražbe ostanu konkurentne i usklađene s člancima 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

(70) Kako bi se povećala opskrba Unije tehnologijama u području energije iz obnovljivih izvora radi postizanja ukupnih godišnjih referentnih vrijednosti za proizvodnju u Uniji do 2030., u ovoj bi Uredbi trebalo predvidjeti poseban udio količine koja se prodaje na dražbi za koju se primjenjuju necjenovni kriteriji. Komisija bi taj udio trebala ocjenjivati svake dvije godine, kako bi se utvrdio učinak necjenovnih kriterija na razvoj godišnje proizvodnje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora u Uniji i uvođenje energije iz obnovljivih izvora, uključujući njihov financijski učinak i učinak na brzinu uvođenja, istodobno uzimajući u obzir izvedivost i jasnoću sustava za nositelje projekata. Ako procjene pokažu da primjena kriterija otpornosti i održivosti pozitivno doprinosi sigurnosti opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija u Uniji, posebno povećanjem proizvodnog kapaciteta u Uniji za tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora, i znatno ne ometa postizanje ciljeva za energiju iz obnovljivih izvora utvrđenih u Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[31], uključujući uvođenje u svakoj državi članici, primjenu tih odredaba trebalo bi postupno povećati. Svaki korak trebao bi podlijegati procjeni učinka kako bi se osiguralo da veći udjeli i dalje pozitivno doprinose sigurnosti opskrbe tehnologijama u području energije iz obnovljivih izvora i da te koristi nadmašuju učinke na troškove i brzinu uvođenja energije iz obnovljivih izvora. Određivanjem udjela količine koja se prodaje na dražbi trebalo bi, ako je primjereno i izvedivo, nastojati postići postupno ukupno povećanje kako bi se doprinijelo ispunjavanju općih ciljeva ove Uredbe i dosegnulo 50 % do kraja 2029.

---

31 Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

(71) Ovisno o njihovim ciljevima za uvođenje energije iz obnovljivih izvora i njihovim nacionalnim strategijama dekarbonizacije, primjena kriterija otpornosti i održivosti mogla bi znatno različito utjecati na države članice. Pri procjeni učinka tih kriterija na uvođenje energije iz obnovljivih izvora Komisija bi stoga trebala ispitati ukupni financijski učinak i učinke na uvođenje u Uniji, kao i učinak na države članice i druge relevantne dionike, uključujući kućanstva i poduzeća. Kako bi se utvrdio učinak na uvođenje energije iz obnovljivih izvora i uzela u obzir praktična iskustva s primjenom necjenovnih kriterija, Komisija bi se u okviru svoje procjene te na strukturiran i transparentan način trebala savjetovati s nacionalnim tijelima koja provode dražbe.

(72) Kriteriji za dražbe mogli bi stvoriti prekomjerno opterećenje za nositelje projekata u području energije iz obnovljivih izvora s malim kapacitetom. Kako bi se ograničio učinak ove Uredbe na dražbe za potporu projektima s maksimalnim kapacitetom od 10 megavata, države članice trebale bi moći isključiti te dražbe iz izračuna ukupne godišnje količine kapaciteta koji se prodaje na dražbi.

(73) Ako je za dražbe na koje se primjenjuju pretkvalifikacijski kriteriji, kriteriji otpornosti i kriteriji održivosti bilo premalo prijava, uvođenje energije iz obnovljivih izvora ne bi se trebalo usporiti obvezivanjem država članica da te kriterije primjenjuju na dražbe za koje je bilo premalo prijava. Stoga bi države članice trebale moći iz zahtjeva za dražbe isključiti udio količine za prodaju na dražbi za koji je bilo premalo prijava. Smatra se da dražba ima premalo prijava ako ponude za tu dražbu obuhvaćaju količinu manju od ukupne količine kapaciteta na dražbi.

(74) Za potrebe uspostave programa namijenjenih kućanstvima***, poduzećima*** ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija i ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, trebalo bi smatrati da opskrba nije dovoljno diversificirana ako se više od ***50 %*** ukupne potražnje za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u Uniji zadovoljava iz jednog izvora. Kako bi se osigurala dosljedna primjena, Komisija bi, počevši od datuma početka primjene ove Uredbe, svake godine trebala objaviti popis u kojem se podrijetlo gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji pripadaju toj kategoriji raščlanjuje prema udjelu izvora opskrbe Unije u posljednjoj godini za koju su podaci dostupni.

(75) Odlukom Vijeća 2014/115/EU[32] odobrena je, među ostalim, izmjena GPA-a. Cilj je GPA-a uspostava multilateralnog okvira uravnoteženih prava i obveza povezanih s ugovorima o javnoj nabavi radi liberalizacije i širenja svjetske trgovine. Za ugovore obuhvaćene Unijinim Dodatkom I. ▌ GPA-u, kao i druge relevantne međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju, uključujući sporazume o slobodnoj trgovini i članak III. stavak 8. točku (a) Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. za nabavu u kojoj vladine agencije nabavljaju proizvode u svrhu komercijalne preprodaje ili upotrebe u proizvodnji robe za komercijalnu prodaju, javni naručitelji i naručitelji ne bi trebali primjenjivati zahtjeve ***u pogledu otpornosti*** na tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njihove glavne posebne komponente podrijetlom iz izvora opskrbe koji su potpisnici tih sporazuma.

[32] Odluka Vijeća 2014/115/EU od 2. prosinca 2013. o sklapanju Protokola o izmjeni Sporazuma o javnoj nabavi (SL L 68, 7.3.2014., str. 1.).

(76) Primjenom odredaba o otpornosti u postupcima javne nabave na temelju ***ove Uredbe*** ne bi se trebali dovoditi u pitanje članak 25. Direktive 2014/24/EU ni članci 43. i 85. Direktive 2014/25/EU, te bi ona trebala biti u skladu s komunikacijom Komisije od 24. srpnja 2019. naslovljenom „Smjernice za sudjelovanje ponuditelja i robe iz trećih zemalja na tržištu javne nabave EU-a”**.** Slično tome, odredbe o javnoj nabavi trebale bi se i dalje primjenjivati na radove, robu i usluge koji podliježu ovoj Uredbi, uključujući članak 67. stavak 4. Direktive 2014/24/EU i sve provedbene mjere koje proizlaze iz Uredbe (EU) 2024/...[+].

(77) Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje koje proizlazi iz potrebe da se u obzir uzmu ***zahtjevi*** koji se odnose na doprinos ponude održivosti i otpornosti, posebno za manje javne naručitelje i za ugovore manje vrijednosti koji nemaju bitan utjecaj na tržište, primjenu relevantnih odredaba ove Uredbe trebalo bi odgoditi za dvije godine za javne naručitelje koji nisu središnja tijela za nabavu i za ugovore čija je vrijednost manja od 25 milijuna EUR.

(78) Za potrebe primjene odredaba povezanih s javnom nabavom na temelju ***ove Uredbe***, ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim na temelju Uredbe (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća[33], javni naručitelji i naručitelji trebali bi kupovati samo one proizvode koji su u skladu s obvezom utvrđenom u članku 7. stavku 2. te uredbe.

[+] SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 106/23 (2022/0095 (COD)).

[33] Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

(79) Kućanstva***, poduzeća*** i krajnji potrošači ključan su dio potražnje Unije za gotovim proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija, a programi javne potpore za poticanje kućanstava na kupnju takvih proizvoda, posebno za ranjiva kućanstva i potrošače s niskim i nižim srednjim dohotkom, važni su alati za ubrzavanje zelene tranzicije. U okviru inicijative za solarne krovove najavljene u komunikaciji Komisije od 18. svibnja 2022. države članice trebale bi, na primjer, uspostaviti nacionalne programe za potporu masovnom uvođenju solarnih krovnih sustava. Komisija je u planu REPowerEU pozvala države članice da u potpunosti iskoriste mjere potpore kojima se potiče prelazak na dizalice topline. Takvi programi potpore koje su države članice uspostavile na nacionalnoj razini odnosno lokalna ili regionalna tijela na lokalnoj razini trebali bi doprinijeti i poboljšanju održivosti i otpornosti tehnologija ***Unije*** s nultom neto stopom emisija. Javna tijela trebala bi, na primjer, korisnicima osigurati veću financijsku naknadu za kupnju gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji će više doprinijeti otpornosti u Uniji. ***Javna tijela mogu uvjetovati prihvatljivost programa doprinosom održivosti i otpornosti. Pritom se države članice potiču da uzmu u obzir dostupnost programa građanima koji žive u energetskom siromaštvu.*** Javna tijela trebala bi osigurati da njihovi programi budu otvoreni, transparentni i nediskriminirajući kako bi doprinijeli povećanju potražnje za proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji.

Javna tijela trebala bi i ograničiti dodatnu financijsku naknadu za takve proizvode kako se ne bi usporilo uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Kako bi se povećala učinkovitost takvih programa, države članice trebale bi osigurati da su informacije besplatno i lako dostupne i potrošačima i proizvođačima tehnologija s nultom neto stopom emisija na internetskim stranicama. Kad javna tijela upotrebljavaju doprinos održivosti i otpornosti u programima usmjerenima na potrošače ili kućanstva, ne bi se trebala dovoditi u pitanje pravila o državnim potporama i pravila WTO-a o subvencijama.

(80) Pri oblikovanju programa namijenjenih kućanstvima***, poduzećima*** ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela trebali bi osigurati poštovanje međunarodnih obveza Unije te, među ostalim, osigurati da takvi programi ne dosegnu razmjere koji bi uzrokovali ozbiljnu štetu interesima članica WTO-a.

(81) Komisija bi također ***trebala*** moći pružiti pomoć državama članicama u oblikovanju programa usmjerenih na kućanstva***, poduzeća*** i potrošače kako bi se stvorila sinergija i razmjenjivale primjere najbolje prakse. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija („Platforma”) također bi trebala imati važnu ulogu u ubrzavanju provedbe doprinosa država članica i javnih tijela održivosti i otpornosti u njihovim praksama povezanima s postupcima javne nabave i dražbama. ***Komisija bi nakon savjetovanja s Platformom*** trebala ***donijeti provedbeni akt kojim se utvrđuju kriteriji za procjenu doprinosa održivosti i otpornosti. Tim bi se aktom posebna pozornost trebala posvetiti malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) koja bi trebala dobiti pravednu priliku za sudjelovanje na velikom tržištu javne nabave. Njime bi se trebalo osigurati i da se zahtjevi u pogledu održivosti i otpornosti primjenjuju na način kojim se osigurava pošteno i ravnopravno tržišno natjecanje među sudionicima na tržištu bez obzira na njihovu vlasničku strukturu***.

(82) ***Kako bi se osiguralo da postupci javne nabave i dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije zaista doprinose otpornosti Unije, te aktivnosti trebaju biti predvidljive za industriju.*** Kako bi industrija mogla na vrijeme prilagoditi svoju proizvodnju, javni naručitelji i naručitelji trebali bi unaprijed obavijestiti tržište o svojim procijenjenim potrebama za nabavom proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija.

(83) Uz mjere usmjerene na javnu potražnju i potražnju kućanstava, Unija bi mogla razmotriti djelovanje za olakšavanje uvođenja tehnologija s nultom neto stopom emisija u industrijskim lancima vrijednosti Unije, s posebnim naglaskom na MSP-ovima, posebno olakšavanjem povezanosti ponude i potražnje industrije.

(84) Kako je navedeno u komunikaciji o industrijskom planu u okviru zelenog plana, tržišni udjeli industrije Unije pod velikim su pritiskom jer subvencije u trećim zemljama onemogućuju jednake uvjete za sve. Ta ***situacija predstavlja izazov za konkurentnost Unije u održavanju i razvoju vlastite industrije te*** stvara potrebu za brzim i ambicioznim reagiranjem Unije kako bi modernizirala svoj pravni okvir.

(85) S obzirom na cilj Unije da smanji strateško ovisnost o trećim zemljama u pogledu tehnologija s nultom neto stopom emisija, od presudne je važnosti da mehanizmi javne potpore, kao što su postupci javne nabave i dražbe, ne pogoršavaju takvu ovisnost. Stoga bi, ako je potrebno i primjereno, trebalo utvrditi opravdana ograničenja udjela proizvoda u ugovorima o nabavi robe podrijetlom iz trećih zemalja ako je Komisija utvrdila da su ispunjeni uvjeti povezani s otpornošću utvrđeni u ovoj Uredbi. Osim toga, trebalo bi uložiti napore u djelotvorno suzbijanje nepoštenih subvencija iz trećih zemalja kojima se narušavaju jednaki uvjeti, primjerice primjenom svih mogućih mjera predviđenih u uredbama (EU) 2022/1031[34] i (EU) 2022/2560[35] Europskog parlamenta i Vijeća.

---

34 Uredba (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2022. o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz trećih zemalja tržištu javne nabave Unije i tržištu koncesija Unije i o postupcima kojima se podupiru pregovori o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz Unije tržištu javne nabave trećih zemalja i tržištu koncesija trećih zemalja (Instrument za međunarodnu nabavu – IMN) (SL L 173, 30.6.2022., str. 1.).

35 Uredba (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište (SL L 330, 23.12.2022., str. 1.).

(86) Pristup ***javnom i privatnom*** financiranju ključan je za osiguravanje otvorene strateške autonomije Unije te kako za uspostavu ***čvrste i konkurentne*** proizvodne osnove za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihove lance opskrbe u cijeloj Uniji. Većina ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva europskog zelenog plana ostvarit će se iz privatnog kapitala koji će se privući zahvaljujući velikom potencijalu za rast ekosustava s nultom neto stopom emisija***, kao i stabilnom i ambicioznom okviru politike***. Duboka i integrirana tržišta kapitala koja dobro funkcioniraju stoga će biti ključna za prikupljanje i usmjeravanje sredstava potrebnih za zelenu tranziciju i projekte proizvodnje ***tehnologija*** s nultom neto stopom emisija. Stoga je potrebno brzo napredovati prema ostvarenju unije tržišta kapitala kako bi ***Unija*** ostvarila svoje ciljeve nulte neto stope emisija. I program održivog financiranja (i mješovito financiranje) iznimno je važan za povećanje ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija ***duž lanaca vrijednosti***, a ujedno jamči konkurentnost sektora. ***Kako je navedeno u radnom dokumentu službi Komisije priloženom ovoj Uredbi, u razdoblju 2023. – 2030. potrebna su ulaganja u iznosu od otprilike 92 milijarde EUR, u rasponu od otprilike 52 milijarde EUR do otprilike 119 milijardi EUR, ovisno o različitim scenarijima, što bi dovelo do potrebe za javnim financiranjem u iznosu od 16 do 18 milijardi EUR. S obzirom na to da se tom procjenom uzima u obzir samo šest konkretnih tehnologija, stvarna potreba za ulaganjima vjerojatno će biti znatno veća.***

(87) ***Privatna ulaganja koja provode poduzeća i financijski ulagači od ključne su važnosti.*** Ako privatna ulaganja sama po sebi nisu dovoljna, za djelotvorno uvođenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija mogla bi biti potrebna javna potpora***, primjerice u obliku jamstava, zajmova ili vlasničkih i kvazivlasničkih ulaganja, izbjegavajući pritom narušavanje unutarnjeg tržišta. Kada je ta javna potpora*** u obliku državne potpore, ona bi trebala imati poticajni učinak i biti nužna***, ciljana, privremena***, primjerena i razmjerna***, uz istodobno očuvanje tržišnog natjecanja i kohezije na unutarnjem tržištu***. U okviru postojećih smjernica o državnim potporama koje su nedavno podvrgnute detaljnoj reviziji u skladu s ciljevima usporedne tranzicije navedene su brojne mogućnosti za podupiranje ulaganja u projekte obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe pod određenim uvjetima. Države članice mogu imati važnu ulogu u olakšavanju pristupa financiranju projekata proizvodnje tehnologija s nultom netom stopom emisija tako što će ciljanim ***i privremenim*** državnim potporama uklanjati tržišne nedostatke. Cilj je Privremenog okvira za krizne situacije i tranziciju, donesenog 9. ožujka 2023., osigurati jednake uvjete na unutarnjem tržištu, a usmjeren je na one sektore u kojima postoji rizik od premještanja poslovanja u treće zemlje te je razmjeran u pogledu iznosa potpora. Omogućuje državama članicama uvođenje mjera potpore novim ulaganjima u proizvodne objekte u točno utvrđenim sektorima s nultom neto stopom emisija, među ostalim s pomoću poreznih olakšica. Kako bi se doprinijelo cilju konvergencije država članica i regija, za dopušteni iznos potpore mogu se odrediti veći intenziteti potpore i više gornje granice iznosa potpore ako se ulaganje provodi u potpomognutim područjima.

Kako bi se ***izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta,*** potrebni su odgovarajući uvjeti za utvrđivanje konkretnih rizika od preusmjeravanja ulaganja izvan EGP-a i provjeru postoje li rizici od premještanja unutar EGP-a. Kako bi se u tu svrhu mobilizirala nacionalna sredstva, države članice ***potiču se da, u skladu s člankom 10. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ, potroše 25 %*** prihoda iz ETS-a koje države članice ***godišnje prikupljaju s dražbi u okviru ETS-a***.

(88) Svaka dodatna mobilizacija državnih potpora trebala bi biti ciljana, privremena i usklađena s ciljevima politike Unije kao što su europski zeleni plan i europski stup socijalnih prava. Takvo financiranje ne bi smjelo dovesti do dodatnih razlika među državama članicama, u skladu s Unijinom politikom tržišnog natjecanja i kohezijskom politikom.

(89) Javna potpora trebala bi se upotrebljavati kako bi se na razmjeran način otklonili određeni utvrđeni tržišni nedostaci ili popravile investicijske okolnosti koje nisu optimalne, pri čemu se djelovanjima u okviru te potpore ne bi smjelo udvostručivati ni istiskivati privatno financiranje, niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Djelovanja bi trebala imati jasnu dodanu vrijednost za Uniju. Javna ulaganja mogu se posebno usmjeriti na potrebna ulaganja u infrastrukturu, poticanje inovacija i unapređenje revolucionarnih tehnologija.

(90) Za financiranje ulaganja u projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija dostupno je i nekoliko programa financiranja Unije, kao što su Mehanizam za oporavak i otpornost uspostavljen Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća[36], program InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća[37], programi kohezijske politike ili Inovacijski fond uspostavljen Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[38]. ***Nadalje, STEP će pomoći u boljem usmjeravanju postojećih sredstava Unije prema ključnim ulaganjima kojima se nastoji poduprijeti razvoj ili proizvodnju ključnih tehnologija, uključujući čiste tehnologije.***

(91) Uredbom (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća[39] državama članicama stavlja se na raspolaganje dodatnih 20 milijardi EUR bespovratne potpore za promicanje energetske učinkovitosti i zamjenu fosilnih goriva, među ostalim u okviru projekata Unije za industriju ***s nultom neto stopom emisija***. Kao što je istaknuto u Smjernicama Komisije o poglavljima koja se odnose na plan REPowerEU, države članice potiče se da u poglavlje svojih planova za oporavak i otpornost koje se odnosi na REPowerEU uključe mjere kojima se podupiru ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i industrijske inovacije, u skladu s Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća[40].

---

36 Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

37 Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

38 Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

39 Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

40 Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

(92) Program InvestEU vodeći je program ***Unije*** za poticanje ulaganja, osobito u zelenu i digitalnu tranziciju, kojim se pruža financijska i tehnička pomoć, na primjer u okviru mehanizama mješovitog financiranja. Takvim se pristupom privlači dodatni javni i privatni kapital. Nadalje, države članice potiče se da daju doprinos odjeljku „države članice" programa InvestEU za potporu financijskim proizvodima dostupnima za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o državnim potporama.

(93) Države članice mogu pružiti potporu iz programâ kohezijske politike, u skladu s Uredbom (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća[41], kako bi potaknule provedbu strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija***, kao i projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u svim regijama, a posebno*** u slabije razvijenim ***i tranzicijskim regijama te u područjima obuhvaćenima Fondom za pravednu*** tranziciju, s pomoću paketa ulaganja u infrastrukturu te produktivnih ulaganja u inovacije, proizvodni kapacitet MSP-ova, usluge, osposobljavanje i usavršavanje, uključujući potporu za izgradnju kapaciteta javnih tijela i nositelja projekata. Instrumentom za tehničku potporu uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća[42] može se pomoći državama članicama i regijama pri izradi strategija rasta s nultom neto stopom emisija, poboljšanju poslovnog okruženja, smanjenju birokracije i ubrzanju postupaka izdavanja dozvola. Države članice trebalo bi poticati da promiču održivost projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija tako što će ta ulaganja uključiti u Unijine lance vrijednosti, oslanjajući se posebno na mreže za međuregionalnu i prekograničnu suradnju. ***Donošenje takvih mjera trebalo bi razmotriti posebno u pogledu dolina.***

---

41 Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

42 Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

(94) Inovacijski fond također predviđa vrlo perspektivnu i troškovno učinkovitu mogućnost pružanja potpore za povećanje proizvodnje i uvođenje tehnologija za proizvodnju ***čistog*** vodika i drugih tehnologija ***s nultom neto stopom emisija*** u Uniji, čime se jača suverenost Unije u ključnim tehnologijama za djelovanje u području klime i energetsku sigurnost.

(95) Kako bi se prevladala ograničenja sadašnjih fragmentiranih javnih i privatnih ulaganja te olakšali integracija i povrat ulaganja, Komisija i države članice trebale bi se bolje koordinirati i stvoriti sinergiju između postojećih programa financiranja na razini Unije i nacionalnoj razini te osigurati bolju koordinaciju i suradnju s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora. Platforma ima ključnu ulogu u pružanju sveobuhvatnog uvida u dostupne i relevantne mogućnosti financiranja i u razmatranju pojedinačnih potreba za financiranjem strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija. ***Kako bi se potaknula proizvodnja tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji, Platforma može raspravljati o tome kako riješiti pitanje financiranja, regulatornog okvira te jamstava u vezi s ulaganjima i lokacijom.***

(96) Nadalje, s obzirom na važnost ***projekata proizvodnje tehnologija*** s nultom neto stopom emisija i strateških projekata za tehnologije ***s nultom neto stopom emisija*** za opskrbu Unije energijom, određena administrativna ograničenja trebalo bi djelomično ukinuti ili pojednostavniti kako bi se ubrzala provedba takvih projekata.

(97) Svemirski podaci i usluge iz Svemirskog programa Unije uspostavljenog u Uredbi (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća[43], osobito Copernicusa, koliko je to moguće upotrebljavaju se za pružanje informacija o geologiji, biologiji, ekologiji, društveno-gospodarskom razvoju i raspoloživosti resursa za procjene utjecaja na okoliš i odobrenja. Takvi podaci i usluge, a osobito kapaciteti programa Copernicus za praćenje i provjeru antropogenih emisija CO_2, relevantni su za procjenu učinka industrijskih projekata, kao i učinka antropogenih ponora CO_2 na globalne koncentracije i tokove stakleničkih plinova.

(98) Komisija bi trebala, kako je predviđeno u članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1025/2012 ***Europskog parlamenta i Vijeća***[44], zatražiti od jedne ili više europskih organizacija za normizaciju da izradi europske norme u potporu ciljevima ove Uredbe.

(99) Doline vodika za krajnju potrošnju u industriji imaju važnu ulogu u dekarbonizaciji energetski intenzivnih industrija. U planu REPowerEU utvrđen je cilj udvostručenja broja dolina vodika u Uniji. Za postizanje tog cilja države članice trebale bi ubrzati postupak izdavanja dozvola, razmotriti uspostavu regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i dati prednost pristupu financiranju. Kako bi se ojačala otpornost u pogledu ***nulte neto stope emisija***, države članice trebale bi osigurati međusobno povezivanje dolina vodika preko granica Unije. Industrijska postrojenja koja proizvode vlastitu energiju i koja mogu dati pozitivan doprinos proizvodnji električne energije trebalo bi pojednostavnjenjem regulatornih zahtjeva potaknuti da kao proizvođači energije doprinose pametnoj električnoj mreži.

---

43 Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69.).

44 ***Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).***

(100) Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija mogu biti važan alat za promicanje inovacija u području tehnologija s nultom neto stopom emisija i regulatornog učenja. Potrebno je omogućiti inovacije u prostorima za eksperimentiranje jer se znanstveni ishodi trebaju provjeriti u kontroliranom stvarnom okruženju. Trebalo bi uvesti regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija kako bi se testirale inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija ***ili druge inovativne tehnologije koje bi mogle omogućiti prelazak na klimatski neutralno i čisto gospodarstvo i smanjiti strateške ovisnosti, i to u kontroliranom stvarnom okruženju na ograničeno vrijeme, čime bi se poboljšalo*** regulatorno ***učenje i potencijal za unapređivanje i širu primjenu.*** Primjereno je ***postići ravnotežu između pravne sigurnosti za sudionike u*** regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija i ***postizanja ciljeva prava Unije. Države članice trebale bi moći predvidjeti odstupanja u pogledu regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija u nacionalnom pravom, osiguravajući pritom*** usklađenost s ***pravom*** Unije ***i ključnim zahtjevima u pogledu*** tehnologije s nultom neto stopom emisija ***utvrđenima u nacionalnom pravu***. Komisija je 2023. ***objavila*** Smjernice za regulatorna izolirana okruženja, kako je najavljeno u Novom europskom programu za inovacije, kao potporu državama članicama u pripremi regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija. Te bi inovativne tehnologije u konačnici mogle biti ključne za postizanje Unijina cilja klimatske neutralnosti i osiguravanje sigurnosti opskrbe i otpornosti energetskog sustava Unije ▌.

(101) U Unijinu Strateškom planu za energetsku tehnologiju („plan SET"), koji je revidiran komunikacijom Komisije od 20. listopada 2023., podupire se razvoj čistih, učinkovitih i troškovno konkurentnih energetskih tehnologija, što se postiže koordinacijom i suradnjom u istraživanju i inovacijama u području čiste energije i povezivanjem europske industrije, istraživačkih organizacija i predstavnika vlada zemalja obuhvaćenih planom SET[45]. Revizijom plana SET nastoje se uskladiti strateški ciljevi izvornog plana SET s europskim zelenim planom, planom REPowerEU i industrijskim planom u okviru zelenog plana, a posebno s ovom Uredbom. Pritom je cilj promicati jedinstven pristup postizanju europskih ciljeva dekarbonizacije, podupiranju europskih tehnologija s nultom neto stopom emisija te izgradnji održive i otporne energetske budućnosti. Plan SET imao je strukturni učinak na zajednička djelovanja u području istraživanja i inovacija s obzirom na to da je doprinio bržem i djelotvornijem ostvarenju zajedničkih ciljeva u području energetskih istraživanja i energetske tehnologije. Plan SET doprinio je usklađivanju napora u području istraživanja i inovacija te iskorištavanju nacionalnih javnih financijskih sredstava zemalja sudionica za potporu zajednički dogovorenim prioritetima u području istraživanja i inovacija putem partnerstva za prelazak na čistu energiju i partnerstva za poticanje urbane tranzicije u okviru programa Obzor Europa, koji je uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća[46], posluživši kao primjer uspješne međusektorske suradnje u Uniji. Plan SET ima središnju ulogu u provedbi dimenzije istraživanja, inovacija i konkurentnosti energetske unije u okviru nacionalnih energetskih i klimatskih planova. No od svojeg početka 2007. plan SET bio je neslužbeni forum. Ovom Uredbom daje se poticaj jačanju poveznica između europskih inovacija i proizvodnje novih inovativnih tehnologija.

---

45 ***Trenutačno sve države članice EU-a te Island, Norveška i Turska.***

46 Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

(102) Potrebni su dodatni kvalificirani radnici kako bi se ***omogućile zelena i digitalna tranzicija, održivi rast i konkurentnost Unije***, proširenje ***lanaca opskrbe*** Unijinih industrija tehnologija s nultom neto stopom emisija ***i očuvanje kvalitetnih radnih mjesta u Uniji***. Za to su potrebna velika ulaganja u prekvalifikaciju i usavršavanje, među ostalim na razini strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. ▌. Energetska tranzicija zahtijevat će znatno povećanje broja kvalificiranih radnika u nizu sektora, među kojima su energija iz obnovljivih izvora, skladištenje energije ***i sirovine***, te ima velik potencijal za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta. U planu SET procjenjuje se da će samo za proizvodnju u podsektoru vodika za gorivne članke do 2030. biti potrebno 180 000 osposobljenih radnika, tehničara i inženjera. U sektoru solarne fotonaponske energije samo u proizvodnji bilo bi potrebno do 66 000 radnih mjesta. ***Stoga je iznimno važno da radna mjesta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija budu privlačna i pristupačna te da se riješi aktualni problem neusklađenosti između vještina*** radnika i ***potreba poduzeća***.

(103) Budući da jačanje proizvodnog kapaciteta za ključne tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji neće biti moguće bez znatne kvalificirane radne snage, potrebno je uvesti mjere za poticanje ***integracije i*** aktivacije većeg broja ljudi na tržište rada, osobito žena***,*** mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET-ovi), ***osoba migrantskog podrijetla, starijih osoba i osoba s invaliditetom***. Povrh toga, to bi trebalo obuhvaćati i ***radnike iz trećih zemalja, s obzirom na to da Unija privlači tek mali udio kvalificiranih migranata***. U skladu s ciljevima Preporuke Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti važna je posebna potpora za prelazak s jednog radnog mjesta na drugo za radnike u sektorima s viškom radne snage i sektorima u opadanju. To podrazumijeva ulaganje u vještine ***za sve, pri čemu postoji poseban pristup prilagođen ranjivim skupinama i regijama u tranziciji***. ***Krajnji cilj trebalo bi biti*** otvaranje ***kvalitetnih radnih mjesta u Uniji*** koja su potrebna za tehnologije s nultom neto stopom emisija, u ***skladu s ciljevima za zapošljavanje i osposobljavanje predviđenima u europskom stupu socijalnih prava, što uključuje pravedne i primjerene plaće, poboljšanje životnih i radnih uvjeta te osiguravanje sigurnih i zdravih radnih mjesta, kao i prava na kvalitetno cjeloživotno učenje***. ***Nedostaci vještina i radne snage mogu biti i posljedica neprivlačnih radnih mjesta i loših radnih uvjeta. Stoga je poboljšanje kvalitete radnih mjesta u sektorima i poduzećima s lošim radnim uvjetima važan element za privlačenje radnika.***

Nadovezujući se na i u cijelosti uzimajući u obzir postojeće inicijative kao što su Pakt EU-a za vještine, aktivnosti na razini EU-a povezane s informacijama o vještinama i predviđanjima potreba za vještinama, kao što su aktivnosti Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) i Europskog nadzornog tijela za rad, te planove za sektorsku suradnju u području vještina, cilj je mobilizirati sve aktere ***kako bi se osigurala relevantnost i povećalo pohađanje programa osposobljavanja***, uključujući tijela država članica, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, pružatelje usluga obrazovanja i osposobljavanja, socijalne partneri i industriju, osobito MSP-ove, ***te sve vrste sveučilišta***, kako bi se utvrdile potrebe za vještinama i izradili programi obrazovanja i osposobljavanja te kako bi oni brzo postali operativni u velikim razmjerima. U tom pogledu strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija imaju ključnu ulogu. Države članice i Komisija ***trebale bi*** osigurati ***relevantnu*** financijsku potporu, među ostalim koristeći se sredstvima iz proračuna Unije u okviru instrumenata kao što su ESF+, ***program InvestEU***, Fond za pravednu tranziciju, ***program Obzor Europa***, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost, Modernizacijski fond uspostavljen člankom 10.d Direktive 2003/87/EZ, plan REPowerEU***,*** Program jedinstvenog tržišta ***i STEP***. ***Ta financijska potpora trebala bi uključivati početna financijska sredstva koja će osigurati Komisija kako bi se osnovale europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija („akademije”) i kako bi se omogućilo njihovo funkcioniranje, pri čemu je cilj da tri godine nakon osnivanja postanu financijski održive, među ostalim zahvaljujući financijskim doprinosima iz privatnog sektora.***

(104) ▌ Akademije bi ***trebale biti pokrenute radi izrade programa, sadržaja i materijala*** za obrazovanje i osposobljavanje, ***kao i kvalifikacija iz kojih je vidljivo da je određeni program učenja izradila jedna od*** akademija, ***radi usavršavanja i prekvalifikacije svih radno sposobnih dobnih skupina*** koje su potrebne za ***ključne lance vrijednosti tehnologija s nultom neto stopom emisija te radi nuđenja tih programa, sadržaja i materijala odgovarajućim*** pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja ▌ i drugim akterima koji se bave usavršavanjem i prekvalifikacijom u državama članicama ***za dobrovoljnu upotrebu***. ***Akademije*** bi trebale ***imati ulogu posrednika i potpuno poštovati odgovornost država članica za nastavni sadržaj i organizaciju obrazovnih sustava te za sadržaj i organizaciju strukovnog osposobljavanja. Akademije bi na taj način trebale doprinijeti dugoročnom cilju istodobne reindustrijalizacije i dekarbonizacije Unije i pritom odgovoriti na nedostatke ključnih vještina, doprinijeti otvorenoj strateškoj autonomiji Unije i odgovoriti na potrebu za tehnologijama s nultom neto stopom emisija proizvedenima u Uniji jačanjem njezina kapaciteta za inovacije i proizvodnju. Akademije bi trebalo pokrenuti na temelju Komisijine procjene nedostatka vještina u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija koje su ključne za industrijsku preobrazbu i dekarbonizaciju, oslanjajući se na postojeće i objektivne studije. Svaka bi akademija trebala izraditi akcijski plan u kojem se utvrđuju ključne etape i ciljne vrijednosti, među ostalim u pogledu broja polaznika, koji se trebaju temeljiti na procjeni nedostatka vještina.***

(105) Akademije bi trebale poticati podučavanje transverzalnih vještina kojima se olakšava profesionalna mobilnost, kao i drugih potrebnih vještina. Obrazovni sadržaji akademija trebali bi biti dostupni na različitim jezicima kako bi što više polaznika imalo pristup programima učenja. Akademije bi trebale pružati osposobljavanje na svim razinama vještina u mjeri u kojoj je potrebno i tako obuhvatiti sve razine obrazovanja i kvalifikacija duž lanca vrijednosti predmetnih sektora. Pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama mogu dopuniti sadržaje i materijale za obrazovanje i osposobljavanje koje su izradile akademije dodatnim relevantnim informacijama koje su pripremljene na razini država članica i odražavaju, primjerice, nacionalno pravo o radnim i socijalnim pravima, primjenjive kolektivne ugovore ili zahtjeve specifične za određeni teritorij ili sektor, u čemu mogu sudjelovati socijalni i gospodarski partneri ako je to relevantno. Obrazovni sadržaj trebao bi biti usmjeren i na zaposlenike u nacionalnim i lokalnim upravama, a posebno na one koji su odgovorni za izdavanje dozvola, procjene učinka i propise o novim tehnologijama, čime bi se doprinijelo izgradnji kapaciteta među nacionalnim upravama i smanjenju razlika među državama članicama.

(106) Kako bi se poduprle transparentnost i prenosivost vještina te mobilnost radnika, akademije će razviti i promicati uvođenje kvalifikacija od strane pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja, uključujući prema potrebi mikrokvalifikacije, koje obuhvaćaju postignuća u učenju. Kvalifikacije koje razviju akademije mogu izdavati pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja ili tijela za dodjelu u državama članicama ako je program obrazovanja i osposobljavanja koji su razvile akademije uspješno završen. Te kvalifikacije trebale bi se izdavati u obliku europskih digitalnih vjerodajnica za učenje te se mogu integrirati u Europass i, ako je to relevantno i izvedivo, uključiti u nacionalne kvalifikacijske okvire. Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES), koja pruža informacije, savjete i usluge zapošljavanja ili posredovanja pri zapošljavanju u korist radnika i poslodavaca iz cijele Unije, može imati važnu ulogu u objavljivanju slobodnih radnih mjesta povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija i, prema potrebi, u uvođenju europskih profila zanimanja.

(107) Platforma bi trebala pružati pomoć u usmjeravanju rada akademija, osigurati da se sadržajem akademija odgovara na nedostatak vještina utvrđen u Komisijinoj procjeni i biti zadužena za općeniti nadzor. Države članice trebale bi osigurati da imenovani nacionalni predstavnik može djelovati kao poveznica između relevantnih nacionalnih ministarstava i nadležnih tijela država članica te nacionalnih socijalnih partnera i predstavnika industrije. Platforma bi trebala pratiti napredak različitih akademija, analizirati temeljne uzroke nedostatka vještina i utvrditi u kojoj se mjeri uvođenjem programa osposobljavanja u okviru akademija odgovara na nedostatke vještina u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija i dopunjuju postojeće mogućnosti osposobljavanja u području tehnologija s nultom neto stopom emisija u državama članicama. Platforma bi trebala izvješćivati o uvođenju programa učenja, među ostalim putem izvješća o napretku koje treba podnijeti tri godine nakon osnivanja svake akademije i u kojem se navodi broj polaznika programâ akademija iskazan po industrijskim sektorima, rodu, dobi i razinama obrazovanja i kvalifikacija.

(108) U nedostatku specifičnih odredaba u pravu Unije kojima se uvode minimalni zahtjevi u pogledu osposobljavanja za pristup reguliranoj profesiji ili za njezino obavljanje, odlučivanje o tome hoće li se određena profesija regulirati i kako u nadležnosti je država članica. Međutim, nacionalna pravila kojima se uređuje pristup reguliranim profesijama ne bi smjela predstavljati neopravdanu ili nerazmjernu prepreku ostvarenju tih temeljnih prava. Nadležnost za reguliranje pristupa određenoj profesiji mora se obavljati u granicama načela nediskriminacije i proporcionalnosti, u skladu s Direktivom (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća[47] ▌. Države članice u svojoj bi procjeni trebale uzeti u obzir sve štetne učinke koje bi reguliranje profesija moglo imati na dostupnost vještina u industriji s nultom neto stopom emisija i nastojati u najvećoj mogućoj mjeri ograničiti reguliranje u tim područjima.

(109) Ako ***države članice utvrde da*** su programi učenja koje su razvile akademije ***jednakovrijedni specifičnim kvalifikacijama koje država članica domaćin zahtijeva za*** pristup ***reguliranim djelatnostima u okviru*** određene profesije, ***s posebnim naglaskom na industriji s nultom neto stopom emisija u toj državi članici***, države članice trebale bi, ***u kontekstu pristupa reguliranoj profesiji i kako*** bi se olakšala mobilnost u profesijama u području industrije s nultom neto stopom emisija, ***smatrati*** te kvalifikacije dostatnim ***dokazom o formalnoj osposobljenosti, u skladu s člankom 11. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća***[48].

---

47 Direktiva (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se reguliraju profesije (SL L 173, 9.7.2018., str. 25.).

48 Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

(110) Doprinos tehnologija s nultom neto stopom emisija ciljevima Unije u pogledu dekarbonizacije može se ostvariti tek kad se te tehnologije uvedu. To će se uvođenje u određenoj mjeri vjerojatno dogoditi u privatnim kućanstvima, no većina dekarbonizacije vjerojatno će se ostvariti dekarbonizacijom industrijskih procesa. Kako bi se u Uniji osigurala ulaganja za takvu dekarbonizaciju, što je ključno za osiguravanje kvalitetnih radnih mjesta i prosperiteta u Uniji, kao i za ispunjavanje njezinih ciljeva u pogledu dekarbonizacije, ključno je da ova Uredba doprinese poboljšanju ulagačke klime za industriju u Uniji.

(111) Na razini Unije trebalo bi uspostaviti Platformu, koja bi se sastojala od država članica i kojom bi predsjedala Komisija. Platforma može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u određenim pitanjima i biti referentno tijelo u okviru kojeg Komisija i države članice koordiniraju svoje djelovanje i razmjenjuju informacije o pitanjima povezanima s ovom Uredbom. Platforma bi usto trebala obavljati zadaće navedene u ovoj Uredbi, posebno u vezi s izdavanjem dozvola, što uključuje ***jedinstvene kontaktne točke***, strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, koordinaciju financiranja, pristup tržištima***, vještine i regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija,*** te ***pomaganjem Komisiji u procjeni izvedivosti i proporcionalnosti predlaganja mjera ako Komisija zaključi da nije vjerojatno da će se ostvariti opći ciljevi ove Uredbe***. Platforma prema potrebi može osnovati stalne ili privremene podskupine i pozvati treće strane, kao što su stručnjaci ili predstavnici industrija s nultom neto stopom emisija.

(112) Ako je to primjereno i korisno, Platforma bi trebala nastojati blisko surađivati s drugim relevantnim inicijativama, platformama i skupinama Komisije kako bi se ostvarila sinergija, razmjenjivalo stručno znanje i informacije te poticalo sudjelovanje dionika, izbjegavajući pritom udvostručavanje i preklapanja. Platforma će surađivati s postojećim industrijskim savezima Unije i time doprinijeti radu tih saveza uključivanjem država članica. Ključni savezi s kojima će Platforma surađivati jesu Europski savez za baterije, Europski savez za solarnu fotonaponsku industriju, Europski savez za čisti vodik, Savez za zrakoplovstvo s nultom stopom emisija, Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije te Industrijski savez za lanac vrijednosti obnovljivih i niskougljičnih goriva. Strukturirani okvir koji pruža Platforma jednako će tako biti koristan i za sektore koji trenutačno nisu zastupljeni u industrijskim savezima. Kad je riječ o strateškim partnerstvima s nultom neto stopom emisija, predviđa se bliska suradnja s Odborom za kritične sirovine, ako je to relevantno.

(113) Smanjenje regulatornog i administrativnog opterećenja i odgovarajući regulatorni okvir posebno su važni kako bi se industrije djelotvorno prilagodile klimatskoj i energetskoj tranziciji. Stoga bi Unija trebala nastojati postići znatno smanjenje općeg regulatornog opterećenja za industriju do 2030., posebno za stavljanje novog proizvoda na unutarnje tržište. Te bi napore posebno trebalo uložiti unutar okvira za bolju regulativu i ne dovodeći u pitanje standarde Unije u području okoliša i rada. Komisija bi trebala obavijestiti Platformu o razvoju događaja u pogledu regulatornog i administrativnog opterećenja za industrije tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji na temelju izvješća Komisije od 24. listopada 2023. naslovljenog „Napredak u pogledu konkurentnosti tehnologija čiste energije" i Komisijina godišnjeg pregleda opterećenosti za 2022.. Kako bi se institucijama Unije olakšao rad na održavanju regulatornog opterećenja za industrije tehnologija s nultom neto stopom emisija na najmanjoj mogućoj mjeri, ovom se Uredbom uspostavlja Znanstvena savjetodavna skupina za regulatorno opterećenje za industriju s nultom neto stopom emisija („Znanstvena savjetodavna skupina"). Znanstvena savjetodavna skupina trebala bi izraditi znanstveno utemeljene savjete o učinku regulatornog opterećenja u Uniji na industrije s nultom neto stopom emisija primjenom znanstveno utemeljene metodologije i, prema potrebi, uzimajući u obzir paket instrumenata za bolju regulativu, za procjenu učinka regulatornih opterećenja. Rad Znanstvene savjetodavne skupine ne dovodi u pitanje ovlasti institucija Unije.

(114) ***Uredbom (EU) 2018/1999 predviđa se da*** države članice trebaju podnijeti ažurirane nacrte svojih nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021. – 2030. ▌ Kako je naglašeno u Smjernicama Komisije državama članicama za to ažuriranje, u ažuriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima trebalo bi opisati ciljeve i politike država članica za olakšavanje povećanja proizvodnih projekata za komercijalno dostupne, energetski učinkovite i niskougljične tehnologije, opremu i ključne komponente na njihovu državnom području. U tim bi se planovima trebali opisati i ciljevi i politike država članica kojima će se to povećanje ostvariti diversifikacijom u trećim zemljama te njihovim industrijama omogućiti hvatanje, ***transport*** i trajno skladištenje emisija CO_2 u skladišnim geoprostorima. ***Ti planovi trebali bi biti temelj za utvrđivanje potrebe za tehnologijama s nultom neto stopom emisija. Kada uzimaju u obzir ovu Uredbu pri izradi svojih nacionalnih energetskih i klimatskih planova, države članice trebale bi dugoročno uzeti u obzir i opću konkurentnost te istraživanje i inovacije u području industrija s nultom neto stopom emisija.***

(115) Komisija je u industrijskom planu u okviru zelenog plana najavila da namjerava sklopiti partnerstva za industriju s nultom neto stopom emisija koja će obuhvaćati tehnologije s nultom neto stopom emisija, ***čime će pojačati napore usmjerene na udruživanje snaga s partnerima koji su predani Pariškom sporazumu***. ***Suradnjom u okviru takvih partnerstava vjerojatno će se promicati globalno prihvaćanje*** tehnologija s nultom neto stopom emisija ***i poduprijeti uzajamno osnažujuća partnerstva između Unije i trećih zemalja, što uključuje održiva ulaganja i tehničku pomoć. Partnerstva za industriju s nultom neto stopom emisija trebala bi biti uzajamno korisna za Uniju i njezine partnere te bi trebala doprinositi postizanju globalnih klimatskih ciljeva. Ta partnerstva ujedno mogu doprinijeti diversifikaciji i otpornosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihovim komponentama, poboljšati razmjenu informacija između Unije i njezinih partnera o razvoju tehnologija s nultom neto stopom emisija i poduprijeti industrije Unije s nultom neto stopom emisija u pristupu globalnom tržištu čiste energije, uz istodobno podupiranje novih industrija u području tehnologija*** čiste energije ***u trećim zemljama s jasnim komparativnim prednostima***. Komisija i države članice mogu koordinirati partnerstva za industriju s nultom neto stopom emisija u okviru Platforme i raspravljati o postojećim relevantnim partnerstvima i procesima, kao što su zelena partnerstva, dijalozi o energiji i drugi oblici postojećih bilateralnih ugovornih aranžmana, kao i o potencijalnoj sinergiji s odgovarajućim bilateralnim sporazumima između država članica i trećih zemalja.

(116) Unija bi trebala nastojati diversificirati ***i poticati*** međunarodnu trgovinu i ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija, ***uspostavljati uzajamno osnažujuća partnerstva i pritom promicati*** visoke društvene***, radne*** i okolišne standarde na globalnoj razini. ***To*** bi se trebalo postići u bliskoj suradnji i partnerstvu sa zemljama sličnih stavova ***s pomoću postojećih sporazuma ili novih strateških angažmana***. Slično tomu, trebalo bi pojačati ***međunarodnu suradnju u području*** istraživačkih i inovacijskih aktivnosti za razvoj i uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u bliskoj suradnji s partnerskim zemljama na otvoren ***i uravnotežen način te na temelju uzajamnosti i zajedničkih interesa***.

(117) Kako bi se utvrdili i ublažili potencijalni rizici za sigurnost opskrbe povezani s tehnologijama s nultom neto stopom emisija, trebalo bi biti moguće kontinuirano pratiti pokazatelje koji se odnose na tržišne trendove, proizvodne kapacitete, inovacije, zapošljavanje i vještine, rokove za izdavanje dozvola za tehnologije s nultom neto stopom emisija i kapacitete utiskivanja CO_2. Međutim, trenutačno nije dostupno dovoljno visokokvalitetnih podataka za praćenje tih pokazatelja. Budući da zadaće predviđene ovom Uredbom ovise o dostupnosti kvalitetnih podataka, Komisija u okviru svojeg praćenja treba odrediti prioritete među tehnologijama s nultom neto stopom emisija na temelju njihove važnosti u Uniji i istodobno raditi na poboljšanju dostupnosti takvih podataka. Komisija će blisko surađivati i s Eurostatom, tijelom Unije zaduženim za statistiku, kako bi se razvile zajedničke oznake za tehnologije s nultom neto stopom emisija koje su potrebne za visokokvalitetno, dugoročno izvješćivanje i statistiku.

(118) Ako se na temelju ove Uredbe Komisiji delegira ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. ***UFEU-a***, posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.[49] Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(119) Ako bilo koja od mjera predviđenih ovom Uredbom predstavlja državnu potporu, odredbama koje se odnose na takve mjere ne dovodi se u pitanje primjena članaka 107. i 108. ***UFEU-a***.

(120) S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

[49] ***SL L 123, 12.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj***

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

1. ***Opći je cilj ove Uredbe poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom okvira kako bi se Uniji osigurao pristupa sigurnoj i održivoj opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija, među ostalim povećanjem proizvodnog kapaciteta za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihovih lanaca opskrbe kako bi se zaštitila njihova otpornost i istodobno doprinijelo postizanju klimatskih ciljeva*** Unije ***i Unijinu cilju*** klimatske neutralnosti, kako su definirani u Uredbi (EU) 2021/1119, ***radi dekarbonizacije gospodarstva i društva Unije, te doprinošenjem kvalitetnim radnim mjestima u području tehnologija s nultom neto stopom emisija, čime se ujedno poboljšava konkurentnost Unije.***

2. ***Kako bi se ostvario*** opći cilj iz stavka 1., ovom se Uredbom utvrđuju mjere ***kojima se nastoji***:

   (a) ***smanjiti rizike od poremećaja u opskrbi povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija za koje je vjerojatno da bi narušili tržišno natjecanje i fragmentirali unutarnje tržište, posebno utvrđivanjem i podupiranjem povećanja proizvodnog kapaciteta za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihovih lanaca opskrbe***;

   (b) uspostaviti tržište Unije za usluge skladištenja CO_2;

(c) ***potaknuti potražnju za održivim i otpornim*** tehnologijama ***s nultom neto stopom emisija putem postupaka javne nabave, dražbi i drugih oblika javne intervencije;***

(d) poboljšati vještine uz potporu akademija, čime se štite i otvaraju kvalitetna radna mjesta;

(e) poduprijeti inovacije stvaranjem regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija, koordinacijom istraživačkih i inovacijskih aktivnosti u okviru Upravljačke skupine za Strateški plan za energetsku tehnologiju te primjenom pretkomercijalne nabave i javne nabave inovativnih rješenja;

(f) poboljšati sposobnost Unije da prati i ublažava rizike za sigurnost opskrbe povezane s tehnologijama s nultom neto stopom emisija.

I

Članak 2.

Područje primjene

1. ***Uz iznimku*** članaka 33. i 34. ove Uredbe, koji se primjenjuju na ***inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija i druge inovativne tehnologije, ova se Uredba primjenjuje na*** tehnologije s nultom neto stopom emisija. ***Kritične sirovine*** obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2024/...[+] isključene su iz područja primjene ove Uredbe.

[+] SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 78/23 (2023/0079 (COD)).

2. ***U slučaju integriranih proizvodnih objekata koji uključuju proizvodnju materijala koji su obuhvaćeni i područjem primjene Uredbe (EU) 2024/...[+] i ove Uredbe, gotovi proizvod dotičnog objekta kriterij je na temelju kojeg se određuje koja se uredba primjenjuje.***

3. Uz ***iznimku članaka 5., 25., 26. i 28., ova se Uredba primjenjuje na projekte za dekarbonizaciju energetski intenzivne industrije koji su dio lanca opskrbe tehnologija s nultom neto stopom emisija i kojima se znatno i trajno smanjuju stope emisija ekvivalenata CO_2 iz industrijskih procesa u mjeri u kojoj je to tehnički izvedivo.***

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ***„***tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači tehnologije ***navedene u članku 4. ako se radi o*** gotovim proizvodima, posebnim komponentama ***ili*** posebnim strojevima koji se primarno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda***;***

2. „komponenta” znači ▌ dio ***gotovog proizvoda*** određene tehnologije s nultom neto stopom emisija koji neko poduzeće proizvodi i prodaje, ***uključujući*** prerađeni materijal;

3. „tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora” znači tehnologije koje proizvode energiju iz obnovljivih izvora;

[+] SL: molimo umetnuti referentni broj dokumenta PE-CONS 78/23 COD 2023/0079.

4. *„energija iz obnovljivih izvora” znači energija iz obnovljivih izvora ili obnovljiva energija kako je definirana u članku 2. drugom stavku točki 1. Direktive (EU) 2018/2001;*

5. *„skladištenje energije” znači skladištenje električne i toplinske energije te drugi oblici skladištenja koji se upotrebljavaju za skladištenje energije iz nefosilnih izvora;*

6. *„obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” znači obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla kako su definirana u članku 2. drugom stavku točki 36. Direktive (EU) 2018/2001;*

7. *„održiva alternativna goriva” znači održiva zrakoplovna goriva, sintetička niskougljična zrakoplovna goriva ili vodik za zrakoplovstvo kako su definirani u članku 3. točki 7., 13. odnosno 17. Uredbe (EU) 2023/2405 namijenjeni zrakoplovnom sektoru ili goriva namijenjena pomorskom sektoru kako su utvrđena u skladu s člankom 10. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2023/1805;*

8. *„transformativne industrijske tehnologije za dekarbonizaciju” znači povećanje proizvodnog kapaciteta za transformativne industrijske tehnologije koje se upotrebljavaju za znatno i trajno smanjenje stopa emisija ekvivalenata CO_2 određenog komercijalnog objekta poduzeća-velikog potrošača energije, kako je definirano u članku 17. stavku 1. točki (a) Direktive Vijeća 2003/96/EZ*[50]*, u sektorima čelika, aluminija, neželjeznih metala, kemikalija, cementa, vapna, stakla, keramike, gnojiva te papirne mase i papira u mjeri u kojoj je to tehnički izvedivo;*

[50] Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31.10.2003., str. 51.).

9. „biotehnološka klimatska i energetska rješenja” znači tehnologije koje se temelje na upotrebi mikroorganizama ili bioloških molekula kao što su enzimi, smole ili biopolimeri, koje mogu smanjiti emisije CO_2 zamjenom energetski intenzivnih fosilnih ili kemijskih sirovina u industrijskim proizvodnim procesima relevantnima za, među ostalim, hvatanje ugljika, proizvodnju biogoriva i proizvodnju materijala na biološkoj osnovi, u skladu s načelima kružnoga gospodarstva;

10. „***koji se primarno upotrebljavaju” znači gotovi proizvodi i posebne komponente koji su ključni za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, kako je navedeno u Prilogu, ili gotovi proizvodi, posebne komponente i posebni strojevi koji su ključni za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija na temelju dokaza koje je nositelj projekta dostavio nacionalnom nadležnom tijelu, uz iznimku projekata za dekarbonizaciju energetski intenzivne industrije, za koje takvi dokazi nisu potrebni;***

11. „***prerađeni materijal” znači materijal koji je prerađen tako da bude prikladan za određenu funkciju u lancu opskrbe tehnologije s nultom neto stopom emisija, uz iznimku kritičnih sirovina, kako su definirane na temelju članka 4. Uredbe (EU) 2024/...[+];***

12. „inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači tehnologije s nultom neto stopom emisija ▌ koje sadržavaju istinske inovacije koje trenutačno nisu dostupne na tržištu, a dovoljno su napredne da bi se testirale u kontroliranom okruženju;

[+] SL: molimo umetnuti referentni broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 78/23 (2023/0079 COD)).

13. „druge inovativne tehnologije” znači tehnologije povezane s energijom ili klimom za koje je dokazano da bi mogle doprinijeti dekarbonizaciji industrijskih ili energetskih sustava i smanjiti strateške ovisnosti, koje sadržavaju istinske inovacije koje trenutačno nisu dostupne na tržištu Unije, a dovoljno su napredne da bi se testirale u kontroliranom okruženju;

14. „pretkomercijalna nabava” znači nabava tehnologija s nultom neto stopom emisija u pretkomercijalnoj fazi, koja uključuje podjelu rizika i koristi pod tržišnim uvjetima te konkurentni razvoj u fazama;

15. „javna nabava inovativnih rješenja” znači postupak javne nabave u kojem javni naručitelji ili naručitelji djeluju kao prvi kupac za tehnologije s nultom neto stopom emisija i koji može uključivati ispitivanje sukladnosti;

16. „projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” znači planirani ***komercijalni*** objekt odnosno proširenje ili prenamjena postojećeg objekta ***radi proizvodnje*** tehnologija s nultom neto stopom emisija ***ili projekt za dekarbonizaciju energetski intenzivne industrije***;

17. „projekti za dekarbonizaciju energetski intenzivne industrije" znači izgradnja ili prenamjena komercijalnog objekta poduzeća-velikog potrošača energije kako je definirano u članku 17. stavku 1. točki (a) Direktive 2003/96/EZ u sektorima čelika, aluminija, neželjeznih metala, kemikalija, cementa, vapna, stakla, keramike, gnojiva te papirne mase i papira koji su dio lanca opskrbe tehnologije s nultom neto stopom emisija i koji trebaju znatno i trajno smanjiti stope emisija ekvivalenta CO_2 iz industrijskih procesa u mjeri u kojoj je to tehnički izvedivo;

18. „strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija" znači projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, ***projekt hvatanja CO_2, projekt skladištenja CO_2 ili projekt za infrastrukturu za transport CO_2*** koji se nalazi u Uniji i koji je ***država članica priznala kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija na temelju članaka 13. i 14.***;

19. „postupak izdavanja dozvola” znači postupak koji obuhvaća sve relevantne ▌ dozvole za ***izgradnju, proširenje i prenamjenu*** projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ***i strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija*** te upravljanje tim projektima, uključujući građevinske dozvole, dozvole za uporabu kemikalija i dozvole za priključenje na mrežu, te procjene utjecaja na okoliš i odobrenja ako su potrebni, a koji obuhvaća sve ▌ zahtjeve i postupke od ***potvrde da je zahtjev potpun*** do obavijesti o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka od strane ***predmetne jedinstvene kontaktne točke te, kad je riječ o geološkom skladištenju CO_2, postupak izdavanja dozvole za skladištenje koji se odnosi na obradu svih potrebnih dozvola za površinska postrojenja koje su potrebne za upravljanje skladišnim prostorom, što uključuje građevinske dozvole i odobrenja za cijevi te okolišno odobrenje za utiskivanje i skladištenje CO_2 ishođeno u skladu s Direktivom 2009/31/EZ***;

20. „sveobuhvatna odluka” znači odluka ili skup odluka koje donose tijela države članice ▌ u kojima se određuje odobrava li se nositelju projekta provedba projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje nijednu odluku donesenu u kontekstu ▌ žalbenog postupka;

21. „nositelj projekta” znači bilo koje poduzeće ili konzorcij poduzeća koji razvija projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija;

22. „regulatorno izolirano okruženje s nultom neto stopom emisija” znači sustav u kojem poduzeća mogu testirati inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija ***i druge inovativne tehnologije*** u kontroliranom, stvarnom okruženju u skladu s određenim planom koji je izradilo i koji prati nadležno tijelo***;***

23. „postupak javne nabave” znači jedno od sljedećeg:

    (a) bilo koja vrsta postupka dodjele ugovora obuhvaćenog Direktivom 2014/24/EU za sklapanje ugovora o javnoj nabavi ili Direktivom 2014/25/EU za sklapanje ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama;

    (b) postupak za dodjelu koncesije za radove ili koncesije za usluge obuhvaćen Direktivom 2014/23/EU;

24. „javni naručitelj” znači, u kontekstu postupaka javne nabave, javni naručitelj kako je definiran u članku 6. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. Direktive 2014/25/EU;

25. „naručitelj” znači, u kontekstu postupaka javne nabave, naručitelj kako je definiran u članku 7. Direktive 2014/23/EU i članku 4. Direktive 2014/25/EU;

26. „ugovor” znači, u kontekstu postupaka javne nabave, ugovori o javnoj nabavi kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/24/EU, ugovori o nabavi robe, radovima i uslugama kako su definirani u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU i koncesije kako su definirane u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU;

27. „dražba” znači mehanizam za postupke konkurentnog nadmetanja ***za potporu proizvodnji ili potrošnji energije iz obnovljivih izvora koji nije obuhvaćen Direktivom 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća***[51] ***ni Direktivom*** 2014/23/EU***, Direktivom 2014/24/EU ili Direktivom 2014/25/EU***;

28. „kapacitet utiskivanja CO_2” znači količina CO_2 koja se godišnje može utisnuti u operativni skladišni geoprostor kojem je izdana dozvola na temelju Direktive 2009/31/EZ u svrhu smanjenja emisija ili povećanja uklanjanja ugljika, osobito iz velikih industrijskih postrojenja, i koja se mjeri u tonama godišnje;

---

51 Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

29. „infrastruktura za transport CO_2” znači mreža cjevovoda, uključujući pripadajuće kompresorske stanice, za transport CO_2 do skladišnog prostora, kao i svi brodovi te cestovna ili željeznička prijevozna sredstva, uključujući uređaje za ukapljivanje i objekte za privremeno skladištenje ako je to potrebno, za transport CO_2 do lučkih objekata i skladišnog prostora;

30. „integracija energetskog sustava” znači rješenja za planiranje cjelokupnog energetskog sustava i upravljanje njime, koja obuhvaćaju više nositelja energije, infrastruktura i sektora potrošnje stvaranjem čvršćih veza među njima radi pružanja nefosilnih, ***fleksibilnih***, pouzdanih i resursno učinkovitih energetskih usluga, uz što manji trošak za društvo***, gospodarstvo i okoliš;***

31. „partnerstvo za industriju s nultom neto stopom emisija” znači angažman između Unije i treće zemlje u cilju povećanja suradnje povezane s tehnologijama s nultom neto stopom emisija, koji je uspostavljen neobvezujućim instrumentom u kojem su navedene konkretna djelovanja od zajedničkog interesa;

32. „prvi takve vrste” znači nov ili znatno moderniziran objekt za tehnologiju s nultom neto stopom emisija koji pruža inovacije u postupku proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija koja još nije u znatnoj mjeri prisutna u Uniji ili za koju nije preuzeta obveza da će se izgraditi u Uniji;

33. „proizvodni kapacitet” znači ukupni izlazni kapacitet tehnologija s nultom neto stopom emisija proizvedenih u okviru projekta proizvodnje ili, ako se u okviru projekta proizvodnje proizvode posebne komponente ili posebni strojevi koji se primarno upotrebljavaju za proizvodnju takvih proizvoda, a ne sami gotovi proizvodi, izlazni kapacitet gotovih proizvoda za koje se takve komponente ili posebni strojevi proizvode.

Članak 4.

Popis tehnologija s nultom neto stopom emisija

1. Tehnologije s nultom neto stopom emisija obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe jesu:

(a) solarne tehnologije, uključujući fotonaponske tehnologije, solarne termalno-električne tehnologije i solarne termalne tehnologije;

(b) tehnologije energije vjetra na kopnu i tehnologije energije iz obnovljivih izvora na moru;

(c) tehnologije baterija i skladištenja energije;

(d) tehnologije dizalica topline i geotermalne energije;

(e) tehnologije vodika, uključujući elektrolizatore i gorivne članke;

(f) tehnologije održivog bioplina i biometana;

(g) tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika;

(h) tehnologije elektroenergetske mreže, uključujući tehnologije električnog punjenja za prijevoz i tehnologije za digitalizaciju mreže;

(i) tehnologije za energiju iz nuklearne fisije, uključujući tehnologije nuklearnoga gorivnog ciklusa;

(j) tehnologije održivih alternativnih goriva;

(k) tehnologije hidroenergije;

(l) tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora koje nisu obuhvaćene prethodnim kategorijama;

(m) tehnologije za energetsku učinkovitost energetskih sustava, uključujući tehnologije toplinske mreže;

(n) tehnologije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla;

(o) biotehnološka klimatska i energetska rješenja;

(p) transformativne industrijske tehnologije za dekarbonizaciju koje nisu obuhvaćene prethodnim kategorijama;

(q) tehnologije transporta i iskorištavanja CO_2;

(r) tehnologije pogona na vjetar i električnog pogona za prijevoz;

(s) nuklearne tehnologije koje nisu obuhvaćene prethodnim kategorijama.

2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo države članice da izabere među različitim izvorima energije i odluči o općoj strukturi svoje opskrbe energijom.

3. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje raspodjela financijskih sredstava Unije, posebno u pogledu kriterija prihvatljivosti ili dodjele, kako su doneseni u skladu s primjerenim postupcima, ili u pogledu potpore Unije putem EIB-a.

Poglavlje II.

Uvjeti koji omogućuju proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija

Odjeljak I.

Referentne vrijednosti

Članak 5.

Referentne vrijednosti

1. Komisija i države članice podupiru projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u skladu s ovim poglavljem kako bi se osiguralo smanjenje strateških ovisnosti Unije u pogledu tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovih lanaca opskrbe, tako da se ostvari sljedeći proizvodni kapacitet za te tehnologije:

(a) referentna vrijednost od najmanje 40 % godišnjih potreba Unije za uvođenjem odgovarajućih tehnologija potrebnih za postizanje klimatskih i energetskih ciljeva Unije za 2030.;

(b) povećani udio Unije u pogledu odgovarajućih tehnologija, s ciljem da on do 2040. čini 15 % svjetske proizvodnje, na temelju praćenja u skladu s člankom 42., osim ako bi povećani proizvodni kapacitet Unije bio znatno veći od potreba Unije za uvođenjem odgovarajućih tehnologija potrebnih za postizanje klimatskih i energetskih ciljeva Unije za 2040.

Odjeljak II.

Pojednostavnjenje administrativnih postupaka i postupaka izdavanja dozvola

Članak 6.

Jedinstvene kontaktne točke

1. Države članice do… [***šest*** mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] ▌ uspostavljaju ili određuju jedno ***ili više tijela kao jedinstvene kontaktne točke na odgovarajućoj administrativnoj razini***. ***Svaka jedinstvena*** kontaktna točka odgovorna je za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, te za ***pružanje informacija o pojednostavnjenju*** administrativnih postupaka u skladu s člankom 7***., što uključuje informacije o tome kada se zahtjev smatra dovršenim u skladu s člankom 9. stavkom 10.***

2. Ako država članica uspostavi ili odredi više jedinstvenih kontaktnih točaka na temelju stavka 1. ovog članka, ***ona osigurava alate koji nositeljima projekata pomažu da utvrde odgovarajuću uspostavljenu ili određenu kontaktnu točku na internetskoj stranici uspostavljenoj u skladu s člankom 7.***

3. Jedinstvena kontaktna točka uspostavljena ***ili određena na temelju stavka 1.*** jedina je kontaktna točka za nositelja projekta u postupku izdavanja dozvola ***za projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateški*** projekt ***za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Ona*** koordinira ***i olakšava*** podnošenje svih relevantnih dokumenata i informacija ***te obavješćuje nositelja projekta o ishodu sveobuhvatne odluke***.

▌

4. Nositelji projekata imaju pravo dostaviti relevantne dokumente za postupak izdavanja dozvola u elektroničkom obliku.

5. Nadležna ***tijela osiguravaju da se u obzir uzmu sve relevantne*** studije koje su provedene ***ili*** dozvole ili odobrenja koja su izdana za određeni projekt, ***te da se ne zahtijeva*** udvostručavanje studija, dozvola ili odobrenja, osim ako se drukčije zahtijeva pravom ***Unije ili nacionalnim*** pravom.

6. ***Države članice*** osiguravaju da podnositelji zahtjeva imaju jednostavan pristup informacijama i ▌ postupcima za rješavanje sporova koji se odnose na postupak izdavanja dozvola ▌, uključujući, prema potrebi, alternativne mehanizme za rješavanje sporova, ***ako su takvi postupci predviđeni nacionalnim pravom***.

7. Države članice osiguravaju da ***jedinstvena kontaktna točka i sva*** nadležna ***tijela*** koja su odgovorna za ***bilo koji korak u*** postupku izdavanja dozvola, uključujući sve postupovne korake, ***imaju*** dovoljno kvalificiranog osoblja i dostatne financijske, tehničke i tehnološke resurse, među ostalim***, prema potrebi,*** za usavršavanje i prekvalifikaciju, kako bi mogli djelotvorno obavljati svoje zadaća na temelju ove Uredbe.

8. Platforma iz članaka 38. i 39. periodički razmatra provedbu ovog odjeljka i članaka 15. i 16. te razmjenjuje primjere najbolje prakse za organizaciju ***jedinstvenih kontaktnih točaka***.

9. Tijela uključena u postupak izdavanja dozvola i druga relevantna tijela određuju i stavljaju na raspolaganje predmetnoj jedinstvenoj kontaktnoj točki zahtjeve i opseg informacija koje se traže od nositelja projekta prije nego što postupak izdavanja dozvola započne.

Članak 7.

Dostupnost informacija na internetu

Države članice na centraliziran i lako dostupan način na internetu stavljaju na ***raspolaganje*** sljedeće informacije o ▌ postupcima koji se odnose na projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija:

(a) jedinstvene kontaktne točke iz članka 6. stavka 1.;

(b) postupak izdavanja dozvola***, uključujući informacije o rješavanju sporova***;

(c) usluge financiranja i ulaganja;

(d) mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice;

(e) usluge podrške poslovanju, koje među ostalim obuhvaćaju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne propise ili radno pravo.

Članak 8.

Ubrzavanje provedbe

Države članice pružaju administrativnu potporu projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se nalaze na njihovu državnom području, pridajući posebnu pozornost MSP-ovima uključenima u projekte, kako bi njihova provedba bila pravodobna i djelotvorna, među ostalim tako što pružaju:

(a) pomoć u pogledu osiguravanja usklađenosti s primjenjivim administrativnim obvezama i obvezama izvješćivanja;

(b) pomoć nositeljima projekata u informiranju javnosti kako bi se povećala prihvaćenost projekta u javnosti;

(c) pomoć nositeljima projekata tijekom postupka izdavanja dozvola, posebno za MSP-ove.

Članak 9.

Trajanje postupka izdavanja dozvola

1. Postupak izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ne premašuje nijedan od sljedećih rokova:

   (a) 12 mjeseci za izgradnju ***ili proširenje*** projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija čiji je godišnji proizvodni kapacitet manji od 1 GW;

   (b) 18 mjeseci za izgradnju ***ili proširenje*** projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija čiji godišnji proizvodni kapacitet iznosi ▌ 1 GW ***ili više***.

2. Postupak izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija čiji se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW ne traje dulje od 18 mjeseci.

3. ***Ako projekti za dekarbonizaciju energetski intenzivne industrije, uključujući projekte koji su priznati kao strateški, zahtijevaju izgradnju više objekata ili jedinica na jednoj lokaciji, nositelj projekta i jedinstvena kontaktna točka mogu se dogovoriti da će se projekt podijeliti na više manjih projekata kako bi se poštovali primjenjivi rokovi.***

4. ***Ako je potrebna procjena utjecaja na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU, koraci procjene iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke i. te direktive ne uključuju se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2. ovog članka.***

5. ***Ako savjetovanje na temelju članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke ii. Direktive 2011/92/EU pokaže da izvješće o procjeni utjecaja na okoliš treba dopuniti dodatnim informacijama, jedinstvena kontaktna točka može nositelju projekta dati priliku da dostavi dodatne informacije. U tom slučaju jedinstvena kontaktna točka obavješćuje nositelja projekta o datumu roka za dostavu dodatnih informacija, koji*** je ***najmanje 30 dana od datuma te obavijesti. Razdoblje između roka za dostavu dodatnih informacija i dostave tih informacija ne računa se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2. ovog članka.***

6. U iznimnim slučajevima, ako to zahtijeva priroda, složenost, lokacija ili veličina predloženog ***projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija***, ***država članica može***, na pojedinačnoj osnovi, ***jedanput*** produljiti rokove iz ***stavaka 1., 2. i 7. ovog članka te članka 16. stavaka 1. i 2.*** za najviše ***tri mjeseca*** prije njihova isteka.

7. Ako ***država članica smatra*** da iz predloženog ***projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija*** proizlaze iznimni rizici za zdravlje i sigurnost radnika ili opće populacije i ako je potrebno dodatno vrijeme da bi se utvrdilo jesu li uvedene ***mjere za otklanjanje rizika koje je moguće utvrditi***, ***ona unutar*** šest mjeseci ***od početka postupka izdavanja dozvola*** može produljiti rokove iz ***stavaka 1. i 2. ovog članka te članka 16. stavaka 1. i 2.*** za ***šest mjeseci***.

8. ***Ako se primjenjuje stavak 6. ili 7., jedinstvena kontaktna točka*** pisanim putem obavješćuje nositelja projekta o razlozima produljenja i datumu kad se očekuje sveobuhvatna odluka.

9. Jedinstvena kontaktna točka iz članka 6. stavka 1. ove Uredbe obavješćuje nositelja projekta o datumu za dostavu izvješća o procjeni utjecaja na okoliš iz članka 5. stavka 1. Direktive 2011/92/EU, uzimajući u obzir organizaciju postupka izdavanja dozvola u relevantnoj državi članici i potrebu da se omogući dovoljno vremena za procjenu tog izvješća. Razdoblje između roka za dostavu izvješća o procjeni utjecaja na okoliš i dostave tog izvješća ne računa se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

10. ***Predmetna jedinstvena kontaktna točka*** najkasnije ***45 dana od*** primitka zahtjeva za izdavanje dozvole ***potvrđuje da*** je zahtjev ***potpun*** ili, ako nositelj projekta nije poslao sve informacije potrebne za obradu zahtjeva, od nositelja projekta traži da dostavi potpun zahtjev ***bez nepotrebne odgode i navodi koje informacije nedostaju***. ***Ako se i drugi put utvrdi da je podneseni zahtjev nepotpun, jedinstvena kontaktna točka može*** u roku od ***30 dana od druge dostave drugi put zatražiti informacije***. ***Jedinstvena kontaktna točka ne traži informacije iz područja koja nisu obuhvaćena prvim traženjem dodatnih informacija i ima pravo zatražiti dodatne dokaze samo kako bi dopunila informacije za koje je utvrdila da nedostaju.*** Početkom postupka izdavanja dozvole ***za određeni zahtjev*** smatra se datum kad je ***jedinstvena kontaktna*** točka iz članka 6. stavka 1. potvrdila da je zahtjev ***potpun***.

11. ***Jedinstvena kontaktna točka*** najkasnije ***dva mjeseca*** od datuma ***primitka*** zahtjeva izrađuje detaljan raspored postupka izdavanja dozvola u bliskoj suradnji s ▌ drugim relevantnim tijelima. ***Taj raspored počinje od trenutka kada jedinstvena kontaktna točka potvrdi da je zahtjev potpun. Jedinstvena kontaktna točka*** objavljuje taj raspored na internetskim stranicama s besplatnim pristupom.

12. Rokovima utvrđenima u ovom ***članku 9. i članku 16.*** ne dovode se u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Unije i međunarodnog prava, kao ni upravni žalbeni postupci i pravna sredstava pred sudom.

13. Rokovima utvrđenima u ovom ***članku 9. i članku 16.*** za bilo koji postupak izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje eventualni kraći rokovi koje utvrde države članice.

Članak 10.

Procjene utjecaja na okoliš i ***odobrenje***

1. Ako se na temelju članaka od 5. do 9. Direktive 2011/92/EU ***zahtijeva*** procjena utjecaja na okoliš, dotični nositelj projekta ***može, prije podnošenja zahtjeva,*** zatražiti mišljenje ***jedinstvene kontaktne točke*** o opsegu i razini detaljnosti informacija koje trebaju biti navedene u izvješću o procjeni utjecaja na okoliš na temelju članka 5. stavka 1. te direktive. ***Jedinstvena kontaktna točka*** osigurava da se to mišljenje izda što prije, a najkasnije ***45*** dana od datuma kada je nositelj projekta zatražio mišljenje.

2. Ako obveza procjene utjecaja na okoliš istodobno proizlazi iz bilo kojih dviju ili više direktiva među direktivama 92/43/EEZ, 2000/60/EZ, ▌ 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[52] ▌, ▌ 2008/98/EZ***, 2009/147/EZ, 2010/75/EU, 2011/92/EU ili*** 2012/18/EU ▌, ***države članice osiguravaju primjenu*** koordiniranog ili zajedničkog postupka kojim se ispunjavaju ***svi*** zahtjevi tih zakonodavnih akata Unije.

   U okviru koordiniranog postupka iz prvog podstavka nadležno tijelo koordinira različite pojedinačne procjene utjecaja određenog projekta na okoliš koje se zahtijevaju relevantnim zakonodavnim aktima Unije.

---

52 Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

U okviru zajedničkog postupka iz prvog podstavka nadležno tijelo osigurava jedinstvenu procjenu utjecaja određenog projekta na okoliš koja se zahtijeva relevantnim zakonodavnim aktima Unije. ***Primjena zajedničkog ili koordiniranog postupka ne utječe na sadržaj procjene utjecaja na okoliš.***

3. ***Države članice*** osiguravaju da nadležna tijela izdaju obrazloženi zaključak iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke iv. Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja na okoliš u roku od ***90 dana*** od primitka svih potrebnih informacija na temelju članaka 5., 6. i 7. te direktive i nakon dovršetka savjetovanja iz članaka 6. i 7. te direktive.

4. U iznimnim slučajevima, ako to zahtijeva priroda, složenost, lokacija ili veličina predloženog projekta, države članice mogu, na pojedinačnoj osnovi, produljiti rok iz stavka 3. za najviše 20 dana prije njegova isteka. U tom slučaju dotična jedinstvena kontaktna točka pisanim putem obavješćuje nositelja projekta o razlozima produljenja i o roku u kojem treba izdati obrazloženi zaključak.

5. Rokovi za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću ***iz članka 1. stavka 2. točke (e) Direktive 2011/92/EU i tijelima iz članka 6. stavka 1. te direktive*** o izvješću o procjeni utjecaja na okoliš iz članka 5. stavka 1. ***te direktive*** nisu dulji od ***85 dana ni, u skladu s člankom 6. stavkom 7. te direktive, kraći od 30 dana. U*** slučajevima iz članka 6. stavka 4. drugog podstavka te direktive taj se rok produljuje na ***najviše*** 90 dana***, na pojedinačnoj osnovi***.

6. Države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela i druga tijela određena na temelju članka 6. stavka 1. Direktive 2011/92/EU imaju dovoljno kvalificiranog osoblja i dostatne financijske, tehničke i tehnološke resurse za ispunjavanje svojih obveza iz ovog članka.

Članak 11.

Planiranje

1. ***Nacionalna, regionalna i lokalna tijela odgovorna za*** pripremu planova, među ostalim prostornih planova i planova uporabe zemljišta, ***razmatraju da u takve planove*** prema potrebi uključe odredbe o razvoju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija, ***te, prema potrebi, dolinâ za ubrzavanje industrije s nultom neto stopom emisija, kao i o razvoju sve potrebne infrastrukture. Ako se razmatra uključivanje takvih odredaba***, prednost se daje umjetnim i izgrađenim površinama, industrijskim lokacijama ***i*** neiskorištenim lokacijama. ***Kako bi se olakšao razvoj projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, države članice osiguravaju da su svi relevantni podaci o prostornom planiranju dostupni na internetu u skladu s člankom 7.***

2. Ako planovi sadržavaju odredbe o razvoju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija, ***i o razvoju infrastrukture potrebne za te projekte te*** podliježu procjeni na temelju Direktive 2001/42/EZ i na temelju članka 6. Direktive 92/43/EEZ, te se procjene objedinjuju. U toj se objedinjenoj procjeni prema ***potrebi*** razmatra i utjecaj na potencijalno zahvaćena vodna tijela ***iz Direktive 2000/60/EZ***. ***Ako relevantne države članice moraju procijeniti utjecaje postojećih i budućih aktivnosti na morski okoliš, što uključuje interakciju kopna i mora, kako*** je navedeno u članku 4. Direktive ***2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća[53], objedinjena procjena obuhvaća i te utjecaje***. ***Činjenica da su procjene objedinjene na temelju ovog stavka ne utječe na njihov sadržaj ni kvalitetu. Objedinjena procjena provodi se tako da ne dovede do produljenja rokova utvrđenih ovom Uredbom.***

53 Direktiva 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja (SL L 257, 28.8.2014., str. 135.).

Članak 12.

Primjenjivost konvencija UNECE-a

1. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje obveze na temelju ▌ Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih Naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998., te na temelju Konvencije UNECE-a o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, potpisane u Espoou 25. veljače 1991. ***i njezina Protokola o strateškoj procjeni okoliša, potpisanog u Kijivu 21. svibnja 2003.***

2. Sve odluke donesene na temelju ovog odjeljka i članaka 8., 15.***, 16. i 28.*** dostupne su javnosti ***na lako razumljiv način, a sve odluke koje se odnose na projekt*** proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija ***dostupne su na istim internetskim stranicama.***

Odjeljak III.

Strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija

Članak 13.

Kriteriji odabira

1. Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ▌ koji se nalaze u Uniji i doprinose postizanju ciljeva utvrđenih u članku 1.***, među ostalim klimatskih ili energetskih ciljeva Unije,*** te ispunjavaju barem jedan od sljedećih kriterija:

(a) projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija doprinosi tehnološkoj i industrijskoj otpornosti Unijinih ***tehnologija s nultom neto stopom emisija*** tako što povećava proizvodni kapacitet za određenu komponentu ili ***određeni segment*** lanca ***opskrbe*** tehnologije s nultom neto stopom emisija ***na sljedeći način:***

i. u Uniji osigurava dodatni proizvodni kapacitet za tehnologiju s nultom neto stopom emisija koja se u Uniju u više od 50 % slučajeva uvozi iz trećih zemalja;

ii. osigurava znatan dodatni proizvodni kapacitet tako što bitno doprinosi klimatskim ili energetskim ciljevima Unije za 2030.; ili

iii. u Uniji osigurava dodatni proizvodni kapaciteti ili unapređuje postojeći proizvodni kapacitet za tehnologiju s nultom neto stopom emisija za koju proizvodni kapacitet Unije čini znatan udio u svjetskoj proizvodnji i koja ima ključnu ulogu u otpornosti Unije;

(b) projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ima ***jasan*** pozitivan učinak na lanac opskrbe Unijine industrije s nultom neto stopom emisija ili sektore na kraju lanca ***tako što europskim industrijama s nultom neto stopom emisija omogućuje pristup najboljim dostupnim tehnologijama s nultom neto stopom emisija ili proizvodima proizvedenima u proizvodnom objektu koji je prvi takve vrste, te ispunjava barem jedan*** od sljedećih kriterija:

▌

i. ***njime se uvode mjere za privlačenje, zadržavanje, usavršavanje ili prekvalifikaciju radne snage koja je potrebna za*** tehnologije ***s nultom neto stopom emisija, među ostalim putem naukovanja, pripravništva te kontinuiranog obrazovanja i osposobljavanja, u bliskoj suradnji s regionalnim i lokalnim tijelima, ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje te socijalnim partnerima, uključujući sindikate***;

ii. ***njime se doprinosi konkurentnosti MSP-ova u lancu opskrbe tehnologija s nultom neto stopom emisija;***

▌

(c) projekt doprinosi postizanju klimatskih ili energetskih ciljeva Unije tako što se u okviru njega proizvode tehnologije s nultom neto stopom emisija primjenom praksi koje podrazumijevaju poboljšanu okolišnu održivost i učinkovitosti ili značajke kružnosti, što uključuje sveobuhvatnu niskougljičnu učinkovitost, energetsku učinkovitost i učinkovitost vode ili materijala, te primjenom praksi kojima se znatno i trajno smanjuju stope emisija ekvivalenata CO_2.

2. Komisija do ... [osam mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donosi provedbeni akt u kojem se utvrđuju smjernice za osiguravanje jedinstvenih uvjeta za provedbu kriterija iz ovog članka. Te smjernice sadržavaju barem konkretne smjernice o kriterijima koji se upotrebljavaju za procjenu sljedećeg:

(a) je li dodatni proizvodni kapacitet prvi takve vrste ili najbolji raspoloživi kapacitet za proizvodnju tehnologije;

(b) može li se dodatni proizvodni kapacitet smatrati znatnim.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 45. stavka 2.

3. Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju projekte skladištenja CO_2 koji ispunjavaju sve sljedeće kriterije ▌:

(a) skladišni prostor za ***CO_2*** nalazi se na području Unije, u njezinu isključivom gospodarskom pojasu ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS);

(b) projekt skladištenja CO_2 doprinosi postizanju cilja utvrđenog u članku ***20.***;

(c) za projekt skladištenja CO_2 podnesen je zahtjev za dozvolu za sigurno i trajno geološko skladištenje CO_2 u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.

Svaki projekt hvatanja CO_2 povezan s projektom skladištenja CO_2 koji ispunjava kriterije iz prvog podstavka i svaki povezani projekt za infrastrukturu za CO_2 koji je potreban za transport uhvaćenog CO_2 također se priznaje kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

4. Projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji odgovaraju nekoj od tehnologija s nultom neto stopom emisija, koji se nalaze u „slabije razvijenim i tranzicijskim regijama” i područjima obuhvaćenima Fondom za pravednu tranziciju te su prihvatljivi za financiranje u skladu s pravilima kohezijske politike, države članice ***nakon dovršetka postupka dodjele*** priznaju kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija na temelju članka 14. stavka 3. na ***pisani*** zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni zahtjev na temelju članka 14. stavka 2.

5. Projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se nalazi u Uniji i doprinosi ostvarenju ciljeva utvrđenih u članku 1. stavku 1., a financira se iz Inovacijskog fonda za ETS ili je dio važnih projekata od zajedničkog europskog interesa, europskih dolina vodika ili banke vodika, ako se tim sredstvima podupiru ulaganja u proizvodne kapacitete ▌, države članice priznaju kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija na temelju članka 14. stavka 3. na pisani zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni zahtjev na temelju članka 14. stavka 2.

6. Ako strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija doprinosi lancu vrijednosti za tehnologiju koju država članica ne prihvaća kao dio opće strukture svoje opskrbe energijom, ta država članica može odbiti priznati taj projekt kao strateški projekt. Ako postoje tehnologije s nultom neto stopom emisija u vezi s kojima država članica ne namjerava priznati projekte kao strateške projekte, ta država članica što prije i javno dostavlja obavijest o tome.

Članak 14.

Zahtjev i priznavanje

1. Nositelj projekta odgovarajućoj državi članici podnosi zahtjev za priznavanje projekta ***proizvodnje*** tehnologija s nultom neto stopom emisija kao strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sljedeće informacije:

(a) relevantne dokaze o ispunjenju kriterija utvrđenih u članku 13. stavku 1. ili 3.;

(b) poslovni plan u kojem se evaluira financijska održivost projekta u skladu s ciljem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta; i

(c) prvi nacrt vremenskog rasporeda projekta u kojem se procjenjuje kada bi projekt mogao doprinijeti referentnoj vrijednosti za proizvodni kapacitet Unije iz članka 5. ili ciljnom kapacitetu utiskivanja CO_2 na razini Unije iz članka 20.

Komisija osigurava unaprijed utvrđeni obrazac za podnošenje zahtjeva iz stavka 1.

3. Države članice ocjenjuju zahtjev iz stavka 1. u roku od mjesec dana ***od primitka potpunog zahtjeva*** primjenom pravednog i transparentnog postupka. ***Ako nositelj projekta nije poslao sve relevantne i potpune informacije potrebne za obradu zahtjeva,*** država ***članica samo jedanput traži da nositelj projekta bez nepotrebne odgode dostavi dodatne informacije kako bi zahtjev bio potpun. Početkom postupka ocjenjivanja smatra se datum kada se potvrdi da je zahtjev potpun. Odluka koja se donese slijedom tog postupka mora biti obrazložena i o njoj se obavješćuju nositelj*** projekta ***i Platforma iz članaka 38. i 39.***

4. Ako se odluka ne donese u roku iz stavka 3., nositelj projekta može obavijestiti državu članicu i bez nepotrebne odgode zatražiti da ga država članica obavijesti o ažuriranom roku, koji je najviše 30 dana nakon izvornog roka.

5. Komisija može dati mišljenje o odobrenim ***strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija***. Ako država članica odbije zahtjev, podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti zahtjev Komisiji, koja ga ocjenjuje u roku od 20 radnih dana. ***Ocjenjivanjem koje provodi Komisija ne dovodi se u pitanje odluka države članice.***

6. Ako Komisija nakon ocjenjivanja provedenog u skladu sa stavkom 5. ovog članka potvrdi odbijanje zahtjeva od strane države članice, dopisom obavješćuje podnositelja zahtjeva o svojem zaključku. Ako se ocjena Komisije razlikuje od ocjene države članice, dotični projekt razmatra ***Platforma iz članaka 38.*** i 39.

7. Ako Komisija ili država članica utvrdi da je strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija znatno promijenjen ili da više ne ispunjava kriterije utvrđene u članku ***13.*** ili ako je priznavanje tog projekta kao strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija bilo utemeljeno na zahtjevu koji je sadržavao netočne informacije, o tome obavješćuje dotičnog nositelja projekta. Nakon što sasluša nositelja projekta država članica može staviti izvan snage odluku kojom se projekt priznaje kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

8. Projekt koji više nije priznat kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija gubi sva prava povezana s tim statusom na temelju ove Uredbe.

9. Komisija uspostavlja i vodi javno dostupan registar strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Članak 15.

Prioritetni status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Nositelji projekata i sva ***relevantna*** tijela osiguravaju da se relevantni postupci u vezi sa strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija provode na najbrži mogući način, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

2. Ne dovodeći u pitanje obveze predviđene pravom Unije, ***ako je projekt priznat kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija,*** države članice tom strateškom projektu za tehnologije s nultom neto stopom emisija dodjeljuju status od najveće moguće nacionalne važnosti, ako takav status postoji u nacionalnom pravu, i s tim strateškim projektom za tehnologije s nultom neto stopom emisija na odgovarajući način postupaju tijekom postupaka izdavanja dozvola, što uključuje postupke povezane s procjenama utjecaja na okoliš i, ***ako su dostupni podaci***, prostornim planiranjem.

3. Smatra se da strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija doprinose sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i da su stoga u javnom interesu. Kad je riječ o utjecajima na okoliš ***ili obvezama u pogledu okoliša*** iz članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. ▌ Direktive 92/43/EEZ, članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ, članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/147/EZ ***i zakonodavnih akata Unije o obnovi prirode***, strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji smatraju se projektima od javnog interesa i može se smatrati da imaju prevladavajući javni interes ***i služe interesima javnog zdravlja i sigurnosti***, pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u tim ***aktima***.

4. Svi postupci rješavanja sporova, sudski postupci, žalbe i pravna sredstva koji se odnose na strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija pred nacionalnim sudovima ili odborima, među ostalim kad je riječ o posredovanju i arbitraži, ako postoje u nacionalnom pravu, smatraju se hitnima ako su i u mjeri u kojoj su takvi hitni postupci predviđeni nacionalnim pravom ***u pogledu postupaka izdavanja dozvola*** i pod uvjetom da se poštuje uobičajeno primjenjivo pravo pojedinaca ili lokalnih zajednica na obranu. Nositelji strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija prema potrebi sudjeluju u takvim hitnim postupcima.

Članak 16.

Trajanje postupka izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Postupak izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija ne traje dulje od:

   (a) devet mjeseci za izgradnju ***ili proširenje*** strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija čiji je godišnji proizvodni kapacitet manji od 1 GW;

   (b) 12 mjeseci za izgradnju ***ili proširenje*** strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija čiji godišnji proizvodni kapacitet iznosi ***1 GW ili više***;

   (c) 18 mjeseci za sve potrebne dozvole za upravljanje skladišnim prostorom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.

2. Postupak izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija čiji se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW ne traje dulje od 12 mjeseci.

▌

3. Ako je potrebna procjena utjecaja na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU, korak procjene iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke i. te direktive ne uključuje se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

Članak 17.

Doline za ubrzavanje industrije s nultom neto stopom emisija

1. Države članice mogu odlučiti odrediti doline za ubrzavanje industrije s nultom neto stopom emisija („doline”) kao posebna područja za ubrzavanje industrijskih aktivnosti s nultom neto stopom emisija, a posebno za ubrzavanje provedbe projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, što uključuje strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija ili klastere takvih projekata, ili za testiranje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija. Doline za cilj imaju stvaranje klastera industrijske aktivnosti s nultom neto stopom emisija i dodatno pojednostavnjenje administrativnih postupaka.

2. Odluka iz stavka 1.:

(a) definira jasan geografski i tehnološki opseg dolina;

(b) u obzir uzima područja koja uključuju umjetne i izgrađene površine, industrijske lokacije i neiskorištene lokacije;

(c) podliježe procjeni utjecaja na okoliš na temelju Direktive 2001/42/EZ i, prema potrebi, procjeni na temelju članka 6. stavka 3. Direktive 92/43/EEZ; u mjeri u kojoj je to moguće, rezultati tih procjena olakšavaju pripremu projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija kako bi se ispunili ciljevi ove Uredbe i izbjeglo udvostručavanje procjena; ovom odredbom ne dovodi se u pitanje usklađenost pojedinačnih projekata s primjenjivim pravom Unije u području okoliša;

(d) ako je to moguće, osigurava sinergiju s određivanjem područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije kako je utvrđeno Direktivom (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća[54].

3. Odluci države članice o određivanju doline prilaže se plan u kojem se utvrđuju konkretne nacionalne mjere kojima će se povećati privlačnost doline kao lokacije za proizvodne djelatnosti, što uključuje barem sljedeće programe gospodarske i administrativne potpore u cilju:

(a) olakšavanja razvoja potrebne infrastrukture u dolini;

---

54 Direktiva (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 (SL L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

(b) potpore privatnim ulaganjima u dolini;

(c) postizanja odgovarajuće prekvalifikacije i usavršavanja lokalne radne snage;

(d) objave informacija o dolini na internetu u skladu s člankom 7.

4. Na javna ulaganja kojima se nastoji uspostaviti doline, opremiti te doline odgovarajućom infrastrukturom, prenamijeniti neiskorištene lokacije i postići primjerene vještine lokalne radne snage mogu se, ako je to primjereno, primijeniti najviše stope sufinanciranja na temelju uredbi (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056 i (EU) 2021/1057.

Članak 18.

Izdavanje dozvola u okviru dolina

1. Na pojedinačne projekte u dolinama primjenjuju se odjeljci I. i II. Za svaku dolinu određuje se jedinstvena kontaktna točka.

2. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje procjena, pri izdavanju mišljenja iz članka 10. stavka 1. nadležno tijelo uzima u obzir rezultate procjena provedenih na temelju članka 17. stavka 2. točke (c).

3. Jedinstvena kontaktna točka nositeljima projekata stavlja na raspolaganje predloške u kojima se navode posebne dozvole potrebne za projekte u dolinama. Ti predlošci uključuju informacije o svim značajkama projekta i mjerama koje su predviđene za izbjegavanje ili sprečavanje znatnih štetnih utjecaja na okoliš, kako bi se osiguralo da samo projekti sa znatnim utjecajima na okoliš podliježu procjeni na temelju Direktive 2011/92/EU i kako bi nadležnom tijelu bilo lakše utvrditi treba li projekt podlijegati procjeni na temelju članka 4. stavaka od 2. do 6. te direktive.

4. Smatra se da projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u dolinama doprinose sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i da su stoga u javnom interesu. Kad je riječ o utjecajima na okoliš ili obvezama u pogledu okoliša iz članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ, članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ, članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/147/EZ i zakonodavnih akata Unije o obnovi prirode, projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u dolinama u Uniji smatraju se projektima od javnog interesa te se može smatrati da imaju prevladavajući javni interes i služe interesima javnog zdravlja i sigurnosti, pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u tim aktima.

Članak 19.

Koordinacija financiranja

1. Platforma uspostavljena člankom 38. ***analizira uska grla i financijske potrebe*** strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija ***na razini Unije***, ***pruža savjete o načinima za koordinaciju financiranja sredstvima Unije i nacionalnim sredstvima s obzirom na te financijske potrebe te prikuplja*** potencijalne primjere najbolje prakse, među ostalim u svrhu razvoja prekograničnih lanaca opskrbe na razini Unije, posebno na temelju redovitih kontakata sa ***Skupinom za industriju s nultom neto stopom emisija i njezinih preporuka***, kao i kontakata s relevantnim industrijskim savezima.

2. Platforma na zahtjev nositelja strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija razmatra načine za dovršetak financiranja projekta i pruža savjete u vezi s time, uzimajući u obzir već osigurana sredstva i barem sljedeće elemente:

   (a) dodatne privatne izvore financiranja;

   (b) potporu u obliku sredstava Grupe EIB-a ili drugih međunarodnih financijskih institucija, među ostalim Europske banke za obnovu i razvoj;

   (c) postojeće instrumente i programe država članica, uključujući one nacionalnih razvojnih banaka***, institucija i agencija za kreditiranje izvoza***;

   (d) relevantna financijska sredstva Unije i njezine programe financiranja.

3. Platforma do ... [tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i svake dvije godine nakon toga daje preporuke Komisiji o načinima za osiguravanje dostatnih financijskih sredstava, među ostalim iz proračuna Unije, za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe.

4. Države članice i, prema potrebi, Komisija poduzimaju aktivnosti za ubrzavanje javnih ulaganja u projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, te aktivnosti mogu uključivati pružanje savjeta i koordinaciju potpore projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji imaju poteškoća u pristupu financiranju.

Poglavlje III.

Kapacitet utiskivanja CO_2

Članak 20.

Ciljni kapacitet utiskivanja CO_2 na razini Unije

1. Do 2030. mora se postići godišnji kapacitet utiskivanja od najmanje 50 milijuna tona CO_2 u skladišnim prostorima, ***to jest skladišnim geoprostorima kojima je izdana dozvola na temelju Direktive 2009/31/EZ, što uključuje iscrpljena naftna i plinska polja i slane vodonosnike,*** koji se nalaze na području ▌ Unije, u njezinu isključivom gospodarskom pojasu ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i ne kombinira se s povećavanjem iscrpka ugljikovodika.

2. Svi skladišni prostori projektiraju se tako da rade najmanje pet godina i poštuju načela poštenog i otvorenog pristupa, transparentno i bez diskriminacije, kako je definirano u Direktivi 2009/31/EZ.

3. Komisija do ... [tri godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i svake dvije godine nakon toga podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o napretku u ostvarenju godišnjeg ciljnog kapaciteta utiskivanja na razini Unije, koje obuhvaća stanje na tržištu povezano s kapacitetom utiskivanja. Izvješća uključuju pregled geografske rasprostranjenosti skladišnih prostora u Uniji. U prvom izvješću procjenjuje se smatra li se potrebnim uvesti cilj na razini Unije za 2040. ili, prema potrebi, ranije.

4. ***Izvješća iz stavka 3. uključuju procjenu kapaciteta skladištenja i utiskivanja CO_2, posebno na temelju informacija prikupljenih u skladu s člankom 21. stavkom 2. i člankom 23. stavkom 6. U izvješćima se:***

   (a) pruža detaljna analiza geografskog i vremenskog planiranja skladišnih prostora za CO_2 i projekata hvatanja emisija CO_2 iz industrijskih postrojenja u Uniji, uzimajući u obzir specifični potencijal iskorištavanja CO_2 za doprinos trajnom skladištenju CO_2;

(b) utvrđuje glavna infrastruktura potrebna za transport i skladištenje emisija CO_2 iz industrijskih postrojenja u cijeloj Uniji;

(c) pruža detaljna analiza mogućih prepreka koje bi mogle ometati razvoj tržišta hvatanja i skladištenja ugljika.

5. Na temelju procjene iz stavka 3. Komisija do 31. prosinca 2028. može podnijeti zakonodavni prijedlog za uvođenje novog ciljnog kapaciteta utiskivanja CO_2 na razini Unije do 2040. ili, prema potrebi, ranije. Ako Komisija odluči da neće podnijeti zakonodavni prijedlog za uvođenje tog ciljnog kapaciteta, svoju odluku obrazlaže Europskom parlamentu i Vijeću.

6. U roku od tri mjeseca nakon što Unija potpiše međunarodni sporazum koji se odnosi na ovo poglavlje Komisija podnosi izvješće u kojem se procjenjuju posljedice tog međunarodnog sporazuma, posebno u pogledu promicanja i zaštite okolišnih standarda Unije, klimatskih ciljeva i potencijalne potrebe za dodatnim politikama i mjerama Unije s obzirom na odredbe tog međunarodnog sporazuma. Komisija na temelju tog izvješća prema potrebi podnosi zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću o izmjeni ove Uredbe na temelju stavka 1.

7. Komisija objavljuje smjernice u kojima se navode odgovarajuće razine čistoće CO_2 i elemenata u tragovima u toku CO_2 za projekte skladištenja CO_2 koji doprinose ciljnom kapacitetu utiskivanja na razini Unije.

Članak 21.

Transparentnost podataka o kapacitetu skladištenja ***CO_2***

1. Države članice do … [***šest*** mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] poduzimaju sljedeće:

(a) ▌ objavljuju podatke o ***svim*** područjima na njihovu državnom području na kojima bi se ***mogle*** izdati dozvole za skladišne prostore za ***CO_2***, ***uključujući slane vodonosnike, ne dovodeći u pitanje zahtjeve u pogledu zaštite povjerljivih informacija;***

(b) obvezuju subjekte ***koji su nositelji ili su bili nositelji*** odobrenja, kako je definirano u članku 1. točki 3. Direktive 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[55], ▌ na njihovu državnom području da ***na informativnoj osnovi*** objave geološke podatke o lokacijama za proizvodnju koje su stavljene izvan upotrebe ili o čijem je stavljanju izvan upotrebe obaviješteno nadležno tijelo ***te, ako su dostupne, ekonomske procjene troškova omogućavanja utiskivanja CO_2, osim ako je subjekt zatražio dozvolu za istraživanje u skladu s Direktivom 2009/31/EZ, među ostalim podatke o:***

i. prikladnosti lokacije za održivo, sigurno i trajno utiskivanje i skladištenje CO_2;

---

55 Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika (SL L 164, 30.6.1994., str. 3.).

ii. dostupnosti infrastrukture za transport i sredstava prikladnih za siguran transport CO_2 na lokaciju odnosno o potrebama u vezi s time.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) ovog stavka podaci uključuju barem informacije zatražene u ***obavijestima*** Komisije o smjernicama za države članice o integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima priopćenima na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1999 i o njihovim ažuriranjima dostavljenima na temelju članka 14. te uredbe (nacionalni energetski i klimatski planovi).

2. Svaka država članica do ... [šest mjeseci od ***datuma*** stupanja na snagu ove Uredbe] i svake godine nakon toga Komisiji podnosi izvješće***, koje se objavljuje i kojim se ne dovode u pitanje zahtjevi u pogledu zaštite povjerljivih informacija,*** u kojem se opisuje sljedeće:

(a) ***mapiranje*** projekata hvatanja CO_2 koji su u tijeku ***na njezinu državnom području ili u suradnji s drugim državama članicama*** i procjena odgovarajućih potreba u pogledu kapaciteta utiskivanja i skladištenja ***te transporta CO_2***;

(b) ***mapiranje*** projekata skladištenja CO_2 ***i transporta CO_2*** koji su u tijeku na njezinu državnom području, uključujući status postupka izdavanja dozvola na temelju Direktive 2009/31/EZ te očekivane datume za konačnu odluku o ulaganju i puštanje u pogon;

(c) nacionalne mjere potpore koje ***su donesene ili će biti*** donesene kako bi se potaknuli projekti iz točaka (a) i (b) ovog stavka, ***kao i mjere koje se odnose na prekogranični transport CO_2;***

(d) nacionalna strategija i ciljevi koji će biti utvrđeni i koji su utvrđeni za hvatanje CO_2 do 2030., ako je primjenjivo;

(e) bilateralna i regionalna suradnja koja olakšava prekogranični transport CO_2, uključujući posljedice koje to ima za pristup subjekata koji hvataju CO_2 sigurnim i nediskriminirajućim sredstvima za transport CO_2;

(f) projekti transporta CO_2 koji su u tijeku i procjena kapaciteta budućih projekata transporta CO_2 koji su potrebni za odgovarajuće kapacitete hvatanja i skladištenja.

3. Ako izvješće iz stavka 2. pokaže da ne postoje projekti skladištenja CO_2 koji su u tijeku na njihovu državnom području, države članice izvješćuju o planovima za olakšavanje dekarbonizacije industrijskih sektora. To prema potrebi obuhvaća prekogranični transport CO_2 do skladišnih prostora u drugim državama članicama, kao i projekte za iskorištavanje CO_2.

Članak 22.

Infrastruktura za transport CO_2

1. ***Kako bi se olakšalo postizanje cilja iz članka 20., Unija i njezine države članice, prema potrebi u suradnji s relevantnim poduzećima, ulažu sve razumne napore kako bi razvile potrebnu infrastrukturu za transport CO_2, uključujući prekograničnu infrastrukturu, uzimajući u obzir gospodarske i okolišne koristi koje ima blizina lokacija na kojima se odvija hvatanje i skladišnih prostora.***

2. ***Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile pristup mrežama za transport i skladišnim prostorima za CO_2 u svrhu geološkog skladištenja proizvedenog i uhvaćenog CO_2, u mjeri u kojoj je to ekonomski izvedivo ili ako je to potencijalni klijent spreman platiti, u skladu s člankom 21. Direktive 2009/31/EZ.***

3. ***Ako se CO_2 hvata i transportira u jednoj državi članici, a transportira i skladišti u drugim državama članicama, države članice koordiniraju mjere koje su poduzele na temelju stavka 2. Na zajednički zahtjev uključenih država članica Komisija može olakšati takvu koordinaciju uspostavom regionalnih grupacija za hvatanje i skladištenje ugljika.***

Članak 23.

Doprinos ovlaštenih proizvođača nafte i plina

1. Svaki subjekt koji ima odobrenje kako je definirano u članku 1. točki 3. Direktive 94/22/EZ obvezan je pojedinačno doprinijeti ostvarivanju raspoloživog ciljnog kapaciteta utiskivanja CO_2 na razini Unije utvrđenog u članku 20. ove Uredbe. Ti pojedinačni doprinosi izračunavaju se razmjerno udjelu svakog subjekta u proizvodnji sirove nafte i prirodnog plina u Uniji od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. i obuhvaćaju kapacitet utiskivanja CO_2 u skladišnom prostoru kojem je izdana dozvola u skladu s Direktivom 2009/31/EZ i dostupan je tržištu do 2030. ***Subjekti čija je proizvodnja sirove nafte i prirodnog plina ispod praga utvrđenog u skladu s delegiranim aktom na temelju stavka 12. ovog članka, isključuju se iz tog izračuna i na njih se ne primjenjuje obveza doprinošenja.***

2. Države članice do … [tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] utvrđuju subjekte iz stavka 1. i njihove količine sirove nafte i prirodnog plina proizvedene od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. te o tome izvješćuju Komisiju.

3. Nakon što primi izvješća podnesena na temelju članka 21. stavka 2. i savjetuje se s državama članicama i zainteresiranim stranama, Komisija određuje ***doprinose*** subjekata iz stavka 1. ***ovog članka*** ostvarenju Unijina ciljnog kapaciteta utiskivanja ***CO_2*** do 2030.

4. Subjekti iz stavka 1. do ... [12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisiji podnose plan u kojem detaljno opisuju kako namjeravaju ostvariti svoj doprinos Unijinu ciljnom kapacitetu utiskivanja ***CO_2*** do 2030. U tim se planovima:

   (a) potvrđuje doprinos subjekta izražen u ciljanoj količini novih kapaciteta skladištenja i utiskivanja CO_2 koji će biti dostupni do 2030.;

   (b) navode sredstva i ključne etape za postizanje ciljane količine.

5. Kako bi postigli ciljane količine raspoloživog kapaciteta utiskivanja subjekti iz stavka 1. mogu:

   (a) ***uložiti u*** projekte skladištenja CO_2 ***ili*** razviti ***te projekte,*** sami ili u suradnji s drugima;

   (b) sklopiti sporazume s drugim subjektima iz stavka 1.;

   (c) sklopiti sporazume s trećim nositeljima projekata skladištenja ili ulagačima u projekte skladištenja kako bi ispunili svoj doprinos.

6. Subjekti iz stavka 1. do ... [dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i svake godine nakon toga Komisiji podnose izvješće u kojem detaljno opisuju napredak prema ostvarenju svojeg doprinosa. Komisija čini javno dostupnim ta izvješća.

7. Odstupajući od stavka 1., država članica može podnijeti zahtjev Komisiji da izuzme subjekte iz tog stavka od pojedinačnih doprinosa u vezi s proizvodnim aktivnostima koje su obavljali na državnom području te države članice od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023., pod uvjetom da:

(a) ukupni godišnji kapacitet utiskivanja na svim skladišnim prostorima kojima upravlja subjekt koji je dobio dozvolu za skladištenje u smislu Direktive 2009/31/EZ i koji je donio konačnu odluku o ulaganju, a nalazi se na državnom području te države članice, premašuje zbroj pojedinačnih doprinosa subjekata iz stavka 1. ovog članka u vezi s relevantnim proizvodnim aktivnostima te da godišnji kapaciteti utiskivanja povezani s tim skladišnim prostorima odgovaraju onima navedenima u dozvolama za skladištenje i konačnim odlukama o ulaganju te doprinose ostvarivanju raspoloživog ciljnog kapaciteta utiskivanja CO_2 na razini Unije utvrđenog u članku 20. ove Uredbe;

(b) zahtjev je podnesen prije kraja 2027.

8. Ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 7., Komisija donosi odluku o izuzimanju dotičnih subjekata od njihova pojedinačnog doprinosa u vezi s proizvodnim aktivnostima koje su obavljali na državnom području države članice koja je podnijela zahtjev.

9. Subjekti izuzeti na temelju stavka 8. mogu sklapati sporazume u skladu sa stavkom 5. točkama (b) i (c) samo za kapacitete utiskivanja koji premašuju pojedinačni doprinos od kojeg su izuzeti i zbroj pojedinačnih doprinosa koji su izuzeti.

10. Godinu dana nakon odluke o izuzimanju i svake godine nakon toga država članica Komisiji podnosi izvješće u kojem detaljno opisuje napredak subjekata izuzetih na temelju stavka 8. prema postizanju njihova doprinosa raspoloživom ciljnom kapacitetu utiskivanja CO_2 na razini Unije utvrđenom u članku 20. Komisija objavljuje ta izvješća.

11. Komisija do 31. prosinca 2028. na temelju izvješćâ iz članka 42. stavka 1. točke (c) i članka 42. stavka 8. procjenjuje odnos između potražnje za kapacitetom utiskivanja iz projekata hvatanja CO_2 i glavne infrastrukture potrebne za transport CO_2 koja je u tijeku ili se planira da bude operativna do 2030. i zbroja pojedinačnih doprinosa subjekata iz stavka 1. ovog članka u odnosu na proizvodne aktivnosti na državnom području određene države članice. U slučaju znatne neravnoteže dotična država članica može iznimno od Komisije zatražiti odstupanje u pogledu datuma do kojeg pojedinačni doprinosi trebaju biti ispunjeni.

12. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 44. radi dopune ove Uredbe u pogledu sljedećeg:

(a) pravilâ o utvrđivanju subjekata koji su obvezni doprinijeti na temelju stavka 1., što uključuje prag ispod kojeg su subjekti izuzeti od obveze doprinošenja;

(b) aranžmanâ u skladu s kojima se sporazumi između subjekata iz stavka 1. i ulaganja u kapacitet skladištenja trećih strana uzimaju u obzir za ostvarenje njihova pojedinačnog doprinosa na temelju stavka 5. točaka (b) i (c);

(c) sadržaja izvješćâ iz stavka 6.;

(d) detaljnih uvjeta pod kojima Komisija subjektima može odobriti izuzeće ili odstupanje na temelju stavka 7., 8. ili 11.

13. Države članice najkasnije... [24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] utvrđuju sankcije putem upravnih postupka, sudskih postupaka, ili i jednih i drugih, koje se primjenjuju na kršenja obveza iz stavka 3. koja počine subjekti iz stavka 1. Te sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Članak 24.

Regulatorni okvir za tržište za uhvaćeni CO_2

1. Komisija do ... [tri godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] provodi procjenu funkcioniranja tržišta za uhvaćeni CO_2. Ta se procjena temelji na jasnoj metodologiji te se u njoj u obzir uzimaju godišnja izvješća iz članka 21. stavka 2. i posebno se razmatra sljedeće:

(a) promiče li se obvezama iz članka 23. stavka 1. na djelotvoran način razvoj tržišta za skladištenje CO_2 u Uniji;

(b) omogućuje li se na tržištu otvoren, pravedan i nediskriminirajući pristup mreži za skladištenje i transport CO_2 te sigurnost te mreže;

(c) omogućuje li se na tržištu otvoren, pravedan i nediskriminirajući pristup hvatanju CO_2 radi upotrebe ili skladištenja;

(d) jesu li mreža za transport CO_2 i druga infrastruktura za CO_2 u cijeloj Uniji primjerene da bi se u dovoljnoj mjeri poduprli ciljni kapaciteti utiskivanja i potreba za hvatanjem CO_2;

(e) osigurava li funkcioniranje tržišta za CO_2 dovoljan pristup kapacitetima utiskivanja za emisije CO_2 koje je teško smanjiti.

2. Na temelju procjene iz stavka 1. Komisija može predložiti zakonodavni akt kojim bi se uredilo tržište kako bi se otklonili svi utvrđeni nedostaci, posebno u pogledu emisija koje je teško smanjiti.

Poglavlje IV.

Pristup tržištima

Članak 25.

Doprinos održivosti i otpornosti u postupcima javne nabave

1. ***Za postupke javne nabave obuhvaćene područjem primjene Direktive 2014/23/EU, Direktive 2014/24/EU ili Direktive 2014/25/EU, ako su predmet*** ugovorâ ***tehnologije s nultom neto stopom emisija*** navedene u ***članku 4. stavku 1. točkama od (a) do (k) ove Uredbe, ili u slučaju ugovorâ o radovima i koncesijama radova koji uključuju navedenu tehnologiju, javni naručitelji i naručitelji primjenjuju minimalne obvezne zahtjeve u pogledu okolišne održivosti utvrđene u provedbenom aktu iz stavka 5. ovog članka.***

2. ***Stavak 1. ne sprečava javne naručitelje ili naručitelje da primjenjuju dodatne minimalne zahtjeve ili kriterije dodjele u vezi s okolišnom održivošću.***

3. Neovisno o stavku 1., ***javni naručitelji i naručitelji primjenjuju barem jedan od sljedećih uvjeta, zahtjeva ili ugovornih obveza za ugovore o radovima i koncesije radova iz stavka 1.:***

(a) ***poseban uvjet koji se odnosi na socijalna pitanja ili pitanja povezana sa zapošljavanjem, u obliku klauzule o izvršenju ugovora u smislu članka 70. Direktive 2014/24/EU i članka 87. Direktive 2014/25/EU te općih načela Direktive 2014/23/EU;***

(b) zahtjev za dokazivanje usklađenosti s primjenjivim kibernetičkosigurnosnim zahtjevima predviđenima u uredbi o kibernetičkoj otpornosti, među ostalim, prema potrebi i ako je dostupan, putem relevantnog europskog programa kibernetičkosigurnosne certifikacije;

(c) specifičnu ugovornu obvezu pravodobne isporuke komponente iz ugovora koji se odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija navedene u članku 4. stavku 1. točkama od (a) do (k), koja može dovesti do obveze plaćanja primjerene naknade ako se ta obveza ne ispuni i koja nadilazi zahtjeve predviđene primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom, ako takvo zakonodavstvo postoji.

4. ***Minimalni obvezni zahtjevi iz stavka 1., ako su primjenjivi, prema potrebi su u obliku:***

(a) ***tehničkih specifikacija ili zahtjeva u smislu članka 36. Direktive 2014/23/EU, članka 42. Direktive 2014/24/EU i članka 60. Direktive 2014/25/EU; ili***

(b) ***odredaba o izvršenju ugovora u smislu članka 70. Direktive 2014/24/EU i članka 87. Direktive 2014/25/EU te općih načela Direktive 2014/23/EU.***

▌

5. ***Komisija*** do... [9 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] ***donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju minimalni zahtjevi u pogledu okolišne*** održivosti ***za postupak javne nabave iz stavka 1.***

Tijekom donošenja tog provedbenog akta Komisija uzima u obzir barem sljedeće elemente:

(a) stanje na tržištu na razini Unije s obzirom na relevantne tehnologije;

(b) odredbe o okolišnoj održivosti utvrđene u drugim zakonodavnim i nezakonodavnim aktima Unije koji se primjenjuju na postupke javne nabave obuhvaćene obvezom iz stavka 1.;

(c) međunarodne obveze Unije, uključujući GPA i druge međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 45. stavka 2.

6. Država članica ne smije diskriminirati pružatelja usluga ili proizvode s nultom neto stopom emisija iz druge države članice niti neopravdano različito postupati prema njima.

7. ***Doprinos ponude otpornosti uzima se u obzir u slučaju postupaka javne nabave obuhvaćenih područjem primjene Direktive 2014/23/EU, Direktive 2014/24/EU ili Direktive 2014/25/EU ako su predmet ugovorâ tehnologije s nultom neto stopom emisija navedene u članku 4. stavku 1. točkama od (a) do (k) ove Uredbe, ili u slučaju ugovorâ o radovima i koncesija radova iz stavka 1. koji uključuju navedenu tehnologiju, te u slučaju ugovora dodijeljenih na temelju okvirnog sporazuma ako je procijenjena vrijednost tih sporazuma jednaka vrijednostima utvrđenima u članku 8. Direktive 2014/23/EU, članku 4. Direktive 2014/24/EU i članku 15. Direktive 2014/25/EU ili viša od njih, u skladu s ovim stavkom.***

Ako Komisija u trenutku poziva na nadmetanje za postupak javne nabave iz stavka 1. ovog članka ili na početku tog postupka utvrdi u skladu s člankom 29. stavkom 2. da udio specifične tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njezinih glavnih posebnih komponenti podrijetlom iz treće zemlje čini više od 50 % opskrbe Unije tom specifičnom tehnologijom s nultom neto stopom emisija ili njezinim glavnim posebnim komponentama, ili ako je Komisija u skladu s člankom 29. stavkom 2. utvrdila da se udio opskrbe u Uniji specifičnom tehnologijom s nultom neto stopom emisija ili njezinim glavnim posebnim komponentama podrijetlom iz treće zemlje povećao za prosječno najmanje 10 postotnih bodova tijekom dvije uzastopne godine i da doseže najmanje 40 % opskrbe u Uniji, javni naručitelji i naručitelji uključuju sljedeće uvjete za postupke javne nabave iz stavka 1. ovog članka:

(a) obvezu da se tijekom trajanja ugovora iz svake pojedinačne treće zemlje ne isporuči više od 50 % vrijednosti specifične tehnologije s nultom neto stopom emisija iz ovog stavka, kako je utvrdila Komisija;

(b) obvezu da tijekom trajanja ugovora uspješni ponuditelj ili podugovaratelj iz svake pojedinačne treće zemlje ne isporuči niti izravno pruži više od 50 % vrijednosti glavnih posebnih komponenti specifične tehnologije s nultom neto stopom emisija iz ovog stavka, kako je utvrdila Komisija;

(c) obvezu pružanja javnim naručiteljima ili naručiteljima, na njihov zahtjev, odgovarajućih dokaza u vezi s točkom (a) ili (b), najkasnije po završetku izvršenja ugovora;

(d) u slučaju nepoštovanja uvjeta iz točke (a) ili (b), obvezu plaćanja razmjerne naknade od najmanje 10 % vrijednosti specifičnih tehnologija s nultom neto stopom emisija iz ugovora iz ovog stavka.

8. ***Za ugovore obuhvaćene Unijinim Dodatkom I. GPA-u i drugim relevantnim međunarodnim sporazumima koji su obvezujući za Uniju, javni naručitelji i naručitelji ne primjenjuju zahtjeve iz stavka 7. drugog podstavka točaka od (a) do (d) ako su specifična tehnologija s nultom neto stopom emisija ili njezine glavne posebne komponente podrijetlom iz izvora opskrbe koji su potpisnici tih sporazuma.***

9. Javni naručitelji i naručitelji iznimno mogu odlučiti da neće primjenjivati stavke od 1. do 4. ako:

(a) potrebnu tehnologija s nultom neto stopom emisija može isporučiti samo određeni gospodarski subjekt i ne postoji razumna alternativa ili zamjena, a nepostojanje nadmetanja nije rezultat umjetnog sužavanja parametara postupka javne nabave;

(b) nisu podnesene odgovarajuće ponude ili odgovarajući zahtjevi za sudjelovanje kao odgovor na sličan prethodni postupak javne nabave koji je isti javni naručitelj ili naručitelj pokrenuo u dvije godine neposredno prije početka planiranog novog postupka nabave;

(c) njihova bi primjena obvezivala javnog naručitelja ili naručitelja da nabavi opremu s nerazmjernim troškovima ili bi dovela do tehničke nekompatibilnosti u radu i održavanju.

10. Javni naručitelji i naručitelji nerazmjernima mogu smatrati procijenjene razlike u troškovima veće od 20 %, na temelju objektivnih i transparentnih podataka.

11. Ako je primjena doprinosa otpornosti na temelju stavka 7. ovog članka dovela do situacije u kojoj kao odgovor na postupak javne nabave nisu podnesene odgovarajuće ponude ili odgovarajući zahtjevi za sudjelovanje, javni naručitelji ili naručitelji iznimno mogu:

(a) odlučiti primijeniti pregovarački postupak bez prethodne objave na temelju članka32. stavka 2. točke ***(a) Direktive 2014/24/EU, članka 50.*** točke ***(a) Direktive2014/25/EU ili članka 31. stavka 5. Direktive 2014/23/EU; ili***

(b) odlučiti da neće primjenjivati stavak 7. ovog članka u određenom kasnijem postupku javne nabave kojim se nastoji odgovoriti na iste potrebe kao i one koje su dovele do početka prvotnog postupka iz ovog stavka.

12. Ovim se člankom ne dovode u pitanje:

(a) mogućnost primjene dodatnih necjenovnih kriterija;

(b) mogućnost isključivanja izuzetno niskih ponuda na temelju članka 69. Direktive 2014/24/EU i članka 84. Direktive 2014/25/EU;

(c) članci 107. i 108. UFEU-a u slučaju postupaka javne nabave bez nadmetanja.

Članak 26.

Dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije

1. ***Za tehnologije navedene u članku 4. stavku 1. točkama od (a) do (j) koje su tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora,*** države članice ▌ pri oblikovanju ▌ dražbi ***za uvođenje*** energije iz obnovljivih izvora ***uključuju:***

(a) pretkvalifikacijske kriterije koji se odnose na:

i. odgovorno poslovno ponašanje;

ii. kibernetičku sigurnost i sigurnost podataka; i

iii. sposobnost potpune i pravodobne provedbe projekta;

(b) pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele za procjenu doprinosa dražbe održivosti i otpornosti kako je navedeno u stavku 2.

Ovim stavkom ne dovode se u pitanje članak 4. Direktive (EU) 2018/2001 ni članci 107. i 108. UFEU-a, kao ni međunarodne obveze Unije.

2. Doprinos dražbi održivosti i otpornosti temelji se na kriterijima utvrđenima u ovom stavku. Ti kriteriji moraju biti objektivni, transparentni i nediskriminirajući.

Dražbe doprinose otpornosti, uzimajući u obzir udio tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njezinih glavnih posebnih komponenti podrijetlom iz treće zemlje koji čini više od 50 % opskrbe Unije tom specifičnom tehnologijom s nultom neto stopom emisija ili njezinim glavnim posebnim komponentama.

Za potrebe drugog podstavka ovog stavka zemlja podrijetla utvrđuje se u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[56].

Dražbe također doprinose barem jednom od sljedećeg:

(a) okolišnoj održivosti koja nadilazi minimalne zahtjeve iz primjenjivog prava;

(b) inovacijama pružanjem potpuno novih rješenja ili poboljšanjem usporedivih najsuvremenijih rješenja;

(c) integraciji energetskog sustava.

---

56 Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Ovim stavkom ne sprečava se države članice da primjenjuju dodatne necjenovne kriterije pored onih navedenih u ovom stavku.

3. Komisija do... [9 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donosi provedbeni akt kojim se dodatno utvrđuju pretkvalifikacijski kriteriji i kriteriji dodjele iz stavka 1.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 45. stavka 2.

4. ***Države članice svakom kriteriju za procjenu*** doprinosa ***dražbe*** održivosti i otpornosti, kada se primjenjuju kao kriteriji dodjele, ***daju minimalni ponder od 5 % i kombinirani*** ponder od između 15 % i 30 % kriterijâ dodjele. ***Time se*** ne dovodi u pitanje mogućnost dodjeljivanja višeg pondera kriterijima ***iz stavka 2. četvrtog podstavka, u skladu s*** bilo kojim ograničenjem za necjenovne kriterije utvrđenim na temelju pravila o državnim potporama.

5. ▌Države članice▌ nisu obvezne primijeniti razmatranja koja se odnose na ***pretkvalifikacijske kriterije i kriterije dodjele utvrđene u stavku 1. ako bi*** zbog ***primjene*** tih kriterija snosile nerazmjerne troškove. ***Države članice*** nerazmjernima mogu smatrati ***procijenjene razlike u troškovima veće od 15 % po dražbi, na temelju objektivnih i provjerljivih podataka.***

6. ***Države članice prema potrebi poduzimaju mjere za maksimalno povećanje stope izvršenja projekata putem odgovarajućih poticaja, na primjer primjenom indeksacije cijena. Države članice mogu procijeniti učinke negativnog nadmetanja na brzinu i opseg uvođenja.***

7. ***Stavci od 1. do 5. primjenjuju se na najmanje 30 % godišnje količine koja se prodaje na dražbi po državi članici ili, alternativno, na najmanje 6 gigavata godišnje po državi članici.***

8. Komisija ***do 31. prosinca 2027. i svake dvije godine nakon toga provodi sveobuhvatnu procjenu primjene kriterija otpornosti i održivosti za dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora i njihova učinka na ubrzano uvođenje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora. Komisija osobito procjenjuje učinak kriterija otpornosti i održivosti na:***

(a) ***razvoj godišnje proizvodnje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora u Uniji;***

(b) ***uvođenje energije iz obnovljivih izvora, uključujući njihov financijski učinak i učinak na brzinu uvođenja, uzimajući pritom u obzir izvedivost, što obuhvaća administrativno opterećenje, i jasnoću sustava za nositelje projekata i nacionalnu upravu, na temelju dostupnih podataka.***

U okviru te procjene Komisija se savjetuje sa stručnjacima iz država članica u području dražbi.

9. Ako je procjena iz stavka 8. pozitivna, osobito ako primjena kriterija otpornosti i održivosti nije znatno otežala uvođenje energije iz obnovljivih izvora, Komisija, prema potrebi, podnosi prijedlog za izmjenu stavka 7. radi utvrđivanja udjela godišnje količine koja se prodaje na dražbi po državi članici ili apsolutne količine na koje se primjenjuju stavci od 1. do 5., osobito s ciljem povećanja tih količina, te radi prilagodbe praga procijenjenih razlika u troškovima iz stavka 5.

10. Za potrebe izračuna količina koje se godišnje prodaju na dražbi po državi članici, dražbe za postrojenja s maksimalnom veličinom projekta od 10 MW mogu se isključiti. Za dražbe za specifičnu tehnologiju na koju se primjenjuju stavci od 1. do 5. i na kojima je potom bilo premalo ponuda, udio količine za prodaju na dražbi za koji je podneseno premalo ponuda može se isključiti iz primjene stavaka od 1. do 5.

11. Kako bi se svim državama članicama olakšala provedba, osobito onima s malim brojem dražbi, države članice koje nisu pokrenule više od dvije dražbe godišnje tijekom posljednje dvije godine mogu izračunati udio dražbi na koje se primjenjuju stavci od 1. do 5. tijekom tog razdoblja od dvije godine.

Članak 27.

Pretkomercijalna nabava i javna nabava inovativnih rješenja

1. ***Države članice nastoje, prema potrebi, upotrebljavati pretkomercijalnu nabavu i javnu nabavu inovativnih rješenja kako bi potaknule inovacije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija i stvaranje novog proizvodnog kapaciteta za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji. Pretkomercijalna nabava i javna nabava inovativnih rješenja mogu se dopuniti financiranjem na razini Unije u okviru postojećih programa Unije za zajedničku pretkomercijalnu nabavu ili javnu nabavu u svim državama članicama.***

2. ***Platforma priprema preporuke o oblikovanju pretkomercijalne nabave ili javne nabave inovativnih rješenja.***

Članak 28.

Drugi oblici javne intervencije

1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a i članak 4. Direktive (EU) 2018/2001 te u skladu s međunarodnim obvezama Unije, pri odlučivanju o uspostavi ***novih programa ili ažuriranju postojećih*** programa namijenjenih kućanstvima***, poduzećima*** ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija ▌, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela oblikuju te programe tako da se korisnike potiče na kupnju gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija s visokim doprinosom održivosti i otpornosti kako je navedeno u stavku 4. ovog članka, za što osiguravaju dodatnu razmjernu financijsku naknadu ***ili uvjetuju prihvatljivost programa na temelju kriterija utvrđenih u stavku 4. ovog članka, pritom uzimajući u obzir pristupačnost programa za građane koji žive u energetskom siromaštvu.***

2. Dodatna financijska naknada koju dodjeljuju tijela u skladu sa stavkom 1. ovog članka zbog primjene kriterija utvrđenih u stavku 4. točkama ***(a),*** (c) i (d) ovog članka za potrošača ne premašuje ***5 %*** troška gotovog proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija***, uz iznimku programa usmjerenih na građane koji žive u energetskom siromaštvu, kako je definirano u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća[57], za koje je granica 15 %.***

[57] Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060 (SL L 130, 16.5.2023., str. 1.).

3. Pri oblikovanju i provedbi programa na temelju stavka 1. tijelo procjenjuje doprinos otpornosti i održivosti koji pružaju ***gotovi*** proizvodi ***tehnologija s nultom neto stopom emisija*** dostupni na tržištu na temelju otvorenog, nediskriminirajućeg i transparentnog postupka. Bilo koji gotovi proizvod tehnologija s nultom neto stopom emisija može se u bilo kojem trenutku prijaviti za pristupanje programu. Tijelo određuje prolaznu ocjenu koju ***gotovi*** proizvodi ***tehnologija s nultom neto stopom emisija*** moraju dobiti kako bi bili prihvatljivi za dodatnu financijsku naknadu na temelju programa potpore.

4. Doprinos drugih oblika javne intervencije održivosti i otpornosti temelji se na njihovu doprinosu otpornosti, uzimajući u obzir udio tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njezinih glavnih posebnih komponenti podrijetlom iz treće zemlje koji čini više od 50 % opskrbe Unije tom specifičnom tehnologijom s nultom neto stopom emisija, te doprinosu barem jednom od sljedećeg:

(a) okolišnoj održivosti koja nadilazi minimalne zahtjeve iz primjenjivog prava;

(b) inovacijama pružanjem potpuno novih rješenja ili poboljšanjem usporedivih najsuvremenijih rješenja;

(c) integraciji energetskog sustava.

Kriteriji iz prvog podstavka moraju biti objektivni, transparentni i nediskriminirajući.

To ne sprečava države članice da primjenjuju dodatne necjenovne kriterije pored onih utvrđenih u ovom stavku.

Za potrebe prvog podstavka, točke (a) ovog članka zemlja podrijetla utvrđuje se u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013.

5. Države članice na jedinstvenim internetskim stranicama s besplatnim pristupom objavljuju sve informacije o programima na temelju stavka 1. za svaki relevantni ***gotovi*** proizvod tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Članak 29.

Koordinacija inicijativa za pristup tržištima

1. Ako je to relevantno, Komisija pruža smjernice o ***primjeni*** kriterija za procjenu doprinosa proizvoda ***tehnologije s nultom neto stopom emisija*** obuhvaćenih oblicima javne intervencije iz članaka 25., 26. i 28. otpornosti i održivosti.

2. ***U svrhu procjene doprinosa otpornosti*** Komisija ***donosi provedbeni akt kojim se utvrđuje*** popis svih gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija ***i njihovih glavnih posebnih komponenti. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 45. stavka 2.***

Na temelju provedbenog akta iz prvog podstavka Komisija dostavlja ažurirane informacije o udjelima opskrbe Unije svakom od tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovim glavnim posebnim komponentama podrijetlom iz različitih trećih zemalja u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci. Zemlja podrijetla utvrđuje se u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013.

3. Platforma razmatra mjere koje su države članice poduzele radi provedbe članaka od 25. ***do*** 28. te razmjenjuje primjere najbolje prakse, među ostalim u pogledu praktične primjene kriterija kojima se utvrđuje doprinos održivosti i otpornosti u postupcima javne nabave ili programa kojima se potiče kupnja gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Poglavlje V.

Unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta

Članak 30.

Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija

1. ***Na temelju svoje procjene nedostatka vještina u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija koje su ključne za industrijsku preobrazbu i dekarbonizaciju na osnovi postojećih podataka i izvješća te uz potpuno poštovanje nadležnosti država članica u području obrazovanja i osposobljavanja,*** Komisija podupire, među ostalim osiguravanjem početnog financiranja, ***pokretanje*** europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija („akademije”) ***kao organizacija ili konzorcija odnosno projekata relevantnih dionika*** čiji su ciljevi sljedeći:

(a) razvoj programâ učenja, sadržaja i materijala za učenje i osposobljavanje u svrhu osposobljavanja i obrazovanja, ***primjerice*** o razvoju, proizvodnji, instaliranju, puštanju u pogon, radu, održavanju, ***popravku, ekološkom dizajniranju, ponovnoj upotrebi*** i recikliranju tehnologija s nultom neto stopom emisija, ***te*** o sirovinama ▌, kao i ***relevantnih aspekata zdravlja i sigurnosti na radu te transverzalnih kompetencija, kako bi ih države članice i pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na svojim državnim područjima mogli dobrovoljno upotrebljavati; to odražava procjenu nedostatka vještina i*** podupire kapacitete javnih tijela***, osobito onih*** nadležnih za izdavanje dozvola i odobrenja iz poglavlja II., te javnih naručitelja i naručitelja iz poglavlja IV. ove Uredbe;

(b) ▌ promicanje ***dobrovoljne*** upotrebe programa, sadržaja i materijala za učenje od strane pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama ▌;

(c) davanje potpore pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja koji se koriste programima, sadržajima i materijalima za učenje koje su izradile akademije radi održavanja kvalitete ponuđenog osposobljavanja i razvoja mehanizama za osiguravanje njegove kvalitete;

(d) razvoj ▌ kvalifikacija, uključujući, ***prema potrebi,*** mikrokvalifikacija***, za dobrovoljnu upotrebu od strane država članica i pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja na njihovim državnim područjima kako bi se*** olakšalo ***utvrđivanje*** vještina ***i, prema potrebi, priznavanje kvalifikacija,*** poboljšala prenosivost između radnih mjesta i ***industrija, olakšala*** prekogranična mobilnost radne snage, promicalo povezivanje s relevantnim kvalitetnim radnim mjestima s pomoću alata kao što su Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) i EURAXESS ***i kako bi se osigurala vidljivost činjenice da je program učenja ili obrazovni sadržaj razvila jedna od akademija.***

2. Akademije uključuju relevantne aktere, kao što su industrija tehnologija s nultom neto stopom emisija, pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja te socijalni partneri iz niza država članica. Akademije izrađuju akcijske planove u kojima se, među ostalim, utvrđuju ključne etape, ciljne vrijednosti, među ostalim u pogledu broja polaznika koji će se temeljiti na procjeni nedostatka vještina, i financijski plan za postizanje financijske održivosti. U tim se akcijskim planovima posebna pozornost posvećuje regijama kroje prolaze industrijsku preobrazbu ili regijama s visokom stopom nezaposlenosti, ako je to relevantno.

3. Akademije ***proizvode rodno uravnotežen sadržaj, doprinose*** suzbijanju rodnih stereotipa ***i promiču jednak pristup obrazovnim sadržajima za sve, pri čemu*** posebnu pozornost ***posvećuju*** potrebi za aktiviranjem većeg broja žena i mladih, ***osobito pripadnika skupine NEET, starijih osoba, radnika sa zanimanjima kojima prijeti nestanak ili čiji sadržaj i zadaće u velikoj mjeri preobražavaju nove tehnologije, osoba koje rade u regijama u tranziciji i osoba s invaliditetom. Akademije promiču raznolikost i uključivost osoba s invaliditetom, migranata i osoba u ranjivom položaju.***

4. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće ovlasti proračunskog tijela, financijska sredstva stavljaju se na raspolaganje, prema potrebi, na razini Unije za potporu pokretanju akademija s početnim financiranjem kako je navedeno u stavku 1. Osim toga, države članice potiču se da iskoriste relevantne fondove Unije kao što je ESF+ kako bi poduprle uvođenje obrazovnog sadržaja koji su razvile akademije.

Članak 31.

Regulirane profesije u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija i priznavanje stručnih kvalifikacija

1. ***U roku od devet mjeseci nakon dovršetka obrazovnog sadržaja i materijala koje je razvila jedna od akademija*** i svake dvije godine nakon toga države članice ***nastoje*** utvrditi jesu li programi učenja koje je razvila ta akademija jednakovrijedni specifičnim kvalifikacijama koje država članica domaćin zahtijeva za pristup reguliranim djelatnostima u okviru profesije s osobitim interesom za industriju tehnologija s nultom neto stopom emisija ***u toj državi članici.*** Države članice osiguravaju objavu rezultata procjena i njihovu laku dostupnost na internetu. ***Ako se programi učenja ne smatraju jednakovrijednima kvalifikacijama koje država članica domaćin zahtijeva za pristup reguliranim djelatnostima ili ako država članica nije nastojala utvrditi jednakovrijednost, ta država članica obavješćuje Platformu navodeći relevantne informacije o:***

   (a) razlozima zašto postupak utvrđivanja nije dovršen; ili

   (b) razlikama između programa učenja koje su razvile akademije i specifičnih kvalifikacija koje zahtijeva ta država članica domaćin te načinu postizanja jednakovrijednosti.

2. Ako država članica ***zaključi da su programi učenja koje je razvila jedna od akademija jednakovrijedni specifičnim kvalifikacijama koje država članica domaćin zahtijeva za pristup reguliranim djelatnostima***, olakšava priznavanje kvalifikacija koje izdaju pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na temelju programa učenja koje je razvila ta akademija, na temelju glave III. poglavlja I. Direktive 2005/36/EZ, ako nositelj takve kvalifikacije zatraži pristup reguliranoj profesiji u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ s osobitom važnosti za industriju tehnologija s nultom neto stopom emisija, ***smatrajući*** tu kvalifikaciju dostatnim dokazom o formalnoj osposobljenosti ***u skladu s člankom 11. Direktive 2005/36/EZ.***

3. Ako je pristup određenoj profesiji koja je osobito važna za industriju tehnologija s nultom neto stopom emisija reguliran u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ, države članice rade na izradi zajedničkog skupa minimalnih znanja, vještina i kompetencija potrebnih za obavljanje te profesije u svrhu uspostave zajedničkog okvira osposobljavanja iz članka 49.a stavka 1. Direktive 2005/36/EZ kako bi omogućile automatsko priznavanje kvalifikacija. Platforma također može podnijeti prijedloge za zajedničke okvire osposobljavanja, kako je navedeno u članku 49.a stavku 3. Direktive 2005/36/EZ.

Članak 32.

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija i vještine

Platforma podupire ***i dopunjuje djelovanje država članica u*** uvođenju vještina u području tehnologija s ***nultom neto stopom emisija, uz poštovanje njihove nadležnosti, tako što pruža savjete i pomoć Komisiji i državama članicama, uključujući*** nadležna tijela te javne naručitelje i naručitelje, kako je navedeno u poglavljima II. i IV., na sljedeće načine:

(a) ▌ procjenom, stalnim praćenjem i predviđanjem potražnje i ponude radne snage s vještinama potrebnima za tehnologije s nultom neto stopom emisija te dostupnosti i primjene odgovarajućih mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja, u svrhu doprinosa aktivnostima akademija, prema potrebi;

(b) ***praćenjem*** aktivnosti akademija ***na temelju podataka i informacija o tome koliko je osoba pohađalo*** programe učenja koje su razvile akademije, ***uključujući podatke razvrstane po industrijskim sektorima, rodu, dobi i razinama obrazovanja i kvalifikacija,*** poticanjem sinergije s Unijinim i nacionalnim inicijativama i projektima u području vještina ***te jačanjem i širenjem primjena dobre prakse, među ostalim, kako bi se privukla raznolika radna snaga*** i pružio ***opći*** pregled;

(c) analizom temeljnih uzroka nedostatka radne snage i vještina na temelju postojećih uvida i podataka, uključujući one povezane s kvalitetom ponude za posao, čime se procjenjuje jesu li potrebne dodatne mjere za privlačenje većeg broja radnika svih razina kvalifikacija u određenim industrijama;

(d) pomaganjem u mobilizaciji dionika, koji obuhvaćaju industriju***, poduzeća, uključujući MSP-ove,*** socijalne partnere i pružatelje usluga obrazovanja i osposobljavanja ***kao što su sveučilišta,*** za ***promicanje i, u skladu s nacionalnim praksama, njihovo moguće sudjelovanje u*** uvođenju ***programa*** učenja koje su razvile akademije;

(e) pomaganjem u prihvaćanju ▌ obrazovnih kvalifikacija ***koje su razvile*** akademije u državama članicama radi promicanja ***utvrđivanja vještina i, ako je to relevantno,*** priznavanja ***kvalifikacija*** i usklađivanja vještina i radnih mjesta, među ostalim promicanjem valjanosti i prihvaćanja kvalifikacija na cijelom tržištu rada Unije;

(f) praćenjem prihvaćanja i priznavanja obrazovnih kvalifikacija i doprinosom pronalaženju rješenja u slučajevima kada se otkriju problemi s nepriznavanjem;

(g) olakšavanjem***, prema potrebi,*** izrade europskih profila zanimanja ***za dobrovoljnu upotrebu u državama članicama,*** koji se sastoje od zajedničkog skupa znanja, vještina i kompetencija za ključne profesije u tehnologijama s nultom neto stopom emisija, oslanjajući se među ostalim na programe učenja koje su razvile akademije i služeći se prema potrebi nazivljem iz Europske klasifikacije vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO) kako bi se olakšale transparentnost i mobilnost između radnih mjesta i preko granica unutarnjeg tržišta;

(h) promicanjem ***izgleda za razvoj karijere i kvalitetnih*** radnih uvjeta, ***uključujući odgovarajuće plaće,*** na radnim mjestima u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija, ***integracije, na tržište rada*** za industrije tehnologija s nultom neto stopom emisija, ***većeg broja*** žena ***i mladih, osobito pripadnika skupine NEET, starijih osoba, radnika sa zanimanjima kojima prijeti nestanak ili čiji sadržaj i zadaće u velikoj mjeri preobražavaju nove tehnologije, osoba koje rade u regijama u tranziciji i osoba s invaliditetom*** te privlačenjem kvalificiranih radnika iz trećih zemalja ***s pomoću instrumenata kao što je europska plava karta i u skladu s nacionalnim nadležnostima, pravom i praksom***, čime se postiže raznolikija radna snaga;

(i) poticanjem i podupiranjem mobilnosti radne snage diljem Unije i promicanjem EURES-ova objavljivanja slobodnih radnih mjesta povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija, u skladu s Uredbom (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća[58];

(j) olakšavanjem bliže koordinacije i razmjene primjera najbolje prakse ***i znanja*** među državama članicama ***i unutar privatnog sektora*** kako bi se povećala dostupnost vještina u području tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim doprinosom politikama Unije i država članica za privlačenje novih talenata iz trećih zemalja ***i svih razina obrazovanja, u skladu s nacionalnim nadležnostima, pravom i praksom te u koordinaciji s već postojećim strukturama europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja;***

(k) traženjem sinergije s postojećim programima osposobljavanja ili obrazovanja kako bi se, među ostalim, programi učenja akademija uskladili s potrebama industrije Unije.

58 Uredba (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2016. o Europskoj mreži službi za zapošljavanje (EURES), pristupu radnika uslugama mobilnosti i daljnjoj integraciji tržišta rada i izmjeni uredaba (EU) br. 492/2011 i (EU) br. 1296/2013 (SL L 107, 22.4.2016., str. 1.).

Poglavlje VI.

Inovacije

Članak 33.

Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija

1. ***Države članice do ... [devet mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe], pri uspostavi regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija, uspostavljaju ili određuju jednu ili više kontaktnih točaka. Jedinstvena kontaktna točka odgovorna je za svaki zahtjev za uspostavu regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija na temelju ovog članka.***

2. Države članice***, zajedno s lokalnim i regionalnim tijelima i prema potrebi drugim državama članicama,*** mogu na vlastitu inicijativu uspostaviti regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija. ***Države članice uspostavljaju regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija, u bliskoj suradnji s industrijom i, ako je to relevantno, istraživačkim institutima, socijalnim partnerima i civilnim društvom,*** u skladu sa stavkom 1., na zahtjev bilo kojeg poduzeća***, organizacije ili konzorcija*** koji razvijaju inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija i ispunjavaju kriterije prihvatljivosti i odabira utvrđene u stavku ***3. drugom podstavku točki (a)*** i koje su nadležna tijela odabrala nakon postupka odabira iz stavka ***3. drugog podstavka točke (b).***

3. Aranžmani i uvjeti za uspostavu i rad regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija na temelju stavka 2. donose se provedbenim aktima. Tim se aranžmanima i uvjetima ▌ podupire fleksibilnost nadležnih tijela u pogledu ***određivanja prioriteta među*** regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija ***i odobravanja zahtjeva za njih***. ***Njima*** se potiču inovacije i regulatorno učenje te osobito uzimaju u obzir posebne okolnosti i kapaciteti uključenih MSP-ova ***i*** *start-up* poduzeća.

Ti provedbeni ***akti*** sadržavaju zajednička glavna načela o sljedećim pitanjima:

(a) kriterijima prihvatljivosti i postupku odabira za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija;

(b) postupku prijave, sudjelovanja i praćenja regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija te izlaska iz njih i njihova ukidanja ▌;

(c) uvjetima koji se primjenjuju na sudionike.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 45. stavka 2.

4. Sudjelovanje u ***regulatornim*** izoliranim okruženjima ***s nultom neto stopom emisija*** ne utječe na nadzorne i korektivne ovlasti tijela koja nadziru regulatorno izolirano okruženje ***s nultom neto stopom emisija***. Testiranje, razvoj i vrednovanje inovativnih ***tehnologija*** s nultom neto stopom emisija ***ili drugih inovativnih*** tehnologija provodi se pod ▌ nadzorom nadležnih tijela i uz njihovu ***potporu***. Nadležna tijela fleksibilno izvršavaju svoje nadzorne ovlasti u okviru granica relevantnog prava, pri čemu prilagođavaju postojeće regulatorne prakse i primjenjuju svoje diskrecijske ovlasti u provedbi i izvršavanju zakonskih odredaba u pogledu određenog projekta regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija radi uklanjanja prepreka, olakšavanja regulatornog opterećenja, smanjenja regulatorne nesigurnosti i podupiranja inovacija u području ***tehnologija*** s nultom neto stopom emisija ***ili drugih inovativnih*** tehnologija.

5. Za potrebe postizanja cilja iz ovog članka nadležna tijela razmatraju hoće li odobriti odstupanja ili izuzeća ***u nacionalnom pravu*** u mjeri dopuštenoj relevantnim pravom ▌ Unije. Nadležna tijela osiguravaju da se planom regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija poštuju ***zahtjevi prava Unije te*** ključni ciljevi i osnovni zahtjevi ▌ nacionalnog prava. Nadležna tijela osiguravaju obavješćivanje javnosti o svim znatnim rizicima za zdravlje, sigurnost ili okoliš utvrđenima tijekom razvoja i testiranja inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija ***ili drugih inovativnih tehnologija*** i trenutačnu obustavu postupka razvoja i testiranja dok se ti rizici ne ublaže. Ako nadležna tijela smatraju da predloženi projekt predstavlja izniman rizik za zdravlje i sigurnost radnika, opće populacije ili okoliša, osobito zato što se odnosi na testiranje, razvoj ili vrednovanje koji uključuju osobito otrovne tvari, odobravaju plan ***regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija*** samo ako su uvjerena da su uspostavljene odgovarajuće zaštitne mjere razmjerne utvrđenom iznimnom riziku.

6. Sudionici regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija i dalje su odgovorni na temelju primjenjivog prava Unije i država članica o odgovornosti za svaku ***materijalnu*** štetu nanesenu trećim stranama uslijed testiranja u regulatornom izoliranom okruženju ***s nultom neto stopom emisija***.

7. Trajanje regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija može se produljiti istim postupkom uz suglasnost nacionalnog nadležnog tijela.

8. Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija oblikuju se i provode tako da, ako je to relevantno, olakšavaju prekograničnu suradnju nacionalnih nadležnih tijela. Države članice koje su uspostavile regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija koordiniraju svoje aktivnosti i surađuju u okviru Platforme u cilju razmjene relevantnih informacija ***s drugim državama članicama***. ***Platforma može pozvati poduzeća koja su sudjelovala u regulatornom izoliranom okruženju s nultom neto stopom emisija da podijele svoja iskustva iz tog procesa.*** Komisija ***na temelju informacija država članica i rasprava održanih u okviru Platforme redovito podnosi izvješća*** o rezultatima provedbe regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija, koja uključuju primjere dobre prakse, stečena iskustva i preporuke o njihovu ustroju te, ako je to relevantno, izvješća o primjeni ove Uredbe i drugog prava Unije u regulatornom izoliranom okruženju s nultom neto stopom emisija na način koji je prilagođen potrebama regulatornog izoliranog okruženja ***s nultom neto stopom emisija***.

Članak 34.

Mjere za ***MSP-ove i start-up poduzeća***

1. Države članice:

   (a) ***MSP-ovima i start-up poduzećima*** osiguravaju prioritetni pristup ▌ regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija u mjeri u kojoj ispunjavaju uvjete prihvatljivosti utvrđene u članku 33.;

   (b) organiziraju informativne aktivnosti o sudjelovanju ***MSP-ova i start-up poduzeća*** u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija;

   (c) prema potrebi uspostavljaju poseban kanal za komunikaciju s ***MSP-ovima i start-up poduzećima*** kako bi im pružile smjernice i odgovorile na pitanja o provedbi članka 33.

2. Države članice uzimaju u obzir posebne interese i potrebe ***MSP-ova i start-up poduzeća*** te im pružaju odgovarajuću administrativnu potporu za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija. Ne dovodeći u pitanje primjenu članaka 107. i 108. ***UFEU-a***, države članice obavješćuju ***MSP-ove i start-up poduzeća*** o financijskoj potpori koja je dostupna za njihove aktivnosti u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija.

Članak 35.

Osnivanje Upravljačke skupine za Strateški plan za energetsku tehnologiju

1. Osniva se Upravljačka skupina za Strateški plan za energetsku tehnologiju („Upravljačka skupina za plan SET”).

2. Upravljačka skupina za plan SET obavlja zadaće utvrđene ovom Uredbom.

Članak 36.

Zadaće Upravljačke skupine za plan SET

1. Upravljačka skupina za plan SET pruža savjete i smjernice u vezi sa Strateškim planom za energetsku tehnologiju.

2. Komisija i države članice surađuju i koordiniraju se u okviru Upravljačke skupine za plan SET kako bi doprinijele podupiranju razvoja čistih, učinkovitih i troškovno konkurentnih energetskih tehnologija s pomoću koordinacije i suradnje u istraživanju i inovacijama u području čiste energije te, ako je to relevantno, koordinacije i suradnje s trećim zemljama na poziv.

3. Upravljačka skupina za plan SET savjetuje Komisiju i pomaže joj u uspostavi inicijativa povezanih sa zadaćama iz stavaka 1. i 2.

Članak 37.

Struktura i funkcioniranje Upravljačke skupine za plan SET

1. Upravljačka skupina za plan SET sastoji se od država članica i Komisije. Njome predsjeda jedan ili više predstavnika Komisije.

2. Svaka država članica u Upravljačku skupinu za plan SET imenuje predstavnika na visokoj razini. Ako je to relevantno zbog funkcije i stručnosti, država članica može imenovati više predstavnika za različite zadaće Upravljačke skupine za plan SET. Svaki predstavnik imenovan u Upravljačku skupinu za plan SET ima zamjenika.

3. Upravljačka skupina za plan SET donosi svoj poslovnik na prijedlog Komisije, običnom većinom svojih članova.

4. Upravljačka skupina za plan SET sastaje se u redovitim vremenskim razmacima kako bi osigurala djelotvorno izvršenje svojih zadaća. Prema potrebi, Upravljačka skupina za plan SET sastaje se na obrazloženi zahtjev Komisije ili obične većine svojih članova.

5. Komisija pomaže Upravljačkoj skupini za plan SET putem izvršnog tajništva, koje pruža tehničku i logističku potporu.

6. Upravljačka skupina za plan SET može osnovati stalne ili privremene radne skupine i projektne skupine koje će se baviti određenim pitanjima i zadaćama.

Poglavlje VII.

Upravljanje

Članak 38.

Uspostava i zadaće Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija

1. Uspostavlja se Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija („Platforma”).

2. Platforma obavlja zadaće utvrđene ovom Uredbom.

3. Platforma može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u pogledu njihovih djelovanja za postizanje ciljeva utvrđenih u poglavlju I. ove Uredbe, ***izbjegavajući pritom nerazmjerno administrativno opterećenje za države članice, ako je to izvedivo, te*** uzimajući u obzir nacionalne energetske i klimatske planove država članica.

4. ***Članovi Platforme*** koordiniraju partnerstva za industriju s nultom neto stopom emisija u okviru Platforme ***kako bi doprinijeli promicanju globalnog usvajanja tehnologija s nultom neto stopom emisija, surađivali u razvoju*** inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija ▌ te podupirali ulogu industrijskih kapaciteta Unije u postavljanju temelja za globalnu tranziciju na čistu energiju, u skladu s općim ciljem ove Uredbe utvrđenim u članku 1. Platforma periodički može raspravljati***, među ostalim,*** o sljedećem:

(a) načinima za poboljšanje ***i promicanje*** suradnje ***te razmjene znanja i tehnologije*** duž vrijednosnog lanca s nultom neto stopom emisija između Unije i trećih zemalja;

(b) otpornosti, među ostalim povećanjem konkurentnosti europskih industrija obuhvaćenih područjem primjene ove Uredbe u odnosu na globalne lance vrijednosti, i preporučenim djelovanjima za povećanje;

(c) prema potrebi, poboljšanju dosljednosti između ove Uredbe i drugih inicijativa Unije koje bi mogle doprinijeti ciljevima ove Uredbe te o tome treba li izdati preporuke u vezi s time;

(d) napretku u lancima vrijednosti za tehnologije s nultom neto stopom emisija, aktualnim tehnološkim i industrijskim promjenama te potencijalnim budućim novim strateškim lancima vrijednosti s obzirom na ciljeve ove Uredbe;

(e) primjerima ***najbolje prakse u pogledu provedbe poglavlja II. odjeljka II. i članaka 15. i 16. te ubrzavanju rokova za izdavanje dozvola;***

(f) načinima za uklanjanje necarinskih prepreka trgovini, na primjer uzajamnim priznavanjem ocjenjivanja sukladnosti ili preuzimanjem obveze izbjegavanja izvoznih ograničenja;

(g) kojim bi se trećim zemljama ***mogla*** dati prednost za sklapanje partnerstava za industriju s nultom neto stopom emisija, vodeći računa o sljedećem:

i. potencijalnom doprinosu sigurnosti opskrbe, uzimajući u obzir njihov proizvodni kapacitet za tehnologije s nultom neto stopom emisija;

ii. postoje li već sporazumi o suradnji između određene treće zemlje i Unije;

iii. osiguravaju li se regulatornim okvirom treće zemlje i njegovom provedbom praćenje, sprečavanje i minimiziranje utjecaja na okoliš, primjena društveno odgovornih praksi, uključujući poštovanje ljudskih prava i prava radnika te smislenu i pravičnu suradnju s lokalnim zajednicama, primjena transparentnih poslovnih praksi i sprečavanje štetnih učinaka na pravilno funkcioniranje javne uprave i vladavinu prava;

iv. kapacitetu utiskivanja i skladištenja CO_2 na njihovim državnim područjima;

(h) načinima za poticanje proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji rješavanjem pitanja financiranja, regulatornog okvira te jamstava u vezi s ulaganjima i lokacijom;

(i) procjeni primjene trgovinskih mjera u industrijama s nultom neto stopom emisija.

Ovim stavkom ne dovode se u pitanje ovlasti Vijeća u skladu s Ugovorima u vezi s neobvezujućim međunarodnim instrumentima.

5. Države članice ***mogu*** podupirati Komisiju u provedbi mjera suradnje utvrđenih u okviru partnerstva za industriju s nultom neto stopom emisija. ▌

6. Uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 24. listopada 2023. naslovljeno „Napredak u pogledu konkurentnosti tehnologija čiste energije” i Komisijin godišnji pregled opterećenosti za 2022., Komisija izvješćuje Platformu o razvoju regulatornog opterećenja za industrije s nultom neto stopom emisija u Uniji.

7. Platforma se redovito koordinira s Forumom na visokoj razini o normizaciji u svrhu rasprave o upotrebi normizacije za potporu razvoju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji.

Članak 39.

Struktura i funkcioniranje Platforme

1. Platforma se sastoji ***od predstavnika*** država članica i Komisije. Njome predsjeda predstavnik Komisije.

2. Svaka država članica u Platformu imenuje predstavnika na visokoj razini. Ako je to relevantno zbog funkcije i stručnosti, država članica može imenovati više predstavnika za različite zadaće Platforme. Svaki predstavnik imenovan u Platformu ima zamjenika. ***Samo države članice imaju pravo glasa. Svaka država članica ima samo jedan glas bez obzira na broj predstavnika.***

3. Platforma donosi svoj poslovnik na prijedlog Komisije, običnom većinom svojih članova.

4. Platforma se sastaje u redovitim vremenskim razmacima kako bi osigurala djelotvorno izvršenje svojih zadaća utvrđenih u ovoj Uredbi. Prema potrebi, Platforma ***održava izvanredne sastanke*** na obrazloženi zahtjev Komisije ili ***države članice***.

5. Komisija pomaže Platformi putem izvršnog tajništva, koje pruža tehničku i logističku potporu.

6. Platforma može osnovati stalne ili privremene podskupine koje će se baviti određenim pitanjima i zadaćama ***povezanima s ovom Uredbom***.

Platforma osniva barem podskupinu koja će biti zadužena za osiguravanje odgovarajuće provedbe akademija na temelju poglavlja V.

7. Platforma poziva predstavnike Europskog parlamenta da kao promatrači sudjeluju na njezinim sastancima, među ostalim na sastancima stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 6. ***Europski parlament prima svu dokumentaciju i informacije povezane s radom Platforme istodobno kad i članovi Platforme.***

8. Platforma uspostavlja Skupinu za industriju s nultom neto stopom emisija. Ta skupina na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Platforme daje preporuke Platformi radi doprinosa postizanju ciljeva ove Uredbe.

9. Platforma ili Komisija prema potrebi mogu pozvati stručnjake ***koji predstavljaju industriju, civilno društvo, akademsku zajednicu, sindikate i*** ostale treće strane ***da sudjeluju na sastancima*** Platforme i podskupina ili da dostave pisane doprinose. ***Ti stručnjaci ne sudjeluju u donošenju odluka.***

10. Platforma poduzima potrebne mjere za sigurno postupanje s povjerljivim i poslovno osjetljivim informacijama te njihovu sigurnu obradu.

11. Platforma ulaže sve napore kako bi odluke donosila konsenzusom.

12. Platforma se koordinira i surađuje s postojećim ***i relevantnim*** industrijskim savezima ***te ih, prema potrebi, poziva da prisustvuju njezinim sastancima, uključujući sastanke stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 6.***

13. Platforma se najmanje jednom godišnje sastaje s predstavnicima Upravljačke skupine za plan SET iz članka 35. kako bi raspravljala o najnovijim kretanjima i sinergiji između provedbe ove Uredbe i Strateškog plana za energetsku tehnologiju te kako bi izdala preporuke o tome.

Članak 40.

Znanstvena savjetodavna skupina za regulatorno opterećenje za industriju s nultom neto stopom emisija

1. Osniva se Znanstvena savjetodavna skupina za regulatorno opterećenje za industriju s nultom neto stopom emisija („Znanstvena savjetodavna skupina”).

2. Znanstvena savjetodavna skupina sastavljena je od najmanje sedam viših znanstvenih stručnjaka koji pokrivaju širok raspon relevantnih disciplina. Članovi Znanstvene savjetodavne skupine moraju ispunjavati kriterije utvrđene u stavku 4.

3. Najviše dva člana Znanstvene savjetodavne skupine smiju imati državljanstvo iste države članice. Neovisnost članova Znanstvene savjetodavne skupine mora biti neupitna.

4. Članovi Znanstvene savjetodavne skupine imenuju se na mandat od četiri godine, koji se može jednom produljiti, nakon provedbe otvorenog, pravednog i transparentnog postupka odabira. Odabir članova temelji se na sljedećim kriterijima:

(a) znanstvenoj izvrsnosti;

(b) iskustvu u znanstvenom ocjenjivanju i znanstvenom savjetovanju u njihovim područjima stručnosti;

(c) stručnom znanju u području javne uprave ili drugim područjima relevantnima za zadaće Znanstvene savjetodavne skupine;

(d) stručnom iskustvu u interdisciplinarnom okruženju u međunarodnom kontekstu.

5. Članovi Znanstvene savjetodavne skupine imenuju se u osobnom svojstvu i svoja mišljenja pružaju neovisno o državama članicama i institucijama Unije. Znanstvena savjetodavna skupina bira predsjednika među svojim članovima na razdoblje od četiri godine. Znanstvena savjetodavna skupina donosi svoj poslovnik.

6. Znanstvena savjetodavna skupina u obavljanju svojih aktivnosti djeluje isključivo u savjetodavnoj ulozi, ne dovodeći u pitanje pravo Komisije na inicijativu, Međuinstitucijski sporazum o boljoj izradi zakonodavstva te Komisijine funkcije nadzora i kontrole kvalitete u Odboru za nadzor regulative.

7. Znanstvena savjetodavna skupina podupire, u skladu sa stavkom 6., rad Komisije, Europskog parlamenta i država članica te pritom djeluje neovisno u obavljanju svojih zadaća tako što dostavlja savjetodavna izvješća o regulatornom učinku i opterećenju prava Unije za industrijske aktivnosti u okviru područja primjene ove Uredbe. Kako bi pružala dosljedne savjete, Znanstvena savjetodavna skupina procjenjuje regulatorne učinke i opterećenja za industrijske aktivnosti u okviru područja primjene ove Uredbe primjenom znanstveno utemeljene metodologije i, prema potrebi, uzimajući u obzir paket instrumenata za bolju regulativu.

8. Komisija osigurava usluge tajništva za Znanstvenu savjetodavnu skupinu.

9. Znanstvena savjetodavna skupina redovito razmjenjuje mišljenja o svojem radu s Platformom.

Članak 41.

Nacionalni energetski i klimatski planovi

Države članice uzimaju u obzir ovu Uredbu pri izradi svojih nacionalnih energetskih i klimatskih planova, posebno u pogledu dimenzije „istraživanje, inovacije i konkurentnost” energetske unije, ***koji odražavaju prioritete Strategije energetske unije i Strateškog plana za energetsku tehnologiju***, te pri podnošenju dvogodišnjih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999.

Poglavlje VIII.

Praćenje

Članak 42.

Praćenje

1. Komisija kontinuirano prati:

(a) napredak Unije u pogledu ciljeva Unije iz članka 1., ***osobito rizike za sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija kojim bi se narušilo tržišno natjecanje ili fragmentiralo unutarnje tržište,*** te povezani učinak ove Uredbe;

(b) napredak Unije u ispunjavanju referentnih vrijednosti iz članka 5., uzimajući u obzir ograničenja i mogućnosti na globalnom tržištu;

(c) vrijednost ili količinu uvoza tehnologija s nultom neto stopom emisija na područje Unije i njihova izvoza izvan područja Unije;

(d) napredak u ostvarivanju ciljnog kapaciteta utiskivanja CO_2 na razini Unije iz članka 20. ***i u vezi s povezanom infrastrukturom za transport CO_2 te povezanim aktivnostima hvatanja CO_2.***

2. Države članice i nacionalna tijela koja odrede u tu svrhu prikupljaju i dostavljaju podatke i druge dokaze potrebne na temelju stavka 1.

Svake tri godine posebno prikupljaju podatke o sljedećem:

(a) preprekama trgovini tehnologijama s nultom neto stopom emisija ili robom u kojoj se upotrebljavaju tehnologije s nultom neto stopom emisija na unutarnjem tržištu i njihovim potencijalnim uzrocima, među ostalim ako takve prepreke proizlaze iz poremećaja u globalnom lancu opskrbe;

(b) ***razvoju događaja u vezi s tehnologijama s nultom neto stopom emisija*** i tržišnim kretanjima ***te tržišnim cijenama za odgovarajuće tehnologije s nultom neto stopom emisija, uključujući informacije o dražbama, njihovoj učestalosti,*** cijenama ***dodjele i količini koje su relevantne za ispunjenje zahtjeva iz poglavlja IV.;***

(c) proizvodnom kapacitetu za tehnologije s nultom neto stopom emisija i povezanim aktivnostima, uključujući podatke o zapošljavanju i vještinama ▌;

▌

(d) broju MSP-ova koji sudjeluju u projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija;

(e) ***sljedećim informacijama povezanima s postupcima izdavanja dozvola po tehnologiji s nultom neto stopom emisija:***

i. broju pokrenutih postupaka izdavanja dozvola, broju odbijenih zahtjeva i broju donesenih sveobuhvatnih odluka, pri čemu se navodi je li projekt odobren ili odbijen;

ii. trajanju postupaka izdavanja dozvola ako je donesena sveobuhvatna odluka, uključujući trajanje produljenja rokova;

iii. informacijama o resursima dodijeljenima za rad jedinstvenih kontaktnih točaka;

▌

(f) broju ***i prirodi*** regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija;

(g) količini CO_2 koji je trajno uskladišten pod zemljom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.

▌

3. Ako podaci iz stavka 2. već nisu uključeni u nacionalne energetske i klimatske planove, ili u skladu s elementima tih planova, svaka država članica do 15. ožujka 2027. i svake tri godine nakon toga Komisiji podnosi izvješće u kojem se navode ti podaci.

4. Obveza izvješćivanja iz stavka 3. ovog članka ne primjenjuju se ako države članice smatraju da bi to bilo u suprotnosti s njihovim osnovnim sigurnosnim interesima na temelju članka 346. UFEU-a.

5. Komisija može donijeti provedbene akte kako bi utvrdila predložak za izvješća iz stavka 3. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 45. stavka 2.

▌

6. Na osnovi izvješća podnesenih na temelju stavka 3. ovog članka Komisija prati napredak Unije iz stavka 1. točke (a) ***ovog članka*** i objavljuje povezane ***preporuke*** u okviru godišnjih izvješća o konkurentnosti u području tehnologija čiste energije na temelju članka 35. stavka 2. točke (m) Uredbe (EU) 2018/1999. ***Preporukama se uzima u obzir i jesu li ovom Uredbom obuhvaćene sve tehnologije s nultom neto stopom emisija potrebne za postizanje ciljeva utvrđenih u članku 1. ove Uredbe.***

7. Na temelju nacrta zahtjeva za dozvolu podnesenih na temelju članka 10. Direktive 2009/31/EZ i izvješća podnesenih na temelju članka 21. stavka 2. i članka 23. stavaka 4. i 6. ove Uredbe Komisija prati napredak u ostvarivanju ciljnog kapaciteta utiskivanja ***CO_2*** na razini Unije iz stavka 1. točke (d) ovog članka. Komisija jednom godišnje o tome izvješćuje Europski parlament i Vijeće.

8. Komisija obavješćuje Platformu o svojim nalazima u vezi s ovim člankom.

Poglavlje IX.
Završne odredbe

Članak 43.
Delegiranje ovlasti

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 44. radi izmjene aranžmana u skladu s kojima se sporazumi između subjekata iz članka 23. stavka 1. i ulaganja u kapacitet skladištenja trećih strana uzimaju u obzir za ostvarenje njihova pojedinačnog doprinosa utvrđenog u članku 23. stavku 5. te radi utvrđivanja sadržaja izvješća iz članka 23. stavka 6.

Članak 44.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 23. stavka 12., članka 43. i članka 46. stavka 7. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od … [datum stupanja na snagu ove Uredbe]. Komisija ***izrađuje*** izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 23. stavka 12, članka 43. i članka 46. stavka 7. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 23. stavka 12, članka 43. ili članka 46. stavka 7. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 45.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. ***U pitanjima povezanima s člankom 25. ove Uredbe Komisiji pomaže Savjetodavni odbor za javnu nabavu osnovan Odlukom Vijeća 71/306/EEZ[59]. U pitanjima povezanima s člankom 26. ove Uredbe Komisiji pomaže Odbor za energetsku uniju osnovan člankom 44. Uredbe (EU) 2018/1999.***

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

59 Odluka Vijeća 71/306/EEZ od 26. srpnja 1971. o osnivanju Savjetodavnog odbora za ugovore o javnim radovima (SL L 185, 16.8.1971., str. 15.).

Članak 46.

Evaluacija

1. Komisija ***do …*** [***četiri*** godine ***od*** datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i svake tri godine nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe i glavne zaključke predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

2. U evaluaciji iz stavka 1. ocjenjuje se sljedeće:

(a) jesu li ostvareni ciljevi ove Uredbe kako su utvrđeni u članku 1., osobito njezin doprinos funkcioniranju unutarnjeg tržišta, i koji je učinak ove Uredbe na poslovne korisnike, osobito MSP-ove, i krajnje korisnike, te na ciljeve europskog zelenog plana;

(b) je li ova Uredba primjerena za ostvarenje rezultata i nakon 2030. i dugoročnijeg cilja klimatske neutralnosti do 2050. iz članka 1., uzimajući u obzir, među ostalim aspektima, mogućnost da se u ovu Uredbu uključe druge tehnologije koje mogu imati važnu ulogu u postizanju klimatske neutralnosti do 2050.;

(c) jesu li potrebne referentne vrijednosti za određene tehnologije kako bi se postigla sigurnost opskrbe tim tehnologijama u Uniji.

3. U toj se evaluaciji u obzir uzimaju:

(a) rezultat postupka praćenja iz članka 42.;

(b) tehnološke potrebe koje proizlaze iz ažuriranja nacionalnih energetskih i klimatskih planova, uključujući Strateški plan za energetsku tehnologiju, uzimajući u obzir najnovije izvješće o stanju energetske unije.

4. U istom razdoblju iz stavka 1. ovog članka, kao i nakon svake obnove ili ažuriranja nacionalnih energetskih i klimatskih planova te nakon savjetovanja s Platformom, Komisija procjenjuje je li potrebno proširiti popis tehnologija s nultom neto stopom emisija iz članka 4. i prema potrebi podnosi prijedlog za proširenje tog popisa.

5. Nadležna tijela država članica dostavljaju Komisiji sve relevantne informacije kojima raspolažu, a koje bi Komisiji mogle biti potrebne za izradu izvješća iz stavka 1.

6. Ako Komisija na temelju izvješća iz stavka 1. ovog članka zaključi da Unija vjerojatno neće ostvariti ciljeve utvrđene u članku 1. stavku 1., ona, nakon savjetovanja s Platformom, procjenjuje izvedivost i proporcionalnost predlaganja mjera kako bi se osiguralo postizanje tih ciljeva.

7. Komisija do... [9 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donosi delegirani akt u skladu s člankom 44. o izmjeni Priloga na temelju popisa tehnologija s nultom neto stopom emisija iz članka 4. kako bi se utvrdile potkategorije unutar tehnologija s nultom neto stopom emisija i popis posebnih komponenti koji se upotrebljavaju za te tehnologije. Taj delegirani akt temelji se na sveobuhvatnoj procjeni kako bi se utvrdile posebne ključne komponente za koje se razumno može smatrati da se primarno upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Ta se procjena temelji na metodološkoj analizi lanaca opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija, osobito uzimajući u obzir komercijalnu dostupnost komponenti, odgovarajuću razinu detaljnosti i razvoj tehnologije. Komisija može preispitati taj delegirani akt na temelju te procjene.

Članak 47.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene u okviru provedbe ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom.

2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih, povjerljivih i klasificiranih podataka dobivenih i obrađenih u okviru primjene ove Uredbe, uključujući preporuke i mjere koje treba poduzeti, u skladu s pravom Unije i relevantnim nacionalnim pravom.

3. Komisija i države članice osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima na temelju ove Uredbe ne umanjuje stupanj povjerljivosti te da ih se ne deklasificira bez prethodnog pisanog pristanka autora, ***u skladu s relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom.***

4. Ako država članica smatra da bi otkrivanje agregiranih informacija na temelju članka 23. vjerojatno ugrozilo njezin nacionalni sigurnosni interes, može se putem obrazložene obavijesti usprotiviti tome da Komisija objavi te informacije.

5. Komisija i nacionalna tijela, njihovi službenici, zaposlenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija dobivenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti, ***u skladu s relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom***. Ta se obveza primjenjuje i na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i druge sudionike koji prisustvuju sastancima Platforme na temelju članka 39.

Članak 48.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 mijenja se kako slijedi:

1. u Prilogu I., u prvom stupcu dodaje se novi redak „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”;

2. u Prilogu I., u drugom stupcu, u retku „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaju se sljedeće točke:

   „1. informacije o postupku izdavanja dozvola

   2. usluge financiranja i ulaganja

   3. mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice

4. usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne propise, radno pravo”;

3. u Prilogu II., u prvom stupcu dodaje se novi redak „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”;

4. u Prilogu II., u drugom stupcu, u retku „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaje se sljedeća točka:

„Postupci za sve relevantne ▌ dozvole za ***izgradnju, proširenje i prenamjenu*** projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ***i strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija*** te upravljanje tim projektima, uključujući građevinske dozvole, dozvole za upotrebu kemikalija i dozvole za priključenje na mrežu, te procjene utjecaja na okoliš i odobrenja ako su potrebni, a koji obuhvaćaju sve ▌ zahtjeve i postupke”;

5. u Prilogu II., u trećem stupcu, u retku „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaje se sljedeća točka:

„Svi ishodi koji se odnose na postupke, od ***potvrde da je zahtjev potpun*** do obavijesti ***od strane određene kontaktne točke*** o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka”;

6. u Prilogu III. dodaje se sljedeća točka:

„8. Jedinstvene kontaktne točke uspostavljene ***ili određene na temelju članka 6. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/… Europskog parlamenta i Vijeća[60+], među ostalim*** za potrebe ***članka 18. stavka 1.*** te uredbe, te kontaktne točke uspostavljene ili određene na temelju njezina članka 33. stavka 1.”.

---

60 Uredba (EU) 2024/… Europskog parlamenta i Vijeća od … o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (SL L, …., ELI:…).

+ SL: molimo u tekst umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 45/24 (2023/0081(COD)), a u pripadajuću bilješku broj, datum, naslov te upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.

Članak 49.

Stupanje na snagu i primjena

1. ***Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.***

2. Primjenjuje se od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe].

3. Do … [dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] članak 25. stavak ***1.*** primjenjuje se samo na ugovore koje sklapaju središnja tijela za nabavu kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 16. Direktive 2014/24/EU i članku 2. stavku 1. točki 12. Direktive 2014/25/EU i na ugovore čija je vrijednost jednaka ili veća od 25 milijuna EUR ▌.

4. ***Članci 26. i 28. primjenjuju se od ... [18 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].***

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u …

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik/Predsjednica*

Prilog

Popis gotovih proizvoda i posebnih komponenti za koje se smatra da se primarno upotrebljavaju za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija

	Potkategorije unutar tehnologija s nultom neto stopom emisija	**Komponente koje se primarno upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija**
Solarne tehnologije	Solarne fotonaponske tehnologije	
	Solarne termalno-električne tehnologije	
	Solarne termalne tehnologije	
	Druge solarne tehnologije	
Tehnologije energije vjetra na kopnu i tehnologije odobalne energije iz obnovljivih izvora	Tehnologije energije vjetra na kopnu	
	Tehnologije odobalne energije iz obnovljivih izvora	
Tehnologije baterija i skladištenja energije	Tehnologije baterija	
	Tehnologije skladištenja energije	
Tehnologije dizalica topline i geotermalne energije	Tehnologije dizalica topline	
	Tehnologije geotermalne energije	

	Potkategorije unutar tehnologija s nultom neto stopom emisija	Komponente koje se primarno upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija
Tehnologije vodika	Elektrolizatori	
	Vodikovi gorivni članci	
	Ostale tehnologije vodika	
Tehnologije održivog bioplina i biometana	Tehnologije održivog bioplina	
	Tehnologije održivog biometana	
Tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika	Tehnologije hvatanja ugljika	
	Tehnologije skladištenja ugljika	

	Potkategorije unutar tehnologija s nultom neto stopom emisija	Komponente koje se primarno upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija
Tehnologije elektroenergetske mreže	Tehnologije elektroenergetske mreže	
	Tehnologije električnog punjenja za prijevoz	
	Tehnologije za digitalizaciju mreže	
	Ostale tehnologije elektroenergetske mreže	
Tehnologije za energiju iz nuklearne fisije	Tehnologije za energiju iz nuklearne fisije	
	Tehnologije nuklearnoga gorivnog ciklusa	
Tehnologije održivih alternativnih goriva	Tehnologije održivih alternativnih goriva	

	Potkategorije unutar tehnologija s nultom neto stopom emisija	Komponente koje se primarno upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija
Tehnologije hidroenergije	Tehnologije hidroenergije	
Ostale tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora	Tehnologije za dobivanje energije osmozom	
	Tehnologije za dobivanje energije iz okoliša, osim dizalica topline	
	Tehnologije biomase	
	Tehnologije odlagališnog plina	
	Tehnologije plina iz postrojenja za pročišćivanje otpadnih voda	
	Ostale tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora	
Tehnologije za energetsku učinkovitost energetskih sustava	Tehnologije za energetsku učinkovitost energetskih sustava	
	Tehnologije toplinske mreže	
	Ostale tehnologije za energetsku učinkovitost energetskih sustava	

	Potkategorije unutar tehnologija s nultom neto stopom emisija	**Komponente koje se primarno upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija**
Obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla	Tehnologije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla	
Biotehnološka klimatska i energetska rješenja	Biotehnološka klimatska i energetska rješenja	
Transformativne industrijske tehnologije za dekarbonizaciju	Transformativne industrijske tehnologije za dekarbonizaciju	
Tehnologije transporta i upotrebe CO_2	Tehnologije transporta CO_2	
	Tehnologije upotrebe CO_2	

	Potkategorije unutar tehnologija s nultom neto stopom emisija	**Komponente koje se primarno upotrebljavaju za tehnologije s nultom neto stopom emisija**
Tehnologije pogona na vjetar i električnog pogona za prijevoz	Tehnologije pogona na vjetar	
	Tehnologije električnog pogona	
Ostale nuklearne tehnologije	Ostale nuklearne tehnologije	